TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND.

Nr. 9 (1672) 1982 VASARIS-FEBRUARY 25 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Ryžto dvasia

Tautinių švenčių progomis mūsų žvilgsniai kažkaip savaime krypsta į bendrą lietuviškąją veiklą išeivijoje. Iš kalbėtojų tribūnų girdime paskatinimo žodžius, primenančius pareigą išlaikyti lietuvybę išeivijoje ir kovoti už Lietuvos išlaisvinimą. Tai dideli, svarbūs ir likiminiai užmojai, kurių įgyvendinimas ar atsisakymas mūsų tautai yra gyvybinės reikšmės. Šią problemą sprendžiame jau keturi dešimtmečiai, bet aiškios atomazgos dar nematyti. Kaikurie tautiečiai iš karingo problemos sprendimo palengva traukiasi — vieni dėl senatvės, kiti dėl ligos, treti dėl nuovargio, ketvirti dėl egoistinių sumetimų. Į pasitraukusių vietas nevisur ateina naujos pajėgos, o atėjusios dažnai randa sudrumstą, ryžto stokojančią nuotaiką. Besikeičiant veiklos sargyboms, tokios nuotaikos radimas dažnai reiškia jos pratęsimą. Kai palygini visuomenės veiklos nuotaiką, vyravusią prieš 40 metų, su dabartine, matai jos sudilimą. Jeigu anuomet visur dvelkė ryžto dvasia, užsimojanti laužti net ir didžiausias kliūtis, tai dabar įsigali senatviškumo, rezignacijos, traukimosi į savo kiautą nuotaika. Ano meto ryžtingumo nematyti nei senojoje, nei jaunojoje kartoje. Tai savotiška dvasinė recesija-sulėtėjimas, rodantis ryžto stoką.

KODĖL gi taip įvyko? Ar todėl, kad sumenkėjo mūsų tikėjimas į lietuviškuosius idealus? Anaiptol! Dabartinė mūsų išeivija, augusi nepriklausomoje Lietuvoje, iškeliavo iš savo krašto, tvirtai pasiryžusi kovoti už pavergtos tėvynės išlaisvinimą ir lietuvybės išlaikymą svetimuose kraštuose. To tikėjimo išeivija nėra atsižadėjusi ir dabar. Teoriškai ji tai išpažįsta, pritaria ryžtingųjų pastangoms, tačiau praktiniame gyvenime pirmykščio ryžto neberodo. Žinoma, prisideda ir amžiaus našta, ir pavargimas, ir galbūt susilpnėjusi sveikata, tačiau tai nėra pagrindinė priežastis. Juk matome, kad visa eilė vyresniojo amžiaus tautiečių, nepaisydami amžiaus naštos, veikliai bei ryžtingai tebesireiškia visuomeninėje veikloje. Pagrindinė daugumos ryžto stokos priežastis yra moralinė-psichologinė, būtent, pasidavimas buržuazinio gyvenimo stiliui. Tai stipri vilionė, sūlanti kiekvienam ateiviui, kadaise skurdeivai, puikias rezidencijas turtingųjų rajonuose ir jose puoselėjamą lengvą, malonų gyvenimą. Vyresnio amžiaus žmogui, ilgai plušusiam praeityje, labai sunku atsispirti tokiai vilionei. Legendinis Odisėjas, kovodamas su vilionėmis, užsikimšo ausis vašku, bet mūsų ateiviams tam trūksta ryžto. Jį nugali stipresnė buržuazinė dvasia, žadanti daug daugiau negu ryžtas, kuris veda į kovą, o ne malonią užuovėją.

TAIP, buržuazinė dvasia veda į ramų bei malonų gyvenimą uždarame kiaute, bet labai nemalonų pralaimėjimą visu frontu. Tautietis, kuris traukdamasis iš Lietuvos, buvo pasiryžęs kovoti už lietuviškuosius idealus, praktiniame gyvenime po poros dešimtmečių kapituliavo ir pats savo noru nusiginklavo. Ne tik jis pats, bet ir visa jo šeima. Tai moralinis pralaimėjimas, kuris pakeitė visą gyvenimo kryptį ir iš kovotojo padarė silpnuolį, turintį pakankamai turto, bet stokojantį moralinio vertingumo. Panašios dvasios tautiečių yra ir pavergtoje Lietuvoje tarp karjerinio pobūdžio prisitaikėlių, tačiau ten nestokojama ir kovotojų, kurių neįveikia jokios buržuazinės vilionės. Daugelis jų sėdi kalėjimuose, lageriuose, psichiatrinėse institucijose, bet jie gyvena ryžto dvasia. Tai tikra prasme kovotojai, spindintys moraline didybe. Ir tai juo labiau, kad nemato artimo laimėjimo kovos fronte. Jie gyvena tikėjimu, vedančiu į pergalę — tikrą, bet galbūt tolimą. Iš jų turėtume mokytis ir mes, kurie gyvename laisvėje. Jeigu netrūksta kovos ryžto pavergtos Lietuvos tautiečiams, juo labiau neturėtų stokoti jo laisvėje gyvenantiems. Čia kalėjimai skirti tiktai kriminalistams, o laisvės kovotojams atviri visi keliai. Jais turėtų žygiuoti visa išeivija, atstumdama pavojingas viliones ir gaivindama ryžto dvasią. **Pr. G.**

Kanadiškos žiemos pėdsakai, pastebėti fotografo Toronto apylinkėse — Nuotr. Vyt. Maco

Taip žiūri Amerika į Baltijos valstybes

Oficialus pareiškimas, liečiantis Estiją, Latviją ir Lietuvą

"TŽ" redakciją pasiekė JAV Valstybės Departamento raštas, kuriame išdėstyta dabartinės vyriausybės pažiūra į Estijos, Latvijos ir Lietuvos būklę. Tai nėra išsamus dalyko dėstymas, o tiktai gairės, rodančios dabartinę JAV politiką (1981 m. vasarą).

Tame rašte aiškiai pakartojamas JAV nusistatymas nepripažinti prievartinio ir neteisėto Baltijos valstybių įjungimo Sov. Sąjungon. Tokio nepripažinimo pasekmė yra pripažinimas diplomatinių Baltijos valstybių atstovų (Charges d'Affaires), kurie naudojasi visomis diplomatinėmis privilegijomis bei neliečiamybe. "Jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Estijos, Latvijos ir Lietuvos idealą".

JAV delegacijos Madrido konferencijoje pirmininko pavaduotojas 1980 m. gruodžio 15 d. pareiškė: "Nebūčiau ištikimas abipartinei ir principinei 40 metų JAV politikai, jei nepaminėčiau vieno specialaus atvejo. JAV nepripažįsta neteisėto, ginklo jėga atlikto įjungimo Sovietų Sąjungon šių valstybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos. Taip pat turiu priminti ketvirtąjį principą (teritorinį valstybių neliečiamumą), sakantį, kad jokia okupacija ar įgijimas teritorijos prieš tarptautinį įstatymą negali būti pripažintas teisėtu. Norėčiau pakartoti pastovią savo vyriausybės interpretaciją, kad šis nuostatas yra taikytinas Baltijos valstybėms".

Apie tokios politikos reikšmę minėtame rašte sakoma: "Nuo 1940 metų pakartotinai mums buvo pasakyta, jog Baltijos valstybių gyventojai žiūri į mūsų nepripažinimo politiką kaip priminimą, kad mes jų nepamiršome, ir kaip į vilties simbolį ateityje. Mes jaučiame, kad po Baigminio Helsinkio Akto, padidėjus susidomėjimui žmogaus teisėmis, mūsų baltiškoji politika tebėra reikšminga bei svarbi bendriesiems JAV politikos interesams".

Tame rašte neužmirštos ir diplomatinės atstovybės: "Baltiškosios atstovybės JAV-se tebėra svarbūs Baltijos valstybių gyventojų simboliai. Pastovus jų pripažinimas bei akreditavimas jų diplomatinių atstovų yra viena mūsų nepripažinimo politikos apraiškų. Visdėlto mes jų nelaikome atstovybėmis vyriausybės tremtyje. Tos trys atstovybės yra diplomatiniai vienetai, nepriklausomi nuo JAV-bių finansavimo. Jos yra išlaikomos Estijos, Latvijos ir Lietuvos vyriausybių lėšomis, kurios buvo užblokuotos JAV-se 1940 metais".

JAV-bių politika, nepripažįstanti sovietinės Baltijos valstybių okupacijos, reiškiasi įvairiais būdais.

"Valstybės sekretorius kasmet išreiškia savo sveikinimą baltiečiams jų nepriklausomybės švenčių progomis, o valstybės departamento atstovai dalyvauja nepriklausomybės švenčių proga ruošiamuose priėmimuose trijose atstovybėse. Tuo būdu JAV vyriausybė kalba pastoviu balsu, išreiškiančiu mūsų nepripažinimo politiką. Mes stengiamės derinti ir kitų JAV įstaigų veiksmus, liečiančius įrašus bei vietovardžius Estijos, Latvijos ir Lietuvos oficialiuose JAV vyriausybės žemėlapiuose. Stengiamės palaikyti ryšį su Baltijos valstybių gyventojais per 'Amerikos Balsą' ir 'Laisvės radiją' gimtosiomis jų kalbomis. Visomis tinkamomis progomis kartojame pareiškimus apie savo politiką, teisiškai nepripažįstančią prievartinio trijų šalių įjungimo Sovietų Sąjungon. Mūsų ambasadoriui Maskvoje ir JAV vyriausybės ministerių poaugščio pareigūnams nėra leista lankyti Baltijos valstybes".

Tokia JAV politika neišvengiamai atsiliepia ir į santykius su Sov. Sąjunga. Apie tai oficialiame pareiškime sakoma:

"JAV-bės kartais turi su Sovietų Sąjunga reikalų, liečiančių JAV piliečių interesus Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Pavyzdžiui, kai reikia padėti susijungti šeimoms, palengvinti išvažiavimą šeimos narių iš tos srities, — tenka dirbti su sovietų pareigūnais; taip pat ir tais atvejais, kai JAV piliečiai, norintieji aplankyti Baltijos respublikas, privalo gauti sovietines vizas. Tačiau reikalas veikti su sovietais tam tikrais atvejais, mūsų nuomone, nemažina nepripažinimo politikos pilnumo." K.

Ten parduota ir Lietuva

Baltijos valstybės, Lenkija ir Jaltos konferencija – papildomos žinios

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

1982 m. sausio 21 d. "Tėviškės Žiburiuose" buvo išspausdintas M pasirašytas straipsnis "Lenkija parduota Jaltoje". Jame rašoma, kad Jaltos konferencija vyko 1945 m., o kiek toliau, kad ji pasibaigė 1944 m. Ar tik nebus korektūros klaida (taip, Red.).

1943 m. konferencija įvyko Teherane. Tai pasaulio padalinimo sąmokslo pradžia, kurio tąsa buvo perkelta į Jaltą. 1945 m. Potsdamo konferencijoje įvyko galutinis karo grobio pasidalinimo patvirtinimas. Potsdamo konferencijoje dalyvavo tuometinis JAV prezidentas Trumanas.

Kadangi M remiasi tiktai Churchillio laiškais, tai suprantama, reikalas sukasi tiktai apie Lenkiją. Tačiau, kaip Arturo Conte savo dokumentacinėje knygoje rašo, Jaltoje sąmokslas buvo nukreiptas prieš visą pasaulį. Tai žiauriausias tautų išdavimas šiame šimtmetyje.

Baltijos valstybės Stalinui buvo padovanotos 1943 m. Teherano konferencijoje jau naujų sąmokslininkų. Tada Rooseveltas Baltijos valstybes Rusijai pripažino užtikrindamas, kad dėl jų nekariaus. Stalinas tuo pat metu Rooseveltui aiškino, kad jis dar nėra apsisprendęs, ar Baltijos valstybes paliks tokias, kokios yra, ar suliedins į vieną valstybę, bet garantavo, kad jos bus kietai surištos su sovietais. Neužmirškime, kad 1943 m., kai šis sąmokslas vyko, tos trys valstybės buvo okupuotos vokiečių. Tad rusai 1944 m. į jas sugrįžo jau su JAV ir Anglijos pritarimu bei palaiminimu. Kokią reikšmę ir svorį galėjo turėti Molotovo-Ribbentropo sutartis tada, kai Vokietija jau buvo virtusi Rusijos priešu ir ėjo į pralaimėjimą? Kiek ateičiai galėjo būti autoritetingas nugalėtos Vokietijos parašas? Todėl Stalinui buvo labai svarbus naujas sąmokslas su tuo metu galingiausiomis valstybėmis, ypač su JAV, iš kurių jis gavo net daugiau, negu norėjo...

Baltijos valstybių išdavimas buvo pakartotinai patvirtintas Jaltoje ir Potsdame. Šių valstybių niekas negynė. Baltijos valstybės buvo taip pat Jaltoje parduotos, nes Teherano konferencija yra Jaltos (pasaulio padalinimo) nutarimų užuomazga, o Potsdamo konferencija — užbaigiamoji dalis.

(Nukelta į 5-tą psl.)

KANADOS ĮVYKIAI

Žuvo Atlanto bangose

Kanados naftos pramonę sukrėtė skaudi nelaimė — su 84 vyrų įgula Atlante nuskendo gręžimo platforma "Ocean Ranger". Nelaimė ją ištiko vandenyse prie Newfoundlandijos, 270 km į rytus nuo St. John's, kur jie yra vadinami Hibernijos naftos lauku. Ta didžiausia pasaulyje platforma, priklausanti "Mobil Oil" bendrovei, buvo prirakinta prie jūros dugno dvylika inkarų, kurių bendras svoris siekė 270 tonų. Platformą apvertė ir paskandino didžiulės bangos audros metu. Šioje nelaimėje žuvo 53 kanadiečiai iš Newfoundlandijos, 15 iš kitų Kanados vietovių, 15 amerikiečių ir vienas britas. Pirmas pranešimas radijo bangomis buvo gautas apie prasidėjusį platformos linkimą į vandenį. Atrodo, įgula bandė gelbėtis laiveliais, nelaukdama platformos nuskendimo. Kai tą vietą pasiekė pirmas malūnsparnis, lakūnai dar matė pakrypusią platformą ir jos aplinkoje bangų apverstus laivelius. Malūnsparnis būtų galėjęs išgelbėti kelioka vyrų, jeigu jie dar būtų buvę platformoje. Kiti malūnsparniai, atskridę vėliau, platformos jau neberado. Teko pradėti ilgą skenduolių jieškojimą labai nepalankiose sąlygose. Nelaimės priežastims ištirti ton 260 pėdų gylio vieton bus nugabentas nedidelis tokiems tikslams skirtas povandeninis laivas. Šiuo metu visame pasaulyje naftos jieškoms yra naudojamos 627 plūduruojančios platformos. Daugiausia aukų pareikalavusi nelaimė įvyko 1980 m. kovo 27 d., kai Šiaurės jūroje nuskendo viešbučiu paversta naftos jieškotojų platforma "Alexander Keilland" su 94 vyrais ir 30 moterų.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

KARINIS REŽIMAS LENKIJOJE SUSTIPRINO KOVĄ PRIEŠ KARO STOVIO pažeidėjus. Per dvi dienas policija patikrino 145.000 gyventojų dokumentus. Oficialiai buvo paskelbta, kad 3.500 asmenų buvo suimta, apie 7.000 susilaukė finansinės baudos. Poznanėje įvykusios studentų ir moksleivių demonstracijos baigėsi beveik 200 jaunuolių suėmimu. Saugumiečius bene labiausiai erzina miestuose pasklidę atsišaukimai su šūkiu: "Mirtis raudoniesiems!" Varšuvos radijas du kartus puolė kunigus, kaltindamas juos skatinimu kryžiais papuošti mokyklas bei institucijas. V. Vokietijos dienraštis "Frankfurter Allgemeine", remdamasis patikimais šaltiniais Varšuvoje, teigia, kad gen. W. Jaruzelskio režimas ruošiasi pradėti stambaus masto kunigų suėmimus. Esą slaptos policijos agentai į magnetofono juosteles užrašinėja kunigų pamokslus. Valdžia šiuos kaltinimus paneigė, bet prisipažino, kad Košalino provincijoje yra suimtas kun. Jewulskis. Jis bus teisiamas už karinės valdžios, ypač jos vadovo gen. W. Jaruzelskio, įžeidimą savo pamoksle. Kompartijos oficiozas "Trybuna Ludu" bei kiti laikraščiai paskelbė izoliacijoje laikomo L. Walensos pareiškimą, kad jis nėra pasirašęs jokių atsišaukimų, kuriuos dabar skleidžia pogrindis. Tai esąs provokacinis "Solidarumo" unijos ekstremistų darbas. Laikraščiai betgi neįrodo, kad ir šis pareiškimas yra paties L. Walensos.

Grįžo Romon

Romon po aštuonias dienas trukusios kelionės Vakarų Afrikoje grįžo popiežius Jonas-Paulius II. Benine jis susitiko su komunistiniu diktatoriumi M. Kerekou, kuris sveikinime garbino savo režimą, Maskvos kurstomas išsilaisvinimo kovas. Kariniu sukilimu valdžion atėjusio diktatoriaus rūmuose buvo pakabintas popiežiaus portretas, apsuptas paties M. Kerekou, Markso, Lenino, Stalino ir Mao portretų. Hamburge tada buvo suimtas turkas teroristas Omeras Ay, įtariamas įsivėlimu į M. A. Agcos atentatą prieš Joną-Paulių II 1981 m. gegužės 13 d. Padarytoje nuotraukoje jis stovėjo šalia šaudančio M. A. Agcos. Šią vasarą Jonas-Paulius II planavo apsilankyti Lenkijoje, kur bus minima Čenstachavos Marijos 600 metų sukaktis. Apsilankymas gali neįvykti dėl karo stovio. Jonas-Paulius II betgi pabrėžė, kad karo stovis šiuo metu matuojamas tik dviem mėnesiais, o Šiluvos Marija egzistuoja jau 600 metų.

Nedarbo problemos

Bendrosios Rinkos šalis sausio mėnesį pasiekė rekordinis 9,5% nedarbas. Dešimtyje šiai organizacijai priklausančių valstybių bedarbių skaičius pakilo iki 10,7 milijono. V. Vokietija, anksčiau įsiveždavusi užsieniečius darbininkus, dabar turi jau beveik du milijonus bedarbių. Kancleris H. Schmidtas kovai su nedarbu ir ekonominėmis problemomis paruošė $5,3 bilijono pareikalausiantį planą, kurį 269:225 balsų santykiu patvirtino Bundestagu vadinamas parlamentas. Jame atstovų dauguma priklauso socialdemokratams ir juos remiantiems liberalams. Nedarbo problemos, atrodo, neturi tik Japonija, kurios privatūs sluogsniai JA Valstybėms pasiūlė $10 bilijonų paskolą su 6% palūkanom naujiems darbams parūpinti. Tai būtų pirma tokia finansinė parama JAV istorijoje, kuri lig šiol buvo susieta tik su nuolatine amerikiečių pagalba užsieniui. Prekyboje su Japonija JAV dabar turi metinį $18 bilijonų deficitą. Pasiūlyta paskola tikimasi sumažinti galimus varžtus į JAV įvežamiems Japonijos gaminiams.

Pakeis vadą

Irano žinių agentūra "IRNA" oficialiai paskelbė, kad dabartinis vadas ajatola R. Chomeinis, turintis jau 82 metus amžiaus, bus pakeistas trijų ar penkių asmenų taryba. Jos rinkimus viso krašto mastu numatoma turėti gegužės mėnesį. Pranešimas patvirtina plačiai pasklidusius gandus, kad senasis ajatola R. Chomeinis, atnešęs kraujo bangas Iranan, turės pasitraukti dėl pablogėjusios sveikatos. Žinoma, kad jį, grįžusį Iranan, buvo ištikęs širdies priepuolis. Valdžios sluogsniai R. Chomeinio sunegalavimą paneigia, kai tuo tarpu opozicijos žmonės užsienyje pranašauja jo mirtį.

Sugriuvo koalicija

Kai Rodezijoje valdžią perėmė negrų dauguma, ši valstybė buvo pavadinta Zimbabwe. Premjeru tapo marksistas R. Mugabė, koalicijon įsileidęs nepriklausomybės siekiuose talkinusį J. Nkomą. Praėjusią savaitę R. Mugabė iš ministerių kabineto pašalino J. Nkomą ir tris jo grupės ministerius. Esą surasti ginklai liudija, kad J. Nkoma ruošėsi nuversti vyriausybę. Daug kam betgi atrodo, kad marksistas R. Mugabė nori pereiti diktatūron su daugumą turinčia savo negrų grupe.

Šiame numeryje:

Ryžto dvasia
Pradinę išeivijos dvasią pakeičia buržuazinė

Taip žiūri Amerika į Baltijos valstybes
JAV-bių pareiškimai mums rūpimais klausimais

Ten parduota ir Lietuva
Teherane ir Jaltoje nuspręstas Baltijos valstybių likimas

Užmirštos Norilsko aukos
Buvusio sovietų kalinio atsiminimai, liečiantys ir baltiečius

Istorijos liudijimas lietuvių naudai
Diskusija Mažosios Lietuvos ir kitais klausimais

"Lenkija — šventųjų motina"
Blaivus lenko balsas apie nacionalizmą religinėje srityje

Sibiriniai atsiminimai
Buvusio Sibiro kalinio pergyvenimų bei kančių knyga

Išeivijos teatrai ir visuomenė
Pokalbis su dramų ir romanų autoriumi Anatolijumi Kairiu

Gerai, kad mes ne žmonės
Scenos vaizdelis apie laimingus manekenus ir nelaimingus žmones

Penktoji Liūnės Sutemos knyga
Naujas išeivijos poetės rinkinys recenzento rankose

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $17, pusmetinė — $9. Rėmėjo prenumerata $25

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $17.00 per year, $9.00 per 6 months. Deadline for advertisements —Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

ĮTAKINGIAUSIEJI JAV ŽURNALISTAI pripažįsta tik labai lėkštą pasaulietišką moralę ir retai arba niekad nelanko religinių pamaldų. Studijuoje, kurią paruošė Robert Lichter iš George Washington universiteto ir Stanley Rothman iš Smith kolegijos, buvo apklausinėti atitinkamai parinkti 240 redaktorių bei žurnalistų iš "The New York Times", "The Washington Post", "The Wall Street Journal", "Time", "Newsweek", "U.S. News and World Report" ir iš pagrindinių televizijos tinklų bei žinių agentūrų. Šią labai išsilavinusią grupę, pasirodo, sudaro daugiausia baltaodžiai vyrai nuo 30 m. iki 50 m. amžiaus. Tik vienas iš 20 jų tarpe nėra baltaodis, ir tiktai viena iš 5 yra toje grupėje moteris. 93% tos grupės žmonių yra baigę universitetus, o 55% — pasiekę ir augštesnių universitetinių laipsnių. Tik 8% iš jų reguliariai lanko pamaldas šventovėse. Apie 86% retai kada pamaldas lanko arba visai nelanko. 50% visiškai neišpažįsta jokios religijos. Apie 23% yra išaugę žydų šeimose, bet tik 14% prisipažįsta esą žydai. Apie 20% prisipažįsta esą protestantai, o apie 12% — katalikai. Ši žmonių grupė remia moters išsilavinimo sąjūdžius, homoseksualų teises, lytinę laisvę ir kovoja prieš medžiaginę gamtos taršą. Tik 4% mano, kad valdžia turėtų prižiūrėti viešą lytinę elgseną, o 84% tai minčiai yra griežtai priešingi. 90% sutinka, kad moteris turinti teisę pati apsispręsti dėl aborto, o 79% to tiesiog griežtai reikalauja. 75% mano, kad homoseksualizmas nėra blogas dalykas, o 85% stipriai gina viešai homoseksualais pasiskelbusiųjų teisę mokytojauti pradinėse mokyklose. 54% mano, kad svetimavimas nėra blogas dalykas, ir tiktai 15% aiškiai pasisako, kad užsantuokinis lytinis santykiavimas esąs nemoralus. Taigi, JAV žurnalizmo elitas pasirodo esąs aiškus lytinio palaidumo bei išsigimimo rėmėjas.

LIUTERONŲ BENDRIJA V. VOKIETIJOJE paskelbė 1980 m. statistinius tikinčiųjų duomenis, pagal kuriuos 42% to krašto gyventojų tais metais buvo liuteronai, o 43% — katalikai. Tai pirmieji metai, kur katalikai persvara viršija liuteronus V. Vokietijoje. Iš viso V. Vokietijoje yra apie 61,000,000 gyventojų.

ČEKOSLOVAKIJOS POLICIJA APIPLĖŠĖ KUNIGŲ PENSININKŲ PRIEGLAUDĄ. Tai įvyko 1981 m. spalio mėnesį Moravec mieste. Buvo iškratytos visos paliegėlių kunigų lovos ir atimti visi magnetofonai, magnetofoninės juostos, religinės skaidrės, maldaknygės, laikrodžiai, skustuvai, radijai, rašomosios mašinėlės. Buvo palikta tik viena mašinėlė prieglaudos raštinėje. Policijos paaiškinimas — jieškojusi pasislėpusių lenkų.

KUN. FRANTISEK LIZNA, SJ, Čekoslovakijoje atliekas 18 mėnesių kalėjimo bausmę už tariamą prieš valstybinę veiklą, yra papildomai teisiamas už padarytą žalą valstybės interesams užsienyje. Tai pranešė jo sesuo, gyvenanti JAV-se. Ji spėjanti, kad medžiaga naujajam kaltinimui būsianti laiške, kurį brolis jai parašęs ir įdavęs jį lankiusiems dviems vokiečiams jėzuitams išvežti iš Čekoslovakijos. Važiuojant per sieną, tas laiškas buvo saugumiečių atimtas iš vokiečių jėzuitų.

ŽMOGAUS SUSITAIKYMAS SU DIEVU IR KITAIS ŽMONĖMIS NERAMIAME PASAULYJE — tai 1983 m. tema pasaulio vyskupų sinodui, kuris įvyks greičiausiai spalio mėnesį. Specialios 15 asmenų tarybos paruoštas dokumentas, po atsiklausimo visų pasaulio vyskupų konferencijų, pateikia būsimojo sinodo svarstybos 27 klausimus. Tema ir svarstybų klausimai jau patvirtinti Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II.

ORTODOKSŲ VADOVAI KOMUNISTINĖJE RUMUNIJOJE pasmerkė Šv.Tėvo Jono-Pauliaus II pasakytąją kalbą sausio 6 d. ir jį patį pavadino provokatoriumi, norinčiu sukelti Rumunijos žmonėse pasipriešinimą valdžiai. Pasak italų dienraščio "La Stampa", popiežius savo kalboje sausio 6 d. pasisakė už Rumunijos tikinčiųjų religinę laisvę ir teisę kiekvienai religinei bendruomenei turėti savą, laisvai pagal tos religijos įstatus išrinktą hierarhiją. Į tai reagavo Rumunijos ortodoksų patriarchas Justin Moisescu, pasiųsdamas pirmiausia pranešimą Rumunijos prezidentui Nicolae Ceausescu, kad Rumunijos ortodoksų sinodas nutaręs pasiųsti popiežiui laišką, kritikuojantį jo kalbą, pasakytą grupei Rumunijos ortodoksų ir katalikų tikinčiųjų Vatikane.

DRAUGIJA "PAGALBA VARGSTANČIAI BENDRIJAI", veikianti įvairiuose Vakarų kraštuose, leidžia savo veiklos biuletenį "Aide a l'Eglise en Detresse". Š. m. sausio mėnesio numeryje išspausdinta informacija apie vokiečių porą, kuri siunčia knygas į Lietuvą, Čekoslovakiją, Vengriją ir Sov. Sąjungą. Esą kiekvieną savaitę ji pasiunčia dvidešimt kilogramų knygų siuntą Kauno vyskupui ir gauna pranešimus apie siuntų gavimą. Tik maža dalis siuntų dingstanti. Minėtoji vokiečių pora visas išlaidas apmoka savo lėšomis arba jų gauna iš kitų geradarių. Nuo 1974 m. iki šiol ji išleido minėtam reikalui 14,000 dolerių. Biuletenis kreipiasi į skaitytojus, prašydamas tam darbui paramos. Vieno siuntinio išsiuntimas (vien knygos) atsieina 50 dol. Aukas galima siųsti šiuo adresu: CCP 196-0093341-82 Aide a l'Eglise en Detresse, 46 rue Joseph Vrindts, 4020 Liege, Belgique. Siunčiant aukas, pažymėti, kad jos skiriamos knygoms į Lietuvą.

ŠIAURĖS AMERIKOJE ESANTYS TRYS LIUTERONŲ PADALINIAI, tikimasi, 1987 m. sudarys vienalytę Liuteronų Bendriją Š. Amerikoje. Ta data dar nesanti galutinė, nes visa priklausys nuo eilės tolimesnių tų padalinių suvažiavimų, sprendžiančių susijungimo planus. Jei susijungimas įvyktų, liuteronai JAV-se taptų trečia skaičiumi didžiausia protestantų bendruomene JAV-se. Gausiausia bendruomenė dabar yra pietinių baptistų, o antroji skaičiumi — jungtinių metodistų. Šiuo metu liuteronai Š. Amerikoje priklauso trims skirtingiems sinodams: Amerikos Liuteronų Bendrijai, Liuteronų Bendrijai Amerikoje ir Evangelikų Liuteronų Bendrijų Sąjungai.

KUNIGYSTĘ METUSIŲJŲ ir vėl norinčių grįžti skaičius didėja, pasak "Acta Apostolicae Sedis". Nurodoma, kad liturgijos ir sakramentų kongregacija atsisako duoti leidimą tuoktis vedusiems nuolatiniams dijakonams, kurie tapo našliais. Norintieji tuoktis tokiu atveju atleidžiami nuo dijakonato įsipareigojimų ir grąžinami į pasauliečių stovį.

ARKIV. ROBERT RUNCIE, anglikonų primas, kalbėdamas savo tikintiesiems, pareiškė, kad katalikų ir anglikonų santykių srityje paskutiniųjų 12 metų laikotarpyje padaryta didelė pažanga. Tai esąs akivaizdus ženklas, kad anglikonai nėra pamiršę savo užduoties: savęs išnykimo sąskaiton siekti atkūrimo vienos visuotinės Bendrijos, kurios, anot Kristaus, net pragaro vartai nenugalės. Anglikonai niekad netvirtinę, kad tiktai jie sudarę vieną tikrą Bendriją. Anglikonai esą tiktai vienos, šventos, katalikiškos ir apaštališkos (dabar suskilusios) viso pasaulio Bendrijos dalis. Arkiv. Runcie kviečė visus anglikonus pasekti Marijos pavyzdžiu ir tarnauti Jėzui su meile, giliai persvarstant visa savo širdyje.

LOTYNŲ KALBA, kuri seniau buvo Romos imperijos ir Romos K. Bendrijos kalba, paskutiniuoju metu vėl patraukia mokinių dėmesį. Vis didesnis JAV moksleivių bei studentų skaičius pradeda tą kalbą studijuoti. Toks lotynų kalbos studijų atgijimas pastebimas ne tik katalikiškose, bet ir viešose švietimo institucijose. Universitetuose taipgi atgyjančios klasikinės graikų kalbos studijos.

ANGLIKONŲ IR SENKATALIKIŲ VYSKUPAI-PRIMAI, minėdami 50 m. sukaktį nuo Bonoj pasirašytos bendradarbiavimo sutarties, koncelebravo Eucharistiją. Anglikonų arkiv. Robert Runcie ir senkatalikis arkiv. Kok iš Utrechto (Olandijos) pirmiausia koncelebravo Westminsterio šventovėje, Londone, o vėliau — Utrechto šventovėje, Olandijoje. Senkatalikių Bendrija iš tikro yra dviejų nuo Romos atskilusių tikinčiųjų grupių junginys. Viena grupė, kurioje buvo ir vyskupų, atskilo 1724 m. ir buvo vadinama Utrechto senkatalikiais. Kita grupė be vyskupų atskilo nuo Romos po I Vatikano santarybos popiežiaus neklaidingumo dogmos paskelbimo 1870 m. Tos abi grupės vėliau susijungė ir vyskupystės šventimų tikrumą kildina iš Utrechto grupės. K. Bendrija visada yra pripažinusi senkatalikių kunigystės bei vyskupystės tikrumą, panašiai kaip ir ortodoksų. Anglikonai, užmegzdami ryšį su senkatalikiais ir į savo vyskupų konsekracijų apeigas įjungdami senkatalikius vyskupus, tvirtina turį tikrus kunigystės ir vyskupystės šventimus, kuriuos netikrais buvo paskelbęs popiežius Leonas XIII praeito šimtmečio pabaigoje.

KUN. J. STŠK.

Helsinkio akto grupė Klevelande budi, kad ir Sov. Sąjunga bei kiti kraštai gerbtų žmogaus teises, Iš kairės: dr. M. Plaks, A. Riga, pirmininkė G. Klimaitė, M. Mantenieks, sesuo A. Gillen, kun. G. Kijauskas, E. Vanderland, H. Tiekten, D. Orantaitė ir neatpažintas

Nuotr. V. Bacevičiaus

Užmirštos Norilsko aukos

Buvusio Sibiro kalinio J. Bergerio atsiminimai, kuriuose kalbama ir apie baltiečius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Stovykloj buvo ir kitų gydytojų bei mokslininkų. Kaikurie jų, išėję laisvėn, susilaukė atpildo už savo darbus. Laisvieji jauni rusų gydytojai, paskirti tarnybon stovyklose, daug pasinaudojo kalinių pamokymais. Daktaras E. suteikė mums itin svarbią paslaugą parūpindamas penicilino ir sulfamidų, kurie buvo Sovietų Sąjungoje, bet jų tiekimas stovyklai priklausė nuo gydytojų pareikalavimo. Tie vaistai buvo skirti kariuomenei, bet net ir tada, kai jų stigo karo ligoninėse, mes gaudavome Norilske. Čia jie išgelbėjo gyvybes šimtų kalinių, sergančių plaučių ligomis, kurios buvo plačiai paplitusios Arktikoje.

1943 m., prieš Stalingrado mūšį, kai gyvenimo horizontai buvo niūrūs kaip niekad, mano bičiulis, kuris, kaip ir visi baltiečiai, buvo visiškai atskirtas nuo šeimos, — pareiškė esąs daugiau negu tikras, kad niekad neišvysiąs savo artimųjų.

Aš tada sunkiai sirgau. Jis atėjo manęs aplankyti. Bet nuo tos minutės, kai vokiečiai pasirodė nepajėgūs staigia pergale sutriuškinti rusų, aš ėmiau tikėti, kad anksčiau ar vėliau jie bus sumušti ir tą įsitikinimą dar sutvirtino žinia apie El Alameino pergalę. Aš tvirtai tikėjau, kad visas pasaulis sukils prieš Hitlerį, kadangi legenda apie nenugalimumą buvo subliuškusi. Man tepavyko įtikinti daktarą E. tik pusiau, nes jis draudė sau tikėt, kads išeis gyvas iš stovyklos. "Einam lažybų, – tariau jam. – Lažinkimės iš butelio vyno, kad viskas pasibaigs gerai ir kad tu susirasi savo šeimą. Pirmasis išėjęs laisvėn pasiųs kitam butelį..." (Stovykloje buvo uždrausti betkokie alkoholiniai gėrimai, vynas buvo nepažįstamas. Tik laisvieji darbininkai kartais turėdavo butelį vodkos ir retkarčiais leisdavo gurkštelti kaliniams).

Praėjo metų eilė — 1944, 1945, 1946. Mane perkėlė į kasyklų stovyklą už daugelio kilometrų. Aplinkiniais keliais gaudavau žinių apie savo bičiulį iš laisvųjų gydytojų, kurie lankėsi abiejose stovyklose. Vieną sveikatos tarnybos viršininkas man pašnibždėjo pas jį užeit. Kai atėjau, jis man padavė raštelį. Po to pasakė, kad duosiąs dar kažką, bet su sąlyga, kad nesinešiu į stovyklą. Tada jis ištraukė didelį butelį raudono vyno. Laiškelyje daktaras E. rašė, kad jam sumažino bausmę už ypatingus nuopelnus stovyklos ligoninėje ir kad jis norįs prieš išvažiuodamas sutvarkyti skolą.

1947 m. gavau iš jo laišką, aprašantį, kaip jį pasitiko jo šeima. Jame rašė, kad viskas eina gerai Taline. Už metų ar dviejų aš sužinojau, kad jį vėl išvežė šiaurėn. Nežiūrint visų mano pastangų, nepavyko susirišti. 1956 m. sužinojau, kad jį vėl paleido laisvėn ir leido grįžti Estijon.

To nuostabaus žmogaus draugystė man buvo brangi, ir akimirkos, kurias praleidome drauge, yra vienos tų, kurios nušvietė mano gyvenimą Norilske. Šimtai kalinių jam dėkingi už gyvybės išgelbėjimą. Neseniai sužinojau, kad jis mirė Taline 1960-tųjų metų dekados pradžioje.

Skirtingos sistemos

Nualintas bado streiko, ligos ir neįprasto stovyklos maisto, aš praleidau eilę sunkių metų Norilsko ligoninėje labai kritiškam stovyje, nes gydytojai nesiliovė sakę, kad aš neištversiu iki žiemos ar net mėnesio galo.

...Vienas pagrindinių skirtumų tarp hitlerinės ir stalininės sistemos yra tas, kad jos nevienodai traktuoja paliegėlius ir ligonius. Aušvice nesveiką žmogų bematant užtroškindavo dujom ar sušaudydavo. Stalino stovyklose, nežiūrint visų griežtumų, laikysena ligonių atžvilgiu, kurios reikalaudavo augštesnė vadovybė, buvo, jei leistina pavartoti čia tą žodį, — beveik humaniška. Be abejonės, mirtingumas tose stovyklose buvo masinis, bet jo nebuvo sąmoningai siekiama. Mintis, kad stovyklų paskirtis yra žudyti be atodairos, nebuvo įsišaknijusi sąmonėse.

Aš buvau Gornaja-Čiorija stovykloje tą 1935-1936 metų žiemą, kai ten išmirė 80% kalinių. Jie dirbo prie 100 km ilgio gelžkelio tiesimo darbų, kur teko rausti galybę tunelių per stačių pakriūčių kalnynus. Žmonės buvo atskirti nuo pasaulio, ir šiemą buvo prastai aprūpinami. Bet tai nebuvo planingai numatytas žudymas. Tuos, kuriuos norėjo likviduoti, nužudydavo visai atvirai. Bet daugelis kitų išmirė dėl organizacijos trūkumų ar vadovybės apsileidimo. Kaip esu minėjęs, kasdien buvo privaloma siųsti centrinei stovyklų administracijai pranešimus. Jinai įsikišdavo, kai mirtingumas peršokdavo tam tikrą lygį, kaip sakysim, mūsų atveju, 80%. Visas stovyklos štabas buvo pašalintas iš pareigų, o jos komendantas Razin perduotas teismui, kuris jį nubaudė mirties ar ilgamečio kalėjimo bausme.

...Stovyklų sistema aprūpindavo darbo jėga sunkiai pasiekiamas sritis ir tuo būdu izoliuodavo žmones, kurie buvo laikomi pavojingais, bet jos paskirtim nebuvo likviduoti. Kaip atsvara tam buvo sveikatos skyriai. Gydytojai, parinkti iš kalinių tarpo, buvo sąžiningi ir pasišventę žmonės, kurie nepaprasto pasiaukojimo kaina išgelbėjo daugelį gyvybių. Be abejonės, jų tarpe pasitaikydavo ir pabaisų, bet aplamai ligoninės būdavo humaniškumo salelės. Metų metais man teko pačiam įsitikint, kokių pastangų nepagailėdavo gydytojai, kad tik pastatytų ligonius ant kojų ir galėtų gražinti darban. Bet dažnai, ypač karo metu, jie būdavo bejėgiai, nes atsiųsdavo ligonius pervėlai arba trūkdavo vaistų.

Juodoji viešnia

Ligoninėje aš galėjau stebėti, kaip mane, taip dažnai laikytą mirštančiu, apima agonija. Lygiai kaip ir kitus. Buvo įdomus ir pamokantis dalykas stebėti, kaip įvairių visuomenės sluogsnių ar įvairių tautybių žmonės pasitinka mirtį. Rusų atveju Petrarkos žodžiai, kuriuos randame "Eugenijaus Oniegino" šeštojo skyrelio motto eilutėse, puikiai nusako jų būseną: "Tenai, po liūdnu ir debesuotu dangum, gyvena žmonės, kuriems mirtis neskausminga". Iš pradžių mane stebino begalinė jų rezignacija ir ramus susitaikymas, bet vėliau tai tapo savaime suprantamu reiškiniu.

Jie prisiimdavo savo dalią visiškai ramiai. Visi jie — žemdirbiai, darbininkai, tarnautojai atrodė supanašėję: pavirtę skeletais, mirtinai išblyškę, bet kupini vidinės rimties net ir tada, kai jautė, kad toji naktis galbūt paskutinė. Taip ir būdavo: paryčiui sanitarai aptikdavo kelis lavonus. Jie išvilkdavo juos už kojų ir paruošdavo lovą sekančiam. Pirmaisiais vakarais aš ypatingai atidžiai sekdavau visą eigą, bet vėliau man tai tapo natūraliu dalyku. Mirštantysis žinojo, kad niekas neišpildys jo paskutinės valios, nes, pagal stovyklos nuostatus, artimiesiems jų mirtis nebus pranešta. Niekas negrąžins šeimoms jo daiktų, niekas neperduos jokios žinutės, ir jo gyvenimas pasibaigs visiškoje vienatvėje.

O vienok mirtį daugelis laikė išsivadavimu. Kai žmogus pasiekia tam tikrą pakopą, atrodo, yra išsprendęs visas savo problemas ir susiradęs dvasios ramybę. Kaikurie jų melsdavosi ir žegnodavosi, bet tokių buvo nedaug — 1-2%. Kiti mirdavo neištarę nė žodžio. Daugumas jų buvo 20-30 metų amžiaus, o aš jau buvau peržengęs trisdešimtį. Iš tiesų jauni žmonės sudarė Arktikos stovyklų daugumą (Norilskan siųsdavo žmones nevyresnius kaip 40 metų), bet jauni mirdavo daug veikiau už vyresniuosius.

Priešingai rusams, pietiečiai, kaip sakysim armėnai ar gruzinai, kabindavosi visais nagais į gyvenimą neįtikėtinu aršumu. Jei girdėdavi ką nors dejuojant, draskantis ar šaukiantis gydytojo (jie niekad neateidavo, nes žinojo, kad padėtis beviltiška), būdavai tikras, kad tai vienas jų.

Rusų tragedija

...Aš prisimenu, kai 1939 metais kalbėjausi apie rusų panieką mirčiai su jaunu inžinierium Lopatinu, išskirtino įžvalgumo ir proto žmogum. Jis man tarė: "Va, šituos žmones būtina pažinti, nes jie išsiplėš į saulę, kadangi pasitenkina mažais dalykais. Jokioj kitoj tautoj tu nerasi tokio sugebėjimo pakilt virš materialinių gėrybių, netgi būtiniausių. Tereikia pliakštelt jiems bizūnu virš galvų, šert juos kuo mažiausiai, ir jie nužygiuos iki Ramiojo vandenyno bei užkariaus pasaulį". Tai amžių vergovės pasekmė.

Stalino galia atsirado dėl to, kad jis tai perprato ir, nekęsdamas rusų, buvo įsitikinęs, jog galės daryt su jais ką tik panorės. Lopatino nuomone, Stalinas sąmoningai sekė Džengis Kano, Jono Žiauriojo ir Petro Didžiojo pėdomis, ir jo laimėjimas, lygiai kaip anųjų, nebuvo atsitiktinis.

Liaudis buvo įpratusi priimti žiaurumą kaip didybės požymį ir kaip pilnai pateisinamą priemonę įgyvendint didingiems dalykams. Lopatinas tvirtino, kad Stalinas buvo didžiausias kontrrevoliucionierius, koks kada buvo pasaulyje, nes jis užgniaužė betkokias aspiracijas į laisvę ir geresnį gyvenimą; nuolat maldamas liežuviu apie revoliuciją, jis palaikė tironiją, į kurią rusai buvo įjungę per šimtmečius.

(Bus daugiau)

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

MIELAI SESUTEI
A†A
JUZEI MIEŽELIENEI

mirus, liūdesio prislėgtus jos sūnus — ARĄ ir RAIMUNDĄ, seseris — JULĘ Toronte, LIOLĘ Čikagoje, KAZĘ Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame —

Liucija Griškonienė *Zita Griškonytė*

A†A
JONUI PETRAUSKUI,

buvusiam Maironio mokyklos tėvų komiteto pirmininkui, mirus, sūnus — RIMĄ, ALVYDĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto Maironio mokykla

A†A
ELZBIETAI BURDULIENEI
mirus Amerikoje,

jos dukras — GRAŽINĄ STANKIENĘ, GENĘ GEČIENĘ su šeimomis, sūnų JUOZĄ, sūnų ČESLOVĄ su šeima Lietuvoje, visus gimines bei artimuosius jų liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

Juozas ir Genė Bakšai
Albinas ir Marta Radžiūnai
Jonas ir Valė Lėveriai
Marijona Raškauskienė
Adolfas ir Ona Kanapka

A†A
STASIUI V. SAPKUI

Kelownoje, BC,

iškeliavus amžinybėn,

žmoną VALERIJĄ, sūnus — PETRĄ ir STASĮ, dukteris — JUNE ir VANDĄ, jų šeimas, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

A. M. Dudaravičiai *V. H. Kasperavičiai*
M. Gudjurgienė ir *P. P. Balučiai*
L. R. D. — dukterys *J. O. Popikaičiai*

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniška darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mohawk Furniture Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Šaldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamos mašinos
- ★ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

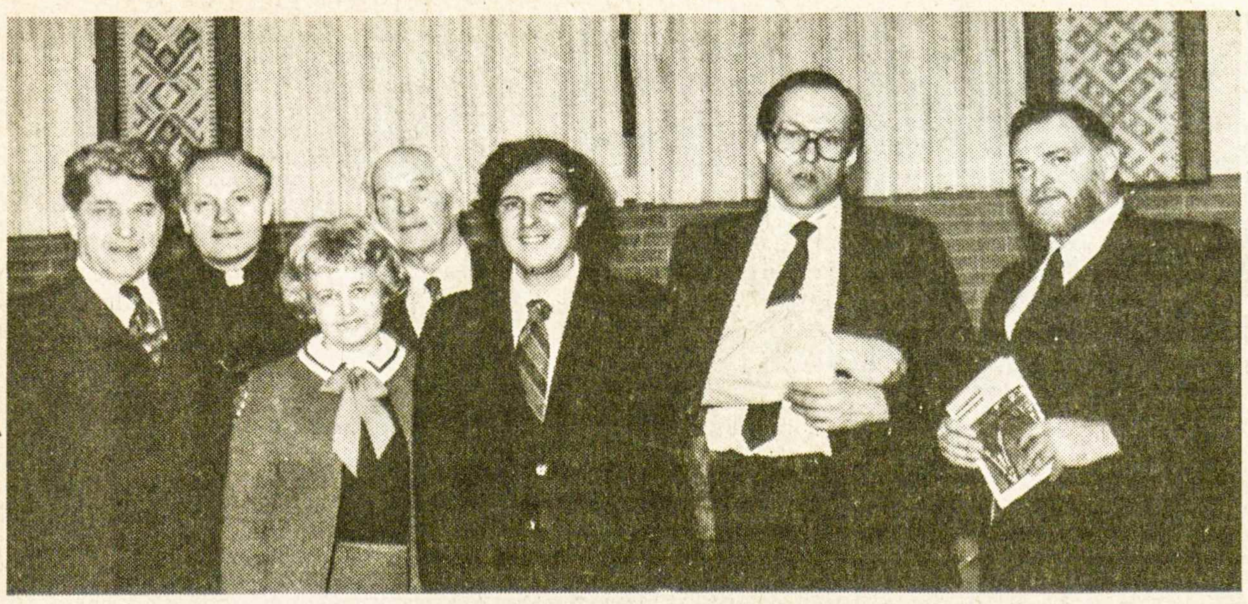

Dievo Motinos parapijos Klevelande pastangomis buvo surengtas simfoninis koncertas, kuriame skambėjo lietuvių ir kitataučių kompozitorių kūriniai. Nuotraukoje — koncerto rengėjai. Iš kairės: R. SMITH, klebonas kun. G. KIJAUSKAS, N. KERSNAUSKAITĖ, poetas ST. SANTVARAS, pianistas R. RUDINSKY, A. SMETONA, dirigentas W. SLOCUM. St. Santvaras skaitė atitinkamus Lincolno tekstus — Nuotr. V. Bacevičiaus

Istorijos liudijimas lietuvių naudai

Įsiterpiant į diskusijas Mažosios Lietuvos klausimu

AVA SAUDARGIENĖ

Nuo pirmų mokslo metų mano mėgstamiausi dalykai buvo istorija ir tautosaka. Esu dėkinga savo buvusiai mokytojai dr. M. Krasauskaitei, kuri įpratino skaityti laikraščius, sekti vedamuosius. Seku ir dabar. Atrinkdama rašinius, kurie veda į Lietuvos laisvę, nagrinėja jos sienas, susidomėjau dr. J. Balio samprotavimu dėl Mažosios Lietuvos ir Alg. Gustaičio straipsniu "Siekimas apkarpytos Lietuvos — nusikaltimas" ("TŽ" 1981. XII. 17).

Dr. J. Balys pareiškė, kad lietuvių tautai nereikia atgauti buvusių prūsų žemių, nes Lietuva Prūsijos nevaldžiusi. A. Gustaitis į tai atsakė: "Okupantas niekad neįgyja teisės į pavergtus kraštus, nors tenai gimtų okupanto atvežtųjų vaikai ir vaikaičiai."

Kokia teisinga A. G. vedamoji mintis! Istorija nuo pradžios iki galo yra kova už kaimynų pasisavintas ar okupuotas žemes. Lietuvos sienos, kaip ir kitų Europos valstybių, keitėsi dėl karų, dėl kaimynų grobuoniškumo. Kova dėl žemių mūsų protėvių apgyventų ir kultyvuotų vyko per amžius, kalba nemirė, nutautėję vaikaičiai grįžo prie savo kamieno. Jei mes nekovosime, nesirūpinsime, kas jiems padės? Jei patys atsisakysime protėvių žemių, kaip galime tikėtis, kad "didieji" grąžins laisvę Lietuvai, pripažins tai, kas jai priklauso!

Seniau karas sprendė valstybinių sienų ginčą. XX š. mažų valstybių sienas nustato konferencijos, įtakojamos galingų grobikų. Mūsų neklausę apkarpė Lietuvos sienas iki minimumo, paliko rusų okupuotą likusią krašto dalį.

Pavergta tauta kovoja, iš požemio šaukiasi laisvės, kalėjimai perpildyti. Lietuvoje yra žinomi 7 kalėjimai ir 11 koncentracijos stovyklų (o kiek dar nežinomų?), 14-15 tūkstančių kalinių (vyrų, moterų, net ir vaikų) dirba okupanto karo pramonėje. Nėra šeimos, kurios nariai nebūtų buvę barbariškai tremiami į Sibirą. Mes, įsikūrę draugiškuose kraštuose, galime šaukti be grėsmės savo gyvybei, galime reikalauti laisvės Lietuvai ir jai priklausomų žemių istoriškai ir etniškai lietuviškų. "Nusikaltimas nereikalauti lietuvių tautai priklausančių žemių" — teisėtai piktinasi A. Gustaitis.

Diskusijos dėl Lietuvos žemių ir jos sienų buvo nušviečiamos kaimynų, lietuvių tautos naikintojų savanaudiškai, nepalankiai Lietuvai. Išaugo nauja karta lietuvių, gerai mokančių anglų kalbą. Turime mokslininkų, valdnčių plunksną, kurių objektyvus, dokumentuotas pareiškimas Lietuvos reikalu anglo-saksų kraštuose atitaisytų mūsų tautai padarytas skriaudas.

Etnografiniuose rinkiniuose, mūsų kaimynų raštuose, kuriems rūpėjo tiesa, o ne politinės gudrybės, randamos mūsų bylai reikalingos žinios. Nemažai yra dokumentų tuo reikalu. Noriu paminėti du dalykus.

Pirmas. Man lankantis Vokietijoje 1976 m., Muencheno televizija davė rūpestingai paruoštą istorinę apžvalgą apie rusų pasisavintą Karaliaučiaus sritį. Pranešėjas statistiniais duomenimis ir nuotraukomis dokumentiškai rodė tos srities priklausomumą Lietuvai, šimtą metų trukusią kovą su kryžiuočiais ir rusų tos srities pasisavinimą dėl ten esamų turtų (gintaras, žemės ūkis) ir dėl karo zonos įrengimo tarp Vokietijos ir laisvės trokštančios Lietuvos.

Antras. Turtingą medžiagą apie lietuvių tautą ir jos žemes sutelkė lenkų mokslininkas Oskar Kolberg (1814-1890), Krokuvos akademijos narys, etnografinę medžiagą rinkęs ne tik Lenkijoje, bet ir kaimynų kraštuose. Apie Lietuvą medžiagą pradėjo rinkti 1846 m. Nemokėdamas lietuvių kalbos, dirbo su pagalba lietuvių studentų iš Varšuvos ir Vilniaus universitetų. Jo artimiausi bendradarbiai ir vertėjai buvo Niezabitauskas, Zatorskis, Narkevičius ir vėliau Akelaitis. Lietuvoje lankėsi 1836-7 m. Buvo Kalvarijoje, Marijampolėje, Seinų ir Simno rajonuose. Jo surinkti dokumentai ir aprašymai apie Lietuvą išleisti viename tome "Litwa" (561 psl.) valstybinės lenkų akademijos. Veikale aprašomos etnografinės lietuvių sritys, tautos charakteris, kalba, kultūra, papročiai, apeigos, dainos.

Kolbergo pareiškimu, Lietuvos ir kaimynų užimtų žemių požymis yra piliakalniai. Iš piliakalnių, pilkapių, aukurų, šventų upių ir miškų, būdingų tik lietuviam, vėliausiai iš Europos tautų priėmusiem krikščionybę, iš išlikusių pagoniškų apeigų ir prietarų, sumaišytų su giliu kirkščioniškų tikėjimu, nerandamu nei vokiečiuose, nei slavuose, ir lietuviškų vietovardžių, — seka žemių priskyrimas lietuvių tautai.

Kolbergas rašo, kad lietuvių kalba, kurios valstiečiai užsispyrusiai laikosi, neturi jokio panašumo su slavų kalbomis. "Iš kur jie (lietuviai) atvyko, — toliau svarsto, — sunku nustatyti, nes šie žmonės rašytinės istorijos neturėjo. Jų kalba pasižymi galūnėmis -as, -is, -es kaip ir graikų, primena ispanų kalbą. Lietuvių kalboje randama sanskrito, graikų ir lotynų išsireiškimų." Kolbergas ir kiti mokslininkai mano, kad lietuviai atėję nuo Gongo. Indiečiai, graikai ir romėnai esą lietuvių atšakos. Tai rodo ne tik kalba, bet ir pagoniškos religijos panašumas — vyriausias dievas Perkūnas prilygsta graikų Zeusui, lietuvių ugnies gerbimą perėmę romėnai, lietuviuose, kaip ir Indijoje, randama ypatinga pagarba upėms ir medžiams. Kilmės klausimas esąs reikalingas nuodugnaus t y r i m o. Aš manau, tam turėtų atsidėti jauni mūsų mokslininkai.

Autoriaus nuomone, lietuviai, prūsai, žemaičiai ir latviai apsigyvenę prie Baltijos jūros. Latviai buvę sunaikinti kalavijuočių, prūsai — kryžiuočių, tik žemaičiai, sukūrę galingą valstybę, išliko. "Pavergtų Lietuvos sričių valstiečiai užsispyrusiai laikosi lietuvybės. Užkalbinti lenkiškai ar rusiškai, atsako — nesuprantu" — rašė Kolbergas.

Lietuvius valstiečius jis laiko kultūriškai atsilikusius, bet ekonomiškai geriau gyvenančius, kaip gudai. Kultūrinį atsilikimą primeta lenkų kunigams, kurie kaimiečius laikė tamsoje primetę lenkų kalbą, girtuokliavimą, už kurį kaltina savanaudiškus žydus, steigusius bravorus ir karčiamas Lietuvoje. Prūsai išvengė tos nelaimės, nes mirties bausme kryžiuočių buvo uždrausta žydams apsigyventi Prūsuose. Protestantai dvasiškiai, priešingai lenkams, skleisdami religiją, švietė valstiečius, p i r m i e j i pradėjo spausdinti lietuviškus raštus Prūsuose.

Pabrėždamas lietuvių skirtumą nuo kaimynų lenkų ir kitų slavų, Kolbergas surinko dokumentus ir aprašė dabar rusų okupuotos Lietuvos ir už jos sienų lietuviškas etnografines sritis. Anuo metu lietuviškai kalbėta ir papročių laikytasi už dabartinių sienų — Dinaburko apskrityje, prie Dvinos ir Šventosios, Braclavo, Zarasų, Švenčionių ir Trakų apskrityse, visoje Vilniaus gubernijoje, Polocko, Ašmenos, Gardino, Ponievsko, Augustavo ir Seinų rajonuose. Sūduviečiai, lenkų vadinami jotvingiais, buvo karų sunaikinti. Jų žemės nuo Nemuno iki Narvos piliakalniais nusėtos. Lietuviškumu ypač pasižymėjo Seinų rajonas, kuris labiausiai priešinasi lenkinimui. Tai lietuviškiausia į pietus išsikišusi Lietuvos žemių dalis su lietuviškais vietovardžiais, kaip Bubeliai, Juodeliškiai, Klevai, Lumbiai, Nausėdžiai, Vilkapėdžiai, Žagariai.

Prūsuose žemių nusavinimas ir gyventojų nulietuvinimas buvo vykdomas kryžiuočių nelygioje kovoje, popiežiaus ir Vokietijos kaizerio palaikomoje — sako Kolbergas. Senieji prūsai (jis juos vadina Lietuvos prūsais) gyveno šiuose rajonuose: Klaipėdos (Memel), Tilžės, Labanovo, Insterburgo, Gumbinės, Goldupės. Sambijoje atrasti indai, kardai, staklės, verpstės yra lietuviškos kilmės. Nuo Nemuno iki Vyslos, visame Baltijos pakraštyje ūkininkai laikėsi lietuviškų papročių ir kitaip nekalbėjo kaip gimtąja kalba. Klaipėdos niekad nevadino vokiškai Memel.

Prijungus Lietuvos prūsus prie Brandenburgo kunigaikštijos ir vienam kunigaikščiui priėmus titulą Borussorum Rex (prūsų karalius) prūsų vardas išliko, bet jau įgijo kitą reikšmę. Lietuvos prūsai 600 metų gyveno be pilietinių teisių savame krašte.

Prieš šimtą metų lenkų etnografas užrašė: "Niekas negali pateisinti svetimos nuosavybės užgrobimo ir nesuvaldomo troškimo pavergti tautą". Nevisada tylėjimas yra auksas. Gal laikas prisiminti nepriklausomybės laikais kartotą šūkį "Mes be Vilniaus nenurimsim" ir pridėti — "Grąžinkite mūsų žemes".

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

Tel. 533-7954

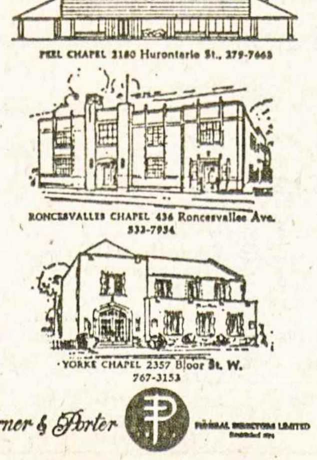

PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

Užterštos Baltijos jūros pakrantės

Niujorko dienraštis apie laivo nelaimę Klaipėdoje

Apie transportinio laivo sudužimą ir mazuto pasklidimą Klaipėdos uoste bei aplinkoje esame platokai rašę "T. Žiburiuose". Pagaliau, kad ir pavėluotai, apie tą įvykį prabilo ir "New York Times" dienraštis 1982 m. sausio 31 d. laidoje. Jo bendradarbis Maskvoje Theodore Shabad surinko žinias Maskvos įstaigose bei kitur ir paskelbė, kad padaryta nuostolių $900 mil. vertės.

Mazutą gabenęs britų tanklaivis "Globe Asimi" sudužęs audroje 1981 m. lapkričio 21 d., ir 4,8 mil. galionų mazuto kiekis užliejo 1,4 milijono pėdų plotą iki vienos pėdos storumo sluogsniu. Stiprūs vėjai išsklaidė mazutą 35 mylių plote, užteršdami vasarvietes — Palangą, Girulius, Šventąją ir pasiekdami net Latvijos vandenis. Įsiveržė mazutas ir į Kuršių įlanką iki Drevernos vietovės. Labai apteršė ne tik Klaipėdos uostą, bet ir Baltijos pakrantes ilgu ruožu, pakenkė kopų augmenijai.

Minėtasis įvykis Vakarų spaudoje esą liko beveik nepastebėtas, nors specialioje spaudoje b u v o paminėtas. "Lloyd's Casualty Report", savaitinis biuletenis, apie tai rašė 1981 m. lapkričio 27 d. Pasak jo, tanklaivis "Globe Asimi", 19,630 tonų talpos, skilo į tris dalis. Buvo statytas 1960 m. Cadiz mieste, Ispanijoje, ir priklausė "Cantabria Shipping Ltd." bendrovei Gibraltare.

Sovietinė žinių agentūra "TASS" to laivo nelaimę pranešė trumpomis žinutėmis, kurios p a s i e k ė ir vakariečių agentūras, tačiau niekur nesusilaukė didesnio dėmesio. Esą kiek daugiau rašė vietiniai laikraščiai Lietuvoje. Be to, Baltijos pakrantės, kur įvyko nelaimė, yra uždrausta svetimšaliams, ir užsienio korespondentai negalėjo ten nuvykti.

Apie padarytus nuostolius prasitarė Maskvos laivybos laikraštis "Vodny Transport", kuriame 1982 m. sausio 19 d. buvo išspausdintas pasikalbėjimas su valdinės draudos agentūros "Ingosstrach" direktoriumi Jevgeny I. Larionovu. Pasak jo, nuostolių padaryta už 600 mil. rublių arba 900 mil. dolerių (oficialiu kursu). Esą 1978 m. transportinis laivas "Amoco Cadiz" prie Bretanijos krantų išpylė jūron 60 mil. galionų naftos ir padarė 1,5 bil. dol. nuostolių. Prieš tai rekordinius nuostolius buvo padaręs "Torrey Canyon", kuris 1967 m. prie Anglijos krantų išpylė 30 mil. galionų naftos.

"Globe Asimi" tanklaivis buvo žymiai mažesnės talpos, tačiau nuostolių padarė beveik kaip ir didieji tanklaiviai. Tai atsitikę dėlto, kad laivo įgula nepaklausė įsakymo išplaukti iš Klaipėdos uosto dar prieš audrą.

Lietuvos "vicepremjeras" Ksaveras Kairys pokalbyje su r u s ų laikraščio "Sovetskaja Litva" korespondentu pareiškė, esą Baltijos pakrančių valymo darbai bus baigti ateinančios vasaros pradžioje, kai dešimtys tūkstančių vasarotojų iš Sov. Sąjungos suvažiuoja į Lietuvos vasarvietes.

Pajūrio gyventojams buvo įsakyta dalyvauti valymo darbuose su sunkvežimiais bei kitais reikmenimis ir pašalinti mazutu užterštą smėlį. Pirmosios mylios paplūdimių buvo išvalytos, bet atstatyti sunaikintai k o p ų augmenijai esą reikės ilgesnio laiko.

Valymo darbams Lietuvoje turimų technikinių priemonių neužteko — jas reikėjo mobilizuoti iš Latvijos Ventspilės, Rusijos Novorosijsko ir Baku. Prireikė ir V. Vokietijos pagalbos — jos naujai pastatyto specialaus laivo "Thor". Pagalbon atplaukė ir sovietų laivas "Svetlomor" iš Juodosios jūros uosto Iljičevsko.

Šioje "New York Times" informacijoje pažymėtina ir tai, kad Baltijos pajūrys vadinamas Sov. Sąjungos nuosavybe: "Soviet Union's Baltic coast". Tai nesiderina su JAV politika, kuri Lietuvos okupacijos nepripažįsta. Dėlto reikėtų sakyti, kad tai Lietuvos pajūris, o ne Sov. Sąjungos. **M.**

A†A

JONUI PETRAUSKUI,

buvusiam Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdybos nariui, mirus, j o s ū n u m s — RIMUI ir ALVYDUI su šeimomis bei kitiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą —

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdyba ir tarnautojai

HOME *Taupyk laiką ir pinigus*

INCOME TAX

Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma

2290 Bloor West — *pigios kainos* —telefonas 769-4558

Kanadiškos žiemos malonumais džiaugiasi ne tik suaugę slidinėtojai, bet ir mūsų mažieji — Nuotr. St. Dabkaus

KUN. VIRGILIJUS JAUGELIS, 1978 metais slaptai įšventintas kunigu okupuotoje Lietuvoje, atnašauja Mišias. Ilgai persekiotas saugumiečių, jis mirė kaip tikėjimo kankinys 1980 m. vasario 17 d. Palaidotas Kybartuose. Ant jo antkapinio paminklo įrašyti Šv. Rašto žodžiai: "Iškovojau gerą kovą, todėl manęs laukia teisumo vainikas, kurį aną dieną man atiduos Viešpats"

Nugriovė žemaitės koplytėlę

Sovietiniai pareigūnai nesilaiko konstitucijos – rašo pogrindžio spauda

Kretinga. 1981 gegužės 10 d. Barbora LELIŪNAITĖ, gyvenanti Kretingoje, Komjaunimo 5, ir 136 tikintieji parašė LTSR KP CK pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui tokio turinio pareiškimą:

"Š. m. balandžio 14 d. savo kieme pasistačiau mažą žemaitišką koplytėlę pagal Telšių vyskupijos kurijos raštą, išsiuntinėtą visiems kunigams 1954. X. 11 d., kur pasakyta: "Kryžius statyti galima ne tik šventoriuose, kapinėse, bet ir tikinčiųjų kiemuose". (N. 577). Aišku, tas leidimas buvo tikrai suderintas su Religijų Reikalų Tarybos įgaliotiniu, t.y., su valdžia, ir niekada nebuvo atšauktas, todėl ir dabar galioja, nes remiasi LTSR konstitucijos 52 str.

Bet š.m. gegužės 5 d. Kretingos raj. vykd. komitetas mane kvietė "dėl savavalinės statybos". Nenuvykau, nes sirgau. Po to raštu gegužės 5 d. 158 nr. buvo įsakyta vieno mėnesio laikotarpyje koplytėlę nugriauti.

O gegužės 15 d., 4 val. nepažįstamų vyrų grupė įsibrovė į mano kiemą, nugriovė koplytėlę, susikrovė į sunkvežimį kartu su 5 statulėlėmis ir išsivežė. Aišku, tai buvo padaryta Kretingos vykd. komiteto paliepimu. Toks elgesys labai papiktino ne tik mane, bet ir visus tikinčiuosius.

Prašau Jus, tikintiesiems reikalaujant, įsakyti, kad man būtų grąžinta neteisėtai pagrobta koplytėlė kartu su statulėlėmis.

1. Juk yra leidimas prie savo namų statyti kryžius ir tuo pačiu koplytėles.

2. Pats Kretingos raj. vykd. komitetas nesilaikė savo nuostato, nes koplytėlę likvidavo 20 dienų anksčiau nustatyto termino, o per tą laiką būčiau viską taikiai išsiaiškinusi ir sutvarkiusi.

3. Koplytėlę nugriovė naktį, lyg jausdami savo juodą darbą, kaip plėšikai: juk ir dienos metu tokiam vyrų būriui niekas nebūtų galėjęs pasipriešinti. Tuo jie parodė, kad t a r y b i n ė s konstitucijos garantuojama religinė laisvė yra priešinga gyvenimo tikrovei, nes religija jėga griaunama, o ateizmas prievarta brukamas tautai.

4. Tarybinei konstitucijai garantuojant sąžinės bei religijos l a i s v ę, logiškai sprendžiant būtų net juokinga reikalauti arba prašyti leidimo savo kieme pasistatyti koplytėlę ar kryžių. Ateistams, žinoma, nesvarbi nei konstitucija, nei žmogaus teisė: jie fanatiškai naikina visa, kas tik siejąsi su religija. Tai liudija kelis kartus nuteriotas Kryžių kalnas, vandališkai sunaikinti pakelių kryžiai ir religiniai paminklai Plungėje, Pajūryje, Kelmės kapinėse ir visoje Lietuvoje; sudegintos ir sandėliais paverstos bažnyčios...

Ar valdžia bejėgė tą žiaurųjį ateistinį terorizmą likviduoti? Mes, kretingiškiai, esame labai pasipiktinę t o k i u valdiškų a t e i s t ų nuolatiniu elgesiu, griaunančiu elementariausias žmonių teises, ir kartu su Barbora LELIŪNAITE reikalaujame padarytą s k r i a u d ą ir sukeltą papiktinimą atitaisyti."

Red. pastaba. Ant sugriautos koplytėlės pamatų žmonės dėjo gėles, todėl š.m. gegužės mėn. pabaigoje atvažiavo milicija, su kompresoriais sudaužė pamatus ir susikrovę į sunkvežimius išsivežė.

(Iš "LKB Kronikos" 48 nr.).

• **Naujiem skaitytojam "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tiktai $ 12.**

Moksleivių ateitininkų STOVYKLA "NERINGOJE"

šiais metais bus nuo rugpjūčio 15 - 22 d. d.

Programa bus labai įvairi ir turininga. Stovyklos globėja sutiko būti Gita Kupčinskienė.

Prašome iš anksto registruotis pas ses. Margaritą:

I. C. C. P u t n a m,
Conn. 06260, USA.
Telefonas (203)928-5828.

Stovyklos mokestis savaitei $65.00, registracijos – $10.00.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SKAUDI GYVYBĖS AUKA

Apie sniego pūgą, sausio 6-7 d.d. nusiaubusią Lietuvą, jau teko kelis kartus informuoti šio skyriaus skaitytojus. Atrodė, kad prie šios temos nereikės grįžti; bet pasiekė dar vienas pranešimas "Medikė skubėjo padėti..." vilniškės "Tiesos" sausio 31 d. laidoje. Speciali korespondentė Vanda Bogušienė jame aprašo pasiaukojantį Šilutės rajono Natkiškių ambulatorijos felčerės Zosės Petraitienės žuvimą sausio 6 d. kelionėje pas kūdikio laukiančią gimdyvę Rapkojų kaime. Velionė, tą dieną aplankiusi vaikų darželį, pareiškė: "Šaltis ir vėjas stiprėja. Baisu, jei kas šiąnakt gimtų ar sunkiai susirgtų..." Kai paiškėjo, kad pas gimdyvę negalėjo atvažiuoti iš Šilutės iškviestas greitosios pagalbos automobilis, Z. Petraitienė 4 v. p. p. paprašė Natkiškių sovchozo direktorių Juozą Saročką kelionei į Ropkojų kaimą parūpinti vikšrinį traktorių. J. Saročka pasakoja: "...ragino greičiau skubėti. Nespėjome dar vikšrinį traktorių degalų pripildyti, o ji stovėjo pasiruošusi. Vienoje rankoje laikė metalinę dėžutę, medikų biksu vadinamą, kitoje — lagaminėlį su medikamentais. Vilkėjo tamsiu dirbtinio kailio paltu, ryšėjo gėlėta skarelė..." Traktoriui išvažiavus, užgeso elektra, o vėliau nutrūko ir telefono ryšys. Apie 7 v. v. grįžo sunkiai parkrypuojantis žmogus — Z. Petraitienę išvežęs traktorininkas Augustas Cancingeris.

NEPAKLAUSĖ PATARIMO

Žurnalistei V. Bogušienei traktorininkas A. Cancingeris pasakojo: "Važiuoti reikėjo tik 4 kilometrus, bet buvo labai sunku, nes prieš vėją. Nieko namatyti, vairavau iš nuovokos. Felčerė visą laiką prašė greičiau. Kur ten greičiau... užšalo kuras, sustojome visai. Z. Petraitienė sako: 'Tai aš eisiu, čia jau nebetoli'. Išlipau iš traktoriaus, ant kojų nesusilaikau, apie ėjimą prieš vėją ir kalbos būti negali, tai aš vėl į traktorių ir sakau jai: 'Grįžkim atgal. Pavėjui dviese kaip nors pareisim. Gal bus parvažiavęs kitas traktorius, galingesnis. Tik palauk, kol vandenį iš motoro išleisiu'. Aš padėjau išlipti, padaviau jos daiktus ir nuėjau prie motoro. Grįžęs felčerės jau neradau. Šaukiau, kiek galėjau. Nuskubėjau namų link, maniau, kad ji grįžta, pasivysiu. Tačiau jos niekur nebuvo...". Direktorius J. Saročka kitu traktorium išsiuntė pailsėjusį traktorininką Joną Ežerinską felčerės jieškoti. Gal ji jau nuėjusi pas gimdyvę? J. Ežerinskas grįžo, net neprivažiavęs prie palikto traktoriaus, vos nenuvirtęs nuo pusnies kalno. Tada su juo išvažiavo vyriausias mechanikos inž. Petras Ubartas: "Kapstėsi vyrai sunkiai ir ilgai, bet gimdyvės namus pasiekė. Ten viskas laimingai, kūdikis jau buvo gimęs kaimynėms talkininkaujant, tačiau Z. Petraitienės nebuvo... Grįždami vidurnaktį, važiavo į netoliese esančias sodybas, ieškojo, šaukė. Veltui..."

NESĖKMINGOS PASTANGOS

Sausio 7 d. rytą dingusios Z. Petraitienės ieškojo 20 žmonių grupė su slidėmis, o sausio 8 d. plotą po plotą ėmė kasti 50 sovchozo darbuotojų. Apie šias pajieškas rašoma: "Vietomis sniegas kietai suplaktas, aptikome pėdsakus. Klaidžiota žmogaus. Z. Petraitienės šeimos nariai sako, kad panašūs atspaudai jos apavo. Tačiau, kas žino, gal čia ieškotojų palikta. Dingsta tie pėdsakai giliame sniege. Toliau vėl nieko..." Sausio 9 d. į pajieškas įsijungė ir daugelis kaimynų, nes felčerė Z. Petraitienė, ambulatorijoje dirbdama 17 metų, daugeliui šeimų buvo suteikusi medicinos pagalbą, nepaisydama net poilsio ar nakties valandų. Kartais net keliskart per naktį skubėdavo pas ligonius. Tad nenuostabu, kad jieškotojai susirinko net iš tolimiausių pašalių. Rajono vadovai iškvietė ir kariškius su technika. Visos pastangos betgi buvo nesėkmingos, nes sniego danga kaikur siekė du, tris ir daugiau metrų. Be to, toje vietoje yra ir melioracijos kanalų, kurie dar gilesni. Nieko nepešė ir komjaunuolių slidininkų grupė, jieškojimą nukreipusi į tolimesnes vietoves. Pūga buvo gerai paslėpusi savo auką, nes žuvimo dieną vėjo greitis siekė 22 metrus per sekundę. Atrodo, felčerės Z. Petraitienės kūnas dar nebuvo surastas iki sausio pabaigos, nes V. Bogušienės reportažą sausio 31 d. paskelbė "Tiesa" be tokio pranešimo.

GERI ATSILIEPIMAI

Velionies vyras Alfonsas Petraitis žurnalistei V. Bogušienei parodė albumą su nuotraukose besišypsančia žmona. Jai buvo 52 metai amžiaus. Jiedu išaugino tris vaikus, gyvenančius kituose rajonuose, kurie, atvažiavę tėviškėn, ištisas paras jieškojo motinos. Žuvusioji skatino moteris domėtis rankdarbiais, organizavo pagyvenusių žmonių dainų ir šokių ratelį Natkiškiuose, dalyvaudavo repeticijose su savo vyru Alfonsu. Apie ją girdėti tik geri atsiliepimai, kuriuos bando apibūdinti reportažo autorė V. Bogušienė: "Visus suprato ir kiekvieną gerai matė, todėl, kad regėjo širdimi. Ir tą audringą vakarą ji regėjo ne šaltį ir ne pūgą, o jos pagalbos laukiantį žmogų, ji bijojo ne stichijos, o drebėjo už būsimą kūdikį, ir todėl ji skubino, veržėsi..." Šilutės ligoninėje V. Bogušienė aplankė tą tragišką naktį Ropkojų kaime gimusį berniuką, po poros dienų su motina atvežtą ligoninėn. Jis, sveikas ir stiprus, V. Bogušienei primINė žuvusios felčerės Z. Petraitienės širdį: "...Žmogaus širdis! Kokį žygdarbį ji gali atlikti, kai yra pripildyta gerumo ir tauraus pareigos jausmo. Kai plaka kitam..."

VAGIA KNYGAS

Kauno rajono Eigirgalos bibliotekos vedėja V. Venslovienė "Valstiečių Laikraščio" 1981 m. 140 nr. nusiskundžia, kad šioje gyvenvietėje dažnai keičiasi gyventojai, darydami žalą bibliotekai: "Dauguma gyventojų tampa bibliotekos skaitytojais. Deja, daugelis išvažiuodami išsiveža bibliotekos knygas. Neseniai nurašiau 378 egzempliorius leidinių už 287 rublius. Visos knygos išveztos per pastaruosius kelerius metus. Tai didelis valstybės turtas, kurio pinigais ir nejvertinsi. Jeigu prisiminsime, kad biblioteka gauna tik po vieną egzempliorių tiek grožinės, tiek populiarios šakinės literatūros, tai turėtų būti aišku, kiek laiko šitų 378 knygų vietos lentynose bus tuščios, kol bus išleistos pakartotinai..." Pasak V. Venslovienės, biblioteka yra bejėgė kovoti su šiais nežinia kur išvykstančiais vagimis. Ji neįtraukta į jokius atsiskaitymo lapelius nei su darboviete, nei su vykdomuoju komitetu. Reikėtų imtis priemonių, kad neatsiskaitęs su biblioteka skaitytojas negalėtų išvykti.

NESPROGUSI BOMBA

Vykdant statybos darbus prie Vilniaus "Lelijos" siuvimo susivienijimo, buvo užtikta nesprogusi karo metų bomba. Ją žemkasės kaušu užkabino Z. Brazevičius, laiku susipratęs patriktrinti metalo gabalą, aplipusį moliu ir žeme. Iškviesti išminuotojai bombą išvežė iš Vilniaus ir ją susprogdino žmonėms nepavojingoje vietoje. Šioje operacijoje dalyvavo kariai — V. Vaičius, V. Iliuchinas, V. Zacharovas, vadovaujami karininko V. Požarickio. Neatsargiai užkliudyta, bomba galėjo sprogti kiekvienu metu, kai "Lelijoje" buvo įprasta darbo diena.

V. Kst.

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS PASAULIO ŠALIS

Simon's TRAVEL

KVIEČIAME KELIAUTI KARTU Į LIETUVĄ

KELIONĖS 1982 METAIS

VILNIUS

gegužės 13-20 rugsėjo 9-16

rugsėjo 30 - spalio 7

13 DIENŲ SU GIMINĖM!!!

VILNIUS — RYGA

gegužės 20 - birželio 3 liepos 15-29

gegužės 27 - birželio 10 rugsėjo 2-16

liepos 8-22 gruodžio 20 - sausio 3

Vilnius — Leningradas birželio 17 - liepos 1

Vilnius — Talinas rugpjūčio 12-26

- *Sutvarkome iškvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos.*
- *Nuperkame Lietuvoje gimininės kooperatinius butus, automobilius bei kitus pageidaujamus daiktus.*
- *Sąžiningai tarpininkaujame, tvarkant palikimus giminėms Lietuvoje.*

Smulkesnių žinių teiraukitės:

Toronto tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

MONTREAL tel.(514) 669-8834 TELEX 06-986766 TOR

CHICAGO tel. (312) 673-5391 arba 654-4238

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6P 1X2 Canada

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

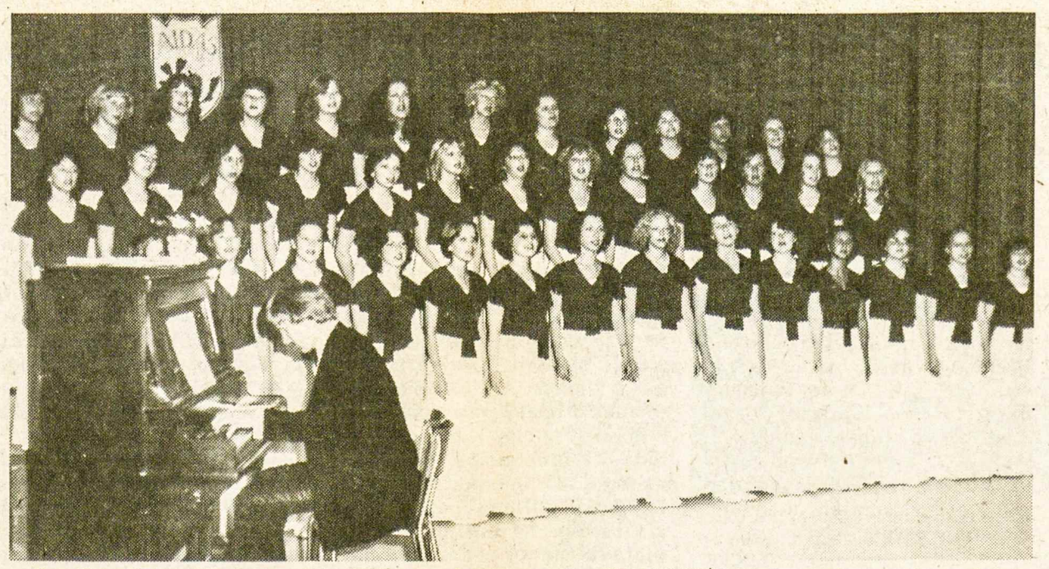

Hamiltono lietuvaičių choras "Aidas", kuriam vadovauja muzikas JONAS GOVĖDAS. Rengiasi naujam koncertui

HAMILTON, ONT.

VASARIO 16-tąją hamiltoniečiai paminėjo su prideramu iškilmingumu. Sekmadienį AV šventovė per iškilmingas šv. Mišias buvo pilna žmonių. Parapijos choras giedojo šventei parinktas giesmes ir klebono pareigas dabar einantis kun. S. Šileika pasakė dienai pritaikytą patriotinį pamokslą. Popiet Scott Park gimnazijos auditorijoje įvyko iškilmingas šventės minėjimas su svečias kanadiečiais ir jauna paskaitininke Rasa Lukoševičiūte. Meninėje programos dalyje pasirodė visos Hamiltono meninės pajėgos. Tą dieną buvo renkama ir nauja KLB Hamiltono apylinkės valdyba. Kandidatų sąrašą sudarė jaunosios ir vyresniosios kartos atstovai. Kažkodėl mūsų skautai neįsijungė į bendrą Neprikausomybės šventės minėjimą. Jie tą minėjimą vieni jau atliko praėjusį sekmadienį.

PREL. J. TADARAUSKAS atostogauja, lankydamas Romą ir Šventąją Žemę. Vasario 16 minėjimo dalyviams iš Jeruzalės jis atsiuntė sveikinimo telegramą.

REŽISOREI E. DAUGUVIETYTEI-KUDABIENEI, laimėjusiai Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūrinę premiją, kovo 14 d. Hamiltone rengiama premijos įteikimo iškilmė. Tą sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centro salėje rengiama popietė su įdomiu koncertu. Iškilmėse kalbės iš Otavos inž. J. Danys, koncerte pasirodys sol. Vyt. Paulionis, iš Niujorko aktorius V. Žukauskas ir mūsų pati režisorė. Hamiltono lietuviškoji visuomenė maloniai prašoma tą sekmadienio popietę skirti mūsų nusipelniusios kultūrininkės pagerbimui.

KARIŲ-RAMOVĖNŲ IR ŠAULIŲ ATSTOVAI lankėsi lituanistinėje mokykloje šeštadienį, kai mokykla minėjo Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 64 metų sukaktį. Ramovėnų skyriaus pirm. K. Mikšys ir DLK Algirdo šaulių kuopos pirm. P. Kanopa jaunesnių ir vyresnių mokinių grupėm įdomiai kalbėjo apie šią didžiąją lietuvių šventę. Atsivežę įvairių vaizdingumo priemonių, jie įtraukė ir vaikus į gyvą ta tema pokalbį. Atvykusiems svečiams vaikai padeklamavo gražių eilėraščių ir padainavo išmoktų dainų.

DR. ALG. S. SAUNORIAMS jų draugai suruošė staigmeną, šeštadienio vakarą suvažiuodami į jų rezidenciją pasveikinti su 30 metų vedybine sukaktimi.

NAUJI MŪSŲ PENSININKAI — Vyt. Bilevičius, Br. Grajauskas ir St. Bakšys. Pastarajam draugai ir kaimynai ta proga surengė šaunų balių.

PENSININKŲ KLUBO leidžiamo žurnalo "Sietynas" redaktoriui Pr. Enskaičiui sunegalavus akimis, žurnalas sustojo ėjęs. Iš viso šio laikraštėlio yra pasirodę 10 numerių. Su paskutiniu numeriu klubas išleido ir novelių rinkinį "Dienoms nužydint". Dauguma novelių paimta iš klubo skelbtų dviejų literatūrinių konkursų. Redaktoriai tą knygą pavadino "Skaitymai senesniesiems". Žodyje skaitytojui redaktorius šios knygelės skaitytoją įsivaizduoja kaip suvaikėjusį senį, kuriam reikalinga speciali literatūra. Mes žinome, kad tie, kurie dabar išeina į pensiją, nėra jau tokie seneliai. Iš tokių dabar į pensijas išeinančių gal daugelis ir norėtų priklausyti kokiam organizuotam vienetui, ypač tokiam, kuris iš valdžios savo veiklai ir pinigų gauna, bet nerealus dabartinės klubo vadovybės supratimas šių laikų pensininko daugelį nuo tos organizacijos atbaido. **K. M.**

SKAUTAI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATGAVIMO ŠVENTĘ paminėjo vasario 7 d. organizuotu dalyvavimu pamaldose. Kun. St. Šileika pasakė turiningą pamokslą. Po pamaldų įvyko iškilminga sueiga, kurioje, nežiūrint blogo oro ir kelių, dalyvavo nemažas skaičius tėvų ir skautų bičiulių. Po trumpos oficialios dalies visos skautės ir dalis skautų dalyvavo programoje — montaže "Sapnas". Stovyklaujančios skautės sapne matė vaidilos apdainuojamą Lietuvą, kur pakelės nusagstytos kryžiais ir koplytėlėmis, darželiuose žaliuoja rūtos, partizanų siluetai galingais balsais ragina neužmiršti tėvynės Lietuvos. Po to buvo dainos, trumpi skautiški pasirodymai. Pabaigai susikaupimo žodį tarė kun. St. Šileika.

KAZIUKO MUGĖ įvyks kovo 7, sekmadienį, Jaunimo Centre po pirmųjų pamaldų. Bus ko pasižiūrėti, pasiklausyti, galėsite laimę pabandyti ir skaniai lietuviškais valgiais pasivaišinti. Kviečiame Hamiltono ir apylinkių visuomenę joje apsilankyti ir tuo skautų-čių pastangas paremti.

"Širvintos" tunto vadovės

VALDYBOS RINKIMAI. KLB Hamiltono apylinkė vasario 14 d. rinko naują valdybą ir revizijos komisiją. Į valdybą išrinkti: D. Pajerskaitė 274 balsais, K. Deksnys 271, Br. Grajauskas 261, K. Mikšys 228, B. Pakalniškis 209, P. Kanopa 202, St. Pilipavičius 154, J. Grigalius 131, J. Romikaitis 92. Į revizijos komisiją: J. Bajoraitis 279 balsais, Alf. Patamsis 187, An. Povilauskas 153, J. Tarvydas 124, Vl. Bagdonas 122.

Bendruomenės valdyba sudaroma iš 7 asmenų, daugiausia gavusių balsų; du lieka kandidatais. Revizijos komisija sudaroma iš 3-jų asmenų; du lieka kandidatais. Visuomenė rinkimais domėjosi — balsavo 324 asmenys. Rinkimai prasidėjo 9 v.r. Jaunimo Centro salėje, baigėsi 6 v.v. Scott Park gimnazijoje, kur vyko Vasario 16 minėjimas.

Rinkimų komisija dėkoja mandatų komisijai, kuri daug padėjo skaičiuojant balsus ir kituose darbuose. Dėkojame buvusiam valdybos pirmininkui dr. V. Kvedarui už visokeropą paramą rinkimų eigoje.

Rinkimų komisija:
pirm. P. Lukošius, sekr. A. Mingėla,
narys J. Deksnys

London, Ont.

IŠKILMINGAI PAMINĖTA VASARIO 16-TOJI. Sekmadienį, vasario 14, Marijos Šiluvos šventovėje 11 v. r. iškilmingas Mišias už Lietuvos laisvę atnašavo kun. I. Mikalauskas, OFM, pasakydamas tai progai pamokslą. Giedojo "Pašvaistės" choras ir solistė Irena Černienė. Buvo nešamos aukos ir padėta rožių puokštė žuvusiems už laisvę.

Oficialus Lietuvos nepriklausomybės atgavimo 64-tosios sukakties minėjimas įvyko 4 v.p.p. universiteto kolegijos salėje. Atidarymo žodį tarė KLB Londono apylinkės pirm. M. Chainauskas, choras sugiedojo maldą "Iš visų kraštų" muz. St. Gailevičiaus, kun. Ignas Mikalauskas sukalbėjo invokaciją.

Programos pranešėja Rūta Juodienė kvietė svečius sveikinimo žodžiui. Ilgesnę kalbą pasakė Londono West M.P. Jack Burghardt. Taip pat sveikino Londono miesto burmistras, ukrainiečių ir latvių atstovai.

Meninę programą atliko "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės, tautinių šokių grupė "Baltija", vadovaujama Danos ir Miro Chainauskų, smuikininkai Atis ir Regina Bankai, kuriems akompanavo Andrius Petrašiūnas. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Po minėjimo parapijos salėje įvyko vaišės visiems minėjimo dalyviams.

METINĖS REKOLEKCIJOS įvyks kovo 19, 20 ir 21 d.d. Jas ves lietuvių pranciškonų provincijolas kun. Paulius Baltakis, OFM.

PALAIDOTAS iš mūsų šventovės a. a. Juozas Albrechtas, 80 m. amžiaus. Paliko žmoną Jadvygą, tris dukras — Irena Dragūnevičienę, Valeriją Pumputienę, Aušrą Johns ir keturis sūnus — Ferdinandą, Juozą, Donatą ir Edmundą su šeimomis. Sūnus Edmundas atvyko į laidotuves iš Brazilijos.

PAKRIKŠTYTA Amy Adelė, Elenos (Šimkutės) ir Roberto Flemingo duktė. **Koresp.**

Los Angeles, Calif.

LABDAROS BŪRELIO VAKARAS. Sausio 23 d. Šv. Kazimiero par. salėje įvyko metinis Lietuvos Dukterų Draugijos vakaras-pokylis, kuriame dalyvavo gen. Lietuvos konsulas Vyt. Čekanauskas su žmona, prof. J. Kupronis su žmona, dr. Brinkis ir daug kitų veikėjų. Įžanginę kalbą pasakė pirm. S. Šakienė, kviesdama gausius dalyvius vaišintis paruošta vakariene.

Meninę vakaro dalį atliko sol. Regina Aukštkalnytė-Kungienė, akompanuojama Franko Pacino. Solistė (sopranas) yra užaugusi ir mokslą baigusi Los Angeles mieste. Ji atliko keletą vietinių lietuvių kompozitorių dainų ir porą tarptautinių operinių ištraukų.

Šokiams grojo vietinė vokiečių kapela. Pertraukų metu vyko loterija, tvarkoma S. Šakienės. Tarp daugelio laimikių buvo ir kun. Juozo Domeikos tapytas aliejinis paveikslas, piešta kaire ranka, nes po operacijos jo autorius nevaldo dešinės rankos. Jį laimėjo Rūta Sakienė ir Draugijai paaukojo $50. Be to, aukojo $150 A. ir A. Raulinaičiai, po $100 — dr. Z. Brinkis, S. ir K. Šakiai, $40 kapela per V. Wagnerį, $30 dr. A. Aurelija Bartkus ir sesuo E. Vidmantas, $25 — gen. kons. V. Čekanauskas, M. Strupis, Pr. Mironienė, po $20 — Antanina Lukšis, L. Stadalninkienė.

Vakarą surengė Lietuvos Dukterų Draugijos skyrius, vadovaujamas valdybos kurią sudaro: pirm. Salomėja Šakienė, sekr. Irena Luther, ižd. Angelė Vaicekauskienė. Šis skyrius buvo įsteigtas 1973 m. spalio 21 d. kun. F. Gurecko pastangomis. Skyriui pirmininkavo: L. Vilimienė 1973-1975 m., A. Audronienė 1976-1977, V. Irlikienė-Baltušienė 1978-1979, S. Šakienė 1980-1981. Iki šiol šalpos reikalams išleista $10,901.64. Vasario 7 d. buvo atlaikytos Mišios už a. a. Draugijos steigėją ir sukviestas metinis susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba.

Kalifornietis

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis

NAUJO PASTATO VAJAUS

TĘSINYS 3 NR.

Mecenatai-aukotojai:

$500.00: Juozas Bajoraitis, LDK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone, Vytautas Svilas, Povilas ir Stasė Kanopai, Algimantas Kontrimas

$300.00: Juozas ir Gailė Krištolaičiai

$100.00: Andrius ir Stasė Petkevičiai

$ 50.00: Alfonsas Stanevičius

Iš viso 1982 m. vasario 15 d. gauta $8,893.40

Klubo valdyba nuoširdžiai dėkoja naujiesiems mecenatams-aukotojams už jų taip gražią paramą. Valdyba apgailestauja, kad ankstyvesniame vajaus pranešime turėjo būti įrašytas Alfonsas Patamsis, o ne Antanas. Už klaidą atsiprašome.

Klubo valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v. p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	12%
term. depoz. 1 m.	14¾%
term. depoz. 3 m.	13%
reg. pensijų fondo	13½%
90 dienų depozitus	14¼%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.	18%
asmeninės paskolas	20%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB KULTŪROS TARYBOS numatyta kultūrininkų konferencija, turėjusi įvykti kovo 13-14 d.d. Čikagoje, nukelta į spalio mėnesį. Tarybos paskirtų septynių premijų įteikimas laureatams įvyks balandžio 18 d. Detroite. Premijų mecenatas — JAV Lietuvių Fondas.

DR. KAZYS BOBELIS, VLIKo valdybos pirmininkas, praleidęs dvi savaites Europoje, grįžo Floridon sausio 30 d. "Naujienų" pranešimu, ilgiausiai jis viešėjo Šveicarijoje, kur turėjo progos susitikti su atsakingais įvairių valstybių pareigūnais, pasimatyti su žmonėmis, neseniai išvažiavusiais iš Lietuvos, pailsėti Šveicarijos kalnuose.

LENKŲ "SOLIDARUMO" UNIJĄ paremiantį pareiškimą, išspausdintą "New York Review of Books" dvisavaitraštyje, kartu su septyniais žinomais intelektualais, kaip Czeslaw Milosz, Susan Sontag, pasirašė ir Tomas Venclova.

Brazilija

MĖNESINĮ 1982 m. KALENDORIŲ su nuplėšiamais lapeliais išleido savaitraštis "Mūsų Lietuva" Sao Paulo mieste. Jį puošia gerai atspausdinta spalvota kun. Petro Rukšio padaryta nuotrauka, atskleidžianti lietuvių skyrių IV-joje kultūrinėje Brazilijos ateivių parodoje. Nuotraukoje matyti lietuviškų audinių skyrius, trys juostas audžiančios merginos ir dvi ponios, visos pasipuošusios tautiniais drabužiais. Spaudos darbą atliko Alfonsas Kublickas. Kalendoriun yra įjungtos lietuviškos šventės, tradiciniai vardadieniai.

Argentina

ŠV. CECILIJOS CHORAS 1981 m. lapkričio 22 d. minėjo 51 m. veiklos sukaktį Buenos Aires mieste. Iškilmė buvo susieta su Aušros Vartų parapijos metinės šventės užbaiga. Vakarines Mišias koncelebravo kun. J. Margis, kun. J. Petraitis, kun. A. Lubickas, kun. M. A. Blanco ir kun. A. Steigvilas, giedant Šv. Cecilijos chorui. Po pamaldų buvo prisiminti mirusieji choro nariai. Prie kryžiaus kalbėjo visuomenininkas Z. Juknevičius, gėlių puokštę choro vardu padėjo pirm. B. Blumbergas ir sekr. O. Savickaitė. Visi susirinkusieji pasimeldė, sugiedojo "Viešpaties angelą". Parapijos šventės užbaigos vakarienė, dalyvaujant ir argentiniečiams, įvyko salėje. Choro nariams visi sugiedojo "Ilgiausių metų". Programą atliko choristai su sol. A. Mikučioniu ir argentiniečių atstovai. Buvo įteiktos paišybos premijos jas laimėjusiems vaikams.

MINDAUGO DRAUGIJA Berisse spalio 3 d. surengė pagerbtuves sol. Adrianai Jocytei, laimėjusiai visos Argentinos jaunosios gražuolės rinkimus. Jai buvo įteikta didelė gėlių puokštė, už kurią A. Jocytė atsilygino keliomis lietuviškomis bei argentinietiškomis dainomis. Pagerbtuves surengė A. Pamparas su savo talkininkais. Svečius aptarnavo Mindaugo Draugijos jaunimas. Mindaugo Draugijos pensininkai buvo prisiminti lapkričio 29 d. Susirinko apie 100 žilagalvių iš La Platos ir Berisso miestų. Juos linksmino šios draugijos jaunimo tautinių šokių grupė. Mirusieji pensininkai buvo prisiminti spalio 11 d. kun. J. Petraičio atlaikytomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu.

Australija

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS suvažiavime Melburne naujon valdybon išrinkti nariai pareigomis pasiskirstė sausio 18 d. posėdyje. Tą valdybą dabar sudaro: pirm. Valentinas Čižauskas, vicepirm. Halina Statkuvienė, sekr. Vida Vaitiekūnienė, ižd. Elvyra Šemetienė, parengimų vadovai Vincas Žemaitis ir Eduardas Marganavičius, nariai — Juozas Keblys ir Juozas Jurgelaitis. Federacijos įgaliotinius valdyba prašo ir toliau pasilikti šiose pareigose. Posėdyje buvo sudaryta ir priimta piniginė 1982 m. sąmata.

LITUANISTINIAI SYDNĖJAUS KURSAI naujuosius mokslo metus pradėjo vasario 13, šeštadienį, Ashfieldo berniukų gimnazijoje su mokytoja Aldona Veščiūnaite-Janavičiene. Kursantai laiko specialius egzaminus ir gauna pilną užskaitą brandos atestatui Australijos gimnazijose. Pernai buvo keturi kandidatai, gerai išlaikę tuos egzaminus — Vida Viliūnaitė, Algis Bernotas, Julija Stašionytė ir Raimundas Staitis. NSW ministerija šiemetinėmis egzaminatorėmis paskyrė Eleną Jonaitienę ir Vidą Kabailienę.

HOBARTO LIETUVIAI 1982 m. pradžioje neteko dviejų tautiečių. Sausio 1 d. rytą pravažiuojančio automobilio gatvėje buvo užmuštas Alfonsas Munčelis, kelioms dienoms praėjus, mirė Edvilas Bartkus. A.a. A. Munčelis, 67 metų amžiaus, buvo vilnietis, kilęs iš Švenčionių, pirmuoju transportu atvykęs Australijon, visą laiką gyvenęs Hobarte. 1950 m. jis čia įsteigė Lietuvių Bendruomenės skyrių, dalyvavo valdybos veikloje, organizavo minėjimus. Pastaruoju metu, tapęs pensininku, pasidavė vienatvei, pasitraukė nuo veiklos ir lietuvių. Susirašinėjo su seserimi Irena Lietuvoje, kurios laiškas su kalėdiniais bei naujametiniais sveikinimais Hobartą pasiekė jau po jo mirties. A.a. E. Bartkus, gimęs 1928 m. Klaipėdoje, Hobartan buvo atvykęs prieš keletą metų iš Viktorijos, dirbo inžinierium valdžios įstaigoje. Neperseniausiai, tragiškomis aplinkybėmis netekęs žmonos, taip pat buvo vienišas, nesirodydavo lietuvių eilėse. Paliko sūnų Stephen su šeima N. Zelandijoje, ištekėjusią dukrą Kanadoje, dvynį brolį Kaune. Abejose laidotuvėse gausiai dalyvavo Hobarto lietuviai.

Britanija

LONDONO LIETUVIŲ NAMUOSE sausio 10 d. "Vienybės" klubo iniciatyva buvo surengtos pagerbtuvės inž. Steponui Nenortui jo amžiaus šešiasdešimtmečio proga. Sukaktuvininką sveikino Lietuvos atstovas V. Balickas, primindamas, kad S. Nenortas su M. Šilkaičiu ir A. Masaičiu po II D. karo Britanijon atplaukė mažu motoriniu laiveliu iš Švedijos. Juos tenka laikyti pirmaisiais pokaro ateiviais iš Lietuvos. Gilius veiklos pėdsakus inž. S. Nenortas paliko D. Britanijos Lietuvių Sąjungoje ir ypač Londono Lietuvių Namų bendrovėje, būdamas ilgamečiu jos pirmininku. Sukaktuvininkas nesiribojo vien tik pragyvenimui skirtu darbu bei veikla organizacijose. Vakarais jis tęsė dar Lietuvoje pradėtas technikos studijas, kol pagaliau įsigijo mechanikos inžinieriaus diplomą. Sveikintojų gretose buvo vyriausias Lietuvių Namų bendrovės direktorius J. Alkis, DBL Sąjungos centro valdybos pirm. Z. Juras, buvęs pirm. J. Vilčinskas ir DBL Sąjungos tarybos atstovas V. Mašalaitis.

JUNGTINĮ VASARIO 16 MINĖJIMĄ Nottinghamo ukrainiečių klubo salėje vasario 27 d. rengia du D. Britanijos Lietuvių Sąjungos skyriai — Nottinghamo ir Derbio. Paskutinių politinių įvykių apžvalgą padarys DBL Sąjungos centro valdybos pirm. Z. Juras, paskaitą skaitys DBL Sąjungos tarybos atstovas centro valdyboje P. Mašalaitis. Numatyta įdomi bei įvairi programa. Atlikėjų eilėse bus dalis Londono lietuvių choro, iš ten atvykusi tautinių šokių grupė "Lietuva". Minėjimo pelnas skiriamas Tautos Fondui. Minėjimo proga Londono lietuviai organizuoja ekskursiją autobusu į Nottinghamą.

Italija

DIPLOMATIJOS ŠEFAS STASYS LOZORAITIS Vasario 16 proga tarė tradicinį žodį radijo bangomis, sveikindamas tautiečius Lietuvoje ir užsienyje, ragindamas neprarasti vilties, kad Lietuva vėl atgaus nepriklausomybę. Jis primena, kad smurtas tarptautiniuose santykiuose gali laikytis, kol tarptautinė bendruomenė yra pasimetusi kaip šiuo metu. Esą dabar nėra aišku, ar tai bendruomenei daugiau rūpi natūralių dujų tiekimas iš Sibiro V. Europai, ar visos Europos reikalų sutvarkymas civilizuotų žmonių priimtais dėsniais. Šiandien turėtų būti aišku, kad neužtenka nei visokių sutarčių, nei Jungtinių Tautų, nei Helsinkio susitarimų bei jų vykdymo peržiūros Madride, kai susiduriama su Sovietų Sąjunga, ignoruojančia betkokius teisės ir moralės dėsnius. Tai liudija paskutinieji įvykiai Lenkijoje ir Afganistane.

URBANIJOS VYSKUPIJOS LAIKRAŠTIS "Voce dell'Amore" ("Meilės Balsas") specialiu raštu priminė skaitytojams Vilniaus apaštalinio administratoriaus vysk. Julijono Steponavičiaus 21-sias ištrėmimo Žagarėn metines. Tremtinį laikraštis laiko tikėjimo švyturiu, kuris šviečia ne tik Lietuvai, bet ir visam pasauliui kaip nepalaužiamos ištikimybės pavyzdys. Šia proga cituojamas pernai 700 Vilniaus arkivyskupijos katalikų pasirašytas ir kompartijos centro komitetui pasiųstas pareiškimas, prašantis, kad vysk. J. Steponavičiui būtų leista grįžti į savo pareigas Vilniuje. Juk jis Žagarėn buvo ištremtas neteisėtai — be teismo sprendimo, be tremties metų nustatymo. Tokia vyskupo tremtis niekam neduoda nė mažiausios naudos ir neša tik žalą. Laikraštis prideda pastabą, kad kompartijos vadai net nesiteikė atsakyti į šį tikinčiųjų prašymą.

Olandija

I. KAPLANO DĖKA negausūs Olandijos lietuviai susilaukė "Dainos" chorelio, kurio pirmas pasirodymas įvyko sausio 23 d. Olandijos lietuvių susirinkime Leidsendame. Chorelį sudaro 20-25 m. amžiaus olandai jaunuoliai, susižavėję lietuviškomis dainomis, pasiryžę įveikti nelengvą lietuvių kalbos tartį. Leidsendame jie padainavo kelias liaudies dainas, neužmiršdami ir tų, kurias harmonizavo M. K. Čiurlionis. Ta nelietuviškos kilmės, bet lietuviškai skambanti "Daina" yra pakviesta kovo 6 d. atvykti pas Belgijos lietuvius į Liežą.

Šveicarija

DR. A. KUŠLYS, Šveicarijos LB valdybos pirmininkas, parašė laišką Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, ragindamas atkreipti dėmesį į dabar Europos spaudoje dažnai minimą Jaltos konferenciją. Ji susilaukė dėmesio dėl įvykių Lenkijoje ir dėl prez. F. D. Roosevelto šimtojo gimtadienio. Jaltoje pasirašyta sutartis dėl F. D. Roosevelto neapdairumo R. Europos šalis atidavė Sovietų Sąjungos įtakai, paneigdama laisvo apsisprendimo teisę. Dr. A. Kušlys siūlo reikalauti, kad dabartinis JAV prez. R. Reaganas tą Jaltos sutartį paskelbtų negaliojančia. Bendruomenės vardu jam turėtų būti pasiųstas specialus laiškas, kurį reikėtų paskelbti ir amerikiečių spaudoje.

Daug veikęs iškeliavo ramybėn

A.a. Domas Dainauskas, judrus visuomenės veikėjas, mirė Britanijoje

K. BARĖNAS

Britanijos lietuviai vėl neteko vieno veiklaus tautiečio — 1982 m. sausio 22 d. mirė mokytojas Domas Dainauskas, judrus, visur prie lietuviško darbo sugebėjęs pritapti žemaitis (buvo gimęs 1906 m. rugpjūčio 4 d. Šiauliuose). Pastaraisiais metais, vis labiau naikinamas sunkios ligos, kai tik galėdavo pakilti iš lovos, dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose ar parašydavo ką nors Mančesteryje leidžiamam "Šiaurinės Anglijos lietuvių biuleteniui", kurio redakcinėje komisijoje jis buvo.

Mančesteryje jis buvo stambi lietuviška figūra. Be lietuviško visuomeninio darbo jis tiesiog negalėjo gyventi. Kur tik kas, ten, žiūrėk ir Dainauskas. Dažniausiai jis ir vadovaudavo tai sričiai, į kurią buvo įsijungęs, o jei ne, tai talkindavo, padėdavo vežti kitiems.

A. a. DOMAS DAINAUSKAS

Gyveno kitiems

1947 m. atvažiavęs į Britaniją, iš pradžių nusėdo West Wrattinge. Čia įjungiamas į tautybių komitetą, rengia tautinių švenčių minėjimus, koncertus, įsteigia DBLS skyrių ir pirmininkauja jam, suorganizuoja anglų kalbos kursus ir skautų skiltį. Po metų persikelia į Ročdalę ir ten įsteigia DBLS skyrių, rūpinasi lietuviškomis pamaldomis, sušaukia pirmąjį skautų susirinkimą. Kadangi tos apylinkės centras yra Mančesteris, tai 1949 m. jis ten suorganizavo mokyklą ir su mažomis pertraukomis vadovavo, kol buvo ką mokyti. Ateidavo ir kiti padėti, kartais ir pavaduoti, bet jis pats ištvėrė nuo pat pradžios iki galo.

Pasinėręs Mančesterio lietuvių reikaluose, 1954 m. ir pats persikėlė į tą didmiestį. Jam čia teko pirmininkauti DBLS skyriui, apygardai. Kai visos lietuviškos organizacijos sudarė bendrai veiklai koordinacinį komitetą, D. Dainauskas ir pirmininkavo, ir sekretoriavo. Mančesterio lietuvių klube jis ėjo ir vicepirmininko, ir valdybos nario pareigas. Kol dar judėjo scenos mėgėjai, tarp jų gyvai sukosi. 1967 m. būrys mančesteriškių suorganizavo kultūrinį ratelį ir pradėjo leisti savo biuletenį. Nuo pat pradžios iki savo mirties jame vis lemiamą žodį turėjo D. Dainauskas.

Kai D. Dainauskas 1966 m. minėjo savo amžiaus 60 m. sukaktį, DBLS Mančesterio skyrius už tą daugiašakę veiklą išrinko jį savo garbės nariu. Pats pagerbtasis tada pasisakė, kad jį, dar tik jauną seminarijos mokinį, už įvairius pasiaukojamus darbus pavasarininkai jau anuomet buvo pakėlę į garbės narius!

Nuo vaiko iki mokytojo

Taip, ir Lietuvoje jis sukosi kaip reikiant. Tėvas buvo geležinkelietis ir gyveno Šiauliuose. Kai kilo pirmasis pasaulinis karas, Dainauskų šeima traukėsi nuo ateinančių vokiečių iš pradžių į Ukrainą, o paskui į Gudiją. O kai vokiečiai pasiekė ir tą vietą, kur jie buvo apsistoję, tai grįžo namo. Matyt, Domukas jau ir tada buvo neramus sutvėrimas, nes su savo vienaamžiais pradėjo rinkti ginklus, šaudyti ir karpyti telefono vielas. Šitaip bereiškiant savo nusiteikimus prieš okupantą, susikūrė ir nepriklausoma Lietuva. Jo tėvas į geležinkeliečio kepurę įsisegė Vytį. Tėvas didžiavosi, o sūnus jam pavydėjo to ženklo.

1922-1926 m. Domas mokėsi Šiaulių mokytojų seminarijoje. Ją baigęs, pradėjo darbą mokyklose — iš pradžių Vizbaruose (Tauragės aps.), ir tai ne eiliniu mokytoju, o mokyklos vedėju. Iš tiesų jis atėjo visokeriopai apsiginklavęs, nes ne tik seminariją baigė, bet ir "Sporūtos" kursus, įsigydamas lengvosios atletikos, gimnastikos ir plaukimo instruktoriaus teises. Taip pat lankė ir kitus kursus, kuriuose pasiruošė vadovauti tautiniams šokiams, stygų ir skudučių orkestrams, vaidybai. Taigi jau ir tuose Vizbaruose, pirmojoje savo darbo vietoje, suorganizavo vakarinius kursus, rengė šokius, vaidinimus, kalėdines eglutes.

Tik vienerius metus jis ten taip gyvai sukosi, o nuo 1927 m. jau net šešerius metus dirbo Girininkų (Tauragės aps.) mokyklos vedėju. Ir čia jis judėjo — suorganizavo šiaulių grandį, JSO grandį, ūkininkų ratelį, kaimo kapelą. Kaip pats Domas savo metu liudijo, jo šauliai toje apylinkėje sulikvidavo visas slaptas smukles, kurių iki tol net septynios nuodijo žmones anodija, brentspiričių ir krūmine. Apie Girininkus tada prasidėjo tikras sujudimas: sportuojantieji dalyvaudavo didžiosiose sporto šventėse, o ūkininkaičių suruoštosios parodos paskatino ūkininkus pradėti auginti geresnės daržoves ir dėslesnes vištas. Žmones sujudino vakariniai kursai, jaunimo kursai, vaidinimai, gegužinės, subatvakariai. Visa apylinkė ėmė prenumeruoti "Mūsų Rytojų".

Po tų šešerių metų kitam šešetui D. Dainauskas buvo nukeltas į Žemaičių Naumiestį dviejų komplektų mokyklos vedėju. Čia ir vėl lietuviška revoliucija. Mokyklą lankė vaikai, kurių vienų tėvai laikė save vokiečiais, o kitų — rusais. Kažkaip jų vaikai tiek sulietuvėjo, kad popas savo rusiukus jau turėjo mokyti poterių lietuvių kalba.

D. Dainauskas, žinoma, vien tuo nesiribojo. Jis buvo visų sporto švenčių instruktorius ir vadovas, futbolo komandos kapitonas, jaunalietuvių rajono sporto vadovas, parapijinio ir jaunalietuvių choro dalyvis, šaulių būrio valdybos narys ir pirmininkas, skautų skilties steigėjas, stovyklų, net ir tarptautinių, dalyvis. Jo suorganizuotų ir apmokytų apie 400 jaunuolių sportavo, šoko ir dainavo ne tik savo Žem. Naumiestyje, bet ir Tauragėje, Klaipėdoje, Kaune.

Kylantis mokytojas

Šitoks visuomeniškas darbštumas nepraėjo nepastebėtas. Mokytojas D. Dainauskas pasijuto vertinamas, kai jaunalietuviai apdovanojo jį Trijų Liepsnų žymeniu, o vyriausybė – Vytauto Didžiojo ordino sidabro medaliu. Tasai vertinimas toliau reiškėsi dar tuo, kad jis buvo pakeltas į vyr. mokytojus ir 1939 m. paskirtas Rietavo 8 komplektų mokyklos vedėju. Tačiau šitoje Oginskio parke įsikūrusioje mokykloje neilgai tam šauniajam mokytojui teko dirbti, nes prasidėjo sovietinė okupacija, ir jis gavo tik smulkią mokytojo vietelę Pasvaigėje (Tauragės aps.).

Išvengęs areštų ir išvežimų, karo pradžioje ėmėsi tvarkyti Telšių mokyklą ir greit buvo paskirtas S. Daukanto 11 komplektų mokyklos vedėju. Savo ruožtu pakviečiamas švietimo ir kultūros reikalų vadovu prie vietinio apskrities viršininko ir pradėjo rūpintis teatru, chorais, kanklininkais ir kitais kultūrinės srities reikalais. Net įsijungė į Savitarpinę Pagalbą (taip vokiečių okupacijos metais buvo vadinamas Raudonasis Kryžius).

Į užsienį

Artėjant frontui, kai Alsėdžių miškuose susiorganizavo lietuviški vanagai, Domas buvo paskirtas ryšininku tarp tų dalinių ir apskrities viršininko įstaigos, pradėjo leisti sienlaikraštį "Respublikos gatvė" ir bendradarbiavo su vysk. T. Matulionio vadovaujamu pagalbos komitetu.

Kai pasipriešinimas darėsi nebeįmanomas, pasitraukė į vokiškus Sudetus ir dirbo transporto tarnyboje. Buvo ir vertėjas, ir lietuvių atstovas (o lietuvių ten buvo apie 20). Persikėlė į Berlyną. O kai vėl pasuko į vakarus, tai Krefelde sulaukė amerikiečių ir Velberto stovykloje suorganizavo mokyklą, sieninį laikraštį, lėlių teatrą. Persikėlęs 1946 m. į Greveną, dirbo mokykloje, skautuose, režisavo K. Binkio "Atžalyną", dalyvavo chore ir visuose renginiuose.

Domo jau nebeturime. O jis buvo iš tiesų ypatingas žmogus. Net ir įtampos atvejais, kai kitas, rodos, pradėtų šūkauti, jei kas nors suerzins, Domas Dainauskas greičiau paglostys pasišiaušusį jei ne ranka, tai žodžiais. Turbūt dėl to sugebėjimo visada švelniai siekti taikos jis ir buvo toks populiarus, branginamas ir vertinamas. Kur tu kitą, rodos, rasi geresnį pirmininką ar kitaip vadinamą vadovą, jeigu čia pat yra Dominykas, patyręs žmogus?!

Paliko žmoną Oną, kuri, deja, taip pat yra kankinama ligų.

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

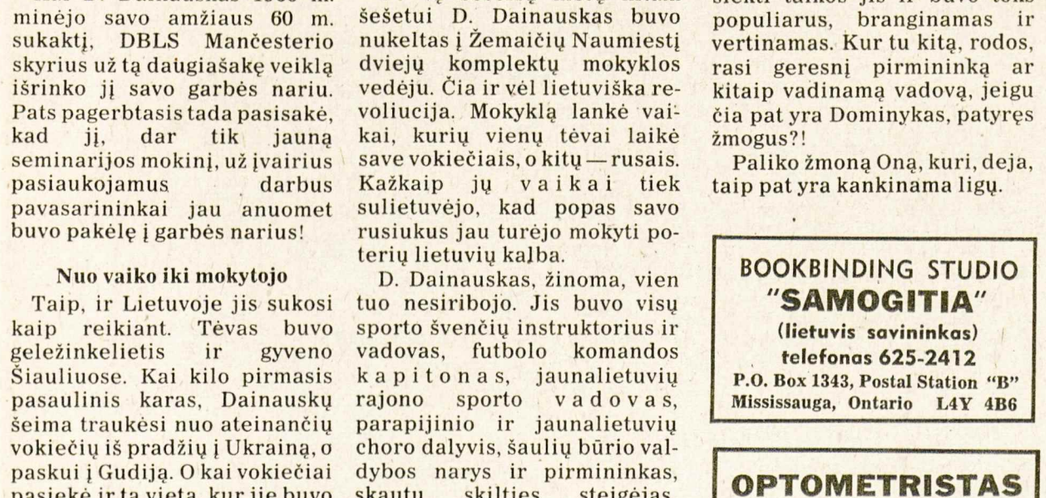

Torontiškio "Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimų dalyviai — kandidatės ir teisėjai. Iš kairės: A. Šernaitė, S. Šarkutė, A. Senkus, D. Petkevičiūtė, R. Rudaitytė, R. Rimkutė (naujoji karalaitė), L. Janušauskaitė, V. Bireta, V. Aušrotas. Visuomenė rinkimais labai domėjosi
Nuotr. R. Puterio

Visuomenės veikėja ONA INDRELIENĖ Toronte, sulaukusi 80 metų amžiaus

Pagalbą teikusi ateiviams

Sukaktuvininkė Ona Indrelienė – 80 metų amžiaus proga

Senyvas amžius savaime dar nėra žmogaus nuopelnas. Svarbu, kaip tas žmogus savo ilgą gyvenimą yra gyvenęs, ką gero padaręs, kurių teigiamų pėdsakų palikęs savo aplinkoje.

Norėčiau pasidalinti keliomis mintimis apie garbingą, kuklią, pasiaukojusią artimui Oną Indrelienę, kuri neseniai atšventė 80 metų amžiaus sukaktį.

Gimusi Rygoje 1901 metais. Mokslus ėjo Latvijoje (Rygoje) ir Ukrainoje. Po I D. karo su tėvais grįžo Lietuvon. 1929 m. emigravo į Kanadą. Apsigyvenusi Toronte, rado nelengvą kūrimosi pradžią. Paliktos tėvynės ilgesys ragino burtis į savas organizacijas ir parapijas. Ona Indrelienė buvo viena pirmųjų organizatorių lietuviškos mokyklos, kuri veikė SLA globoje. Jai teko toje mokykloje dirbti kaip mokytojai. 1940 m. ji buvo viena Kanados Lietuvių Tarybos organizatorių. Iniciatorė Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenės Toronto skyriaus ir tremtyje esančių lietuvių šelpimui sudarytos "Dainos" draugijos. O. Indrelienė buvo pirmosios Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos narė. Nuolatinė Kanados Lietuvių Centro Tarybos narė ir jos atstovė Toronte. Bendradarbiavo "Nepriklausomoje Lietuvoje" ir "Naujienose".

Šis ilgas sąrašas organizacijų, kurioms ji priklausė ir dirbo kaip pirmininkė ar valdybos narė, parodo jos plačią, kaip visuomenininkės, veiklą.

O. Indrelienė yra žmogus, kuris išsiskiria kaip tas žiburėlis tamsioje naktyje paklydusiam pakeleiviui. Sutikus tokį asmenį, norisi kuo ilgiau su juo pasilikti, pabendrauti, pasidalinti mintimis, nes jis tarytum magnetas traukia savo paprastumu, nuoširdžia šypsena. Bendravimas su tokiu asmeniu suteikia vidinio pasitenkinimo.

Po II D. karo tremtiniai, kurie patyrė O. Indrelienės motinišką globą, materialinę pagalbą, yra liudininkai jos artimo meilės vargstančiam broliui ar sesei lietuviui.

Ji yra ta paslaptinga knygnešė — spaudos mylėtoja ir platintoja. Dažnai ją matysi sėdint kur nors salėje ir su šypsena siūlant knygą ar laikraštį.

Jau daug metų O. Indrelienė priklauso Toronto Lietuvių Namų Moterų Būreliui, kuris padeda Lietuvių Namams, rengiant kultūrinius pobūvius, tradicines šventes, menininkų parodas, koncertus. Čia ji visuomet nuoširdžiai ir sąžiningai atlieka pasiimtas pareigas. 1981 m. Lietuvių Namų Moterų Būrelio valdyba pakėlė ją į garbės nares.

Garbingai sukaktuvininkei linkiu daug sveikatos, ištvermės ir toliau nenuilstamai darbuotis lietuvybės dirvonuose.

Rūta

Ten parduota ir Lietuva

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Lenkija Jaltoje turėjo smarkų gynėją Churchillį. Stalinas reikalavo pripažinti ir palaikyti Liublino komitetą, o Churchillis reikalavo pripažinti Londono lenkų vyriausybę. Pagaliau buvo sutarta sudaryti laikiną lenkų vienybės vyriausybę, į kurią įeitų ir lenkų vadai, gyvenantys išeivijoje. Jaltoje lenkams net buvo pripažintos reparacijos. Lenkai Jaltoje nukentėjo mažiau, negu lietuviai, dar ir todėl, kad išeivijoje gyvenantys jų tautiečiai smarkiai kovojo, spausdami Anglijos ir JAV valdžią padėti Lenkijai. Todėl Lenkija nebuvo okupuota ir prijungta prie Sovietų Sąjungos, kaip Lietuva, bet palikta satelitine valstybe.

Paskutinę konferencijos dieną buvo pasirašytas dar vienas svarbus dokumentas, pareiškiantis užgrobtoms tautoms teisę tvarkytis demokratiškai ir laisvai išsirinkti valdžios organus. Tai parodo vakariečių naivumą, aklą pasitikėjimą Stalinu. A. Conte pastebi, kad vakariečių sovietams pataikavimo politika paskatino sovietų vėlesnius imperialistinius, įžūlius veiksmus.

Conte rašo, kad arkivyskupas Spellmanas, sužinojęs iš Roosevelto apie pasaulio padalinimo planą, išsigandęs klausiamai priminė, kad tokiu būdu Austrija, Vengrija, Kroatija ir daug kitų valstybių taps komunistinėms. Į tai Rooseveltas šaltai atsakė "taip", paaiškindamas, esą po dešimties metų europiečių įtaka rusus padarys kultūringesniais, mažiau barbariškais, prievartinė draugystė pavirs patvaria draugyste.

Nicholas Bethell savo knygoje "The Last Secret" rašo, kad Jaltoje buvo susitarta prievarta sovietams grąžinti nenorinčius grįžti pabėgėlius, sovietų karius ir civilius. Jis aprašo, kaip žiauriai, barbariškai britai juos sugrąžino. Panašiai pasielgė ir amerikiečiai.

Arturo Conte ir Nicholas Bethell knygas reikėtų perskaityti visiems išeivijos lietuviams, ypač dalyvaujantiems Lietuvos laisvinimo veikloje.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

"Lenkija – šventųjų motina"

Atviras lenkų autoriaus žvilgsnis į savo tautiečių kraštutinumus religinėje ir tautinėje srityje

STEPAS VARANKA

Lenkų žurnalas "Kultura" 1981 m. 3 nr. išspausdino T. Klempskio straipsnį, vertą ir kitataučių dėmesio. Jame autorius gvildena šovinistinį lenkų nusiteikimą tautinių mažumų atžvilgiu.

Antraštėje nurodytu pavadinimu 1767 m. parašė platų leidinį Florian Jaroszewicz. Išėjo net kelios pataisytos laidos. Jose autorius siūlė surasti kiekvienai metų dienai lenką ir paskelbi šventuoju. Ano meto šventųjų sąrašuose buvo tik keletas lankų. F. Jaroszewicz siūlė užpildyti spragas lenkų karaliais, kunigaikščiais, karo vadais, dvasiškiais ir matronomis, kurios puotų metu kviesdavo prie stalo neturtingas ištekančias mergaites.

Ta knyga nėra užmiršta ir šiais laikais, nes šventųjų lenkų gausinimas tebėra labai aktualus. Apie tai prieš II D. karą parašė plačią studiją J. St. Bystron.

Pirmieji krikščionybės šimtmečiai Lenkijoje nesiskyrė nuo kitų valstybių. Tai matyti iš šventųjų pobūdžio. Pvz. šv. Vaitiekus buvo misijonieriaus tipo kankinys, o šv. Stanislovas Szczepanowskis — institucijos žmogus. Lenkų šventųjų sąraše nematyti karžygių, kurie nemažiau prisidėjo prie krikščionybės plitimo. Būdinga tai, kad vėliau lenkų hagiografijoje (šventųjų aprašymuose) atsirado ir ano meto politikas Joseph Kuncewicz. Kadangi sąrašuose trūko ūkininkų ir darbininkų atstovų, reikėjo importuoti iš Sevilijos šv. Izidorių ir papuošti jį tautiniais drabužiais.

Lenkijoje tikybinė pakanta keitėsi. Reformacijos laikais jos dar buvo laikomasi ir dėlto buvo išvengta kraujo praliejimo. Tolerancijos nykimas prasidėjo po Tridento santarybos. Gražūs Varšuvos nutarimai 1573 m. skelbė, kad visos tikybos yra geros, kad tarp jų turi viešpatauti amžina taika. Deja, gyvendimas ėjo skirtingu keliu. Minėtiems nutarimams buvo priešingas kardinolas Hozijus. Nuo jo laikų esą prasidėjo tikybinis šovinizmas, kuris tebėra gyvas ir dabar.

Šiam savo tvirtinimui pavaizduoti autorius Klempskis primena savo vaikystės pergyvenimą — išpažintį. Pasakęs kunigui savo nuodėmes, jis išgirdo klausimą: "Ar nupirkai pas žydą saldainių?" Kai atsakė teigiamai, kunigas tarė: "Kodėl, snargly, to nesakai?" Ir vėliau autoriui esą teko dažnuose pokalbiuose girdėti netolerantiškų pasisakymų kitų tikybų atžvilgiu.

K. Bendrija Lenkijoje esanti labai suaugusi su tauta. Jos atskyrimas nuo valstybės pokario metais dar labiau sustiprino jos įtaką. Apie tai rašo tas pats autorius žurnale "Kultura" 1981 m. nr. 7(406)-8(407) straipsnyje "Prymas". Pasak jo, be kardinolo Wyszynskio nebūtų buvę lenko popiežiaus Jono-Pauliaus II.

Klempskio nuomone, tie lenkai nėra tikri patriotai, kurie savo patriotizmą išreiškia kitų tautų neapykanta. Esą galima suprasti bei pateisinti eilinį lenką, taip darantį, bet esą negalima pateisinti taip besielgiančių augštų pareigūnų, nes jie daro savo tautai žalą. Toji neapykanta esanti skiepijama praeities metodais prieš žydus. Negeresnė padėtis esanti su kitom tautinėm mažumom. Dialogas su ukrainiečiais nesąs lengvas, bet reikalingas. Lenkijos episkopatas gerai padaręs, ištiesdamas ranką vokiečiams. Tai katalikiškas mostas.

Pasak Klempskio, nesuprantamas priešiškas lenkų dvasiškių nusistatymas prieš gudus ir lietuvius Suvalkuose, kur gyvena nedidelės lietuvių salelės. Tai esantis paranoiškas (liguistas) nusiteikimas, kuris lenkams daro gėdą. Tokia kaikurių lenkų dvasiškių laikysena jam primenanti vaikystės išpažintį ir kunigą, skleidžiantį neapykantą kitom tautybėm.

Straipsnio pabaigoje autorius Klempskis ragina Lenkijos dvasiškius nedidinti problemų su kitomis tautybėmis, nes tokia laikysena nėra kelias į geresnius santykius. K. Bendrija turinti kilnią misiją, kurią turėtų vykdyti su meile, pasišventimu bei atsisakyti neapykantos kitų tautybių atžvilgiu.

Perskaičius tą blaivų Klempskio straipsnį, dar kartą pasitvirtina nuomonė, kad Seinų lietuviai kenčia dėl vietinių lenkų dvasiškių šovinizmo. Tai mato ir tie lenkai, kurie pajėgia blaiviai bei krikščioniškai galvoti. Būtų džiugu, jei Klempskio balsą išgirstų tie, kurie iki šiol lenkiškumo vardu daro gėdą ir žalą lenkų tautai.

Naujai išrinktoji "Vilniaus" paviljono karalaitė RASA RIMKUTĖ Toronte
Nuotr. R. Puterio

Toronto Lietuvių Vaikų Namų darželyje: "Reikia užkąsti" Nuotr. St. Dabkaus

Sibiriniai atsiminimai

Buvusio kalinio Jono Kreivėno odisėjos knyga

1981 m. pabaigoje Čikagoje pasirodė leidinys "Mirties lageriuose ir tremtyje", parašytas neseniai laisvėn išėjusio tautiečio Jono Kreivėno. Jo liudijimas praturtino labai negausią sibirinių pergyvenimų raštiją. Iki šiol išeivijoje buvo žinomi atsiminimai Armonienės, Tautvaišienės, Rūkienės, Juciūtės. Jos pergyveno sibirines kančias, bet kiekviena skirtingai. Moterys savo atsiminimuose pasirodė esančios labai pastabios, sugebančios detaliai atvaizduoti savo ir kitų kančias.

J. Kreivėnas, nors rašo apie tą patį Sibirą ir tos pačios sovietinės sistemos kalėjimus, lagerius bei tremtį, pasirodo skirtingu veidu. Jis pasižymi savo atsiminimų glaustumu ir parinkimu atskirų epizodų, aštriau pavaizduojančių kalinių kančias bei gyvenimą. Kaip buvęs nepriklausomos Lietuvos policijos tarnautojas — nuovados viršininkas, įpratęs protokoliškai atpasakoti faktus, jis ir savo atsiminimuose ribojasi patirtais faktais. Juose nėra jokios gražbylystės ar išplėsto pasakojimo, o tiktai grubi tikrovė. Atsiminimai apima 34 metus gyvenimo Lietuvoje, Sibire, Rytprūsiuose, bet jie sutelpa tiktai 269 puslapiuose. Jei tie kančios metai būtų Solženicino ar panašaus tipo rašytojo rankose, iš jų išaugtų didžiulė knyga, sukrečianti laisvąjį pasaulį savo pragariška vergija, masiškai naikinančia geriausius daugelio tautų žiedus.

Nors J. Kreivėno atsiminimai palyginti neilgi, tačiau jie gerai atlieka savo paskirtį — atskleidžia sibirinę tikrovę vien faktų kalba. Antorius būtų galėjęs jų aprašyti ir daugiau, bet jie jau nebūtų pakeitę bendro vaizdo. Be to, rašant reikėjo pasikliauti vien atmintimi, nes lageriuose jokie užrašai nebuvo įmanomi.

Savo atsiminimus autorius suskirstė į keturis skyrius: 1. Lietuvoje, 2. Mirties lageriuose, 3. Tremtyje, 4. Sunkus kelias į laisvę. Pirmame skyriuje J. Kreivėnas pasakoja apie sovietų atėjimą Lietuvon, jo suėmimą, kalėjimą, tardymus, kelionę Rusijon. Antrame skyriuje jis kalba apie gyvenimą bei darbus lageriuose, nežmoniškus kankinimus, kovą už gyvybę. Trečiame skyriuje padvelkia kiek laisvesnis vėjas, nes jame autorius pasakoja apie tremties gyvenimą tarp primityvos kultūros žmonių ir net nuotykius už lagerio ribų. Ketvirtame skyriuje atsiskleidžia autoriaus pastangos išsiveržti į laisvę pas šeimą, įsikūrusią JAV-se.

Knygos gale pridėta atsiminimų santrauka anglų kalba. Ji bus naudinga tiems, kurie domisi sibiriniais pergyvenimais, bet nemoka pakankamai lietuvių kalbos. Dar geriau būtų, jeigu ištisi autoriaus atsiminimai pasirodytų anglų kalba, nes santraukoje dingsta tas dramatiškumas, kuris jaučiamas skaitant atsiminimus.

J. Kreivėno atsiminimuose yra gana daug trenkiančių epizodų, sunkiai įsivaizduojamų normalių gyvenimo sąlygų žmogui. Pvz. autoriaus susirgimas vandenlige, nuo kurios pasigydyti anose sąlygose beveik nebuvo įmanoma. Belaukdamas mirties, autorius vinimi praduria sau vidurius ir bando išleisti susitvenkusį vandenį organizme. Laimėi, lagerį lankė gydytojas Stasys Garelis, taip pat kalinys, kuris jį nugabeno į kitame lageryje esančią ligoninę ir ten išgelbėjo savo tautietį. Jam autorius reiškia nuoširdžiausią padėką.

Kitas trenkiantis epizodas — metrikų įstaigoje "Zakse" Marijampolėje. Gavus leidimą emigruoti, reikėjo gimimo ir vedybų metrikų. Įstaigos vedėja Norkienė surado reikalingas knygas, kuriose buvo įrašyta, kad J. Kreivėnas, policijos nuovados viršininkas, susituokė su O. Jankauskaite. Vedėja Norkienė, perskaičiusi tą sakinį, metė knygą ant stalo ir ėmė kolioti, šaukdama: "Tu esi Smetonos šuo ir kraugerys! Lauk iš mano raštinės, šunie! Aš tau parodysiu Ameriką Sibire!" (255 psl.). Vedėja pribėgo prie durų, jas atidarė ir savo klientą (su broliu) išvarė lauk. Vėliau J. Kreivėnas vietoje metrikų gavo atitinkamą pažymėjimą savo buvusioje darbovietėje Vilniuje, kuriai vadovavo rusas.

Tokie ir kiti pavašūs epizodai knygą daro įdomią skaityti ir atskleidžia tikrovę, kuri išeivijos lietuviams pasiliko beveik nežinoma dėl įvestos geležinės uždangos.

Silpna J. Kreivėno atsiminimų pusė — tai jo antkomunistiniai pamokslėliai, kurie gana dažnai kartojasi. Jie čia visai nereikalingi, nes patys faktai daugiau pasako negu tie pamokslėliai. Jie sudaro įspūdį, kad tai propagandinė knyga, nors iš tikrųjų ji tokia nėra.

Taipgi kenkia pasakojimo vientisumui kapotas fragmentiškumas. Atsiminimų knygoje pasakojimas turėtų būti plaukiantis, vientisas, nesiblaškantis. Bet tai antraeiliai dalykai, kurie knygai nepastoja kelio atskleisti autentišką sibirinę tikrovę. **Pr. G.**

Jonas Kreivėnas, MIRTIES LAGERIUOSE IR TREMTYJE. Atsiminimai. Čikaga 1981 m., 302 psl. Knyga gaunama pas platintojus ir šiuo adresu: J. Kreivėnas, 6824 S. Talman Ave., Chicago, IL 60629, USA. Kaina — $13.00.

Išeivijos teatrai ir visuomenė

Pokalbis su teatrų festivalio rengėju ir daugelio scenos veikalų autoriumi ANATOLIJU KAIRIU

— Esate daug dirbęs lietuviškojo teatro srityje kaip autorius ir festivalių rengėjas. Kaip atrodo nuveiktieji darbai, žvelgiant iš tolimesnės perspektyvos: ar įdėtos pastangos buvo vaisingos?

— Klausimas dvilypis. Reikėtų aptarti skyrium "autorių" ir "festivalių rengėją". Į abu klausimus tiesus atsakymas būtų — taip, vaisingos. Beje, autoriaus darbai priklauso asmeninei, o festivaliai visuomeninei sričiai. Autoriaus pastangos yra visuomet "reliatyviai vaisingos", nešančios visų pirma nerimo ir abejojimo vaisius. Autoriaus darbai niekad nesibaigia, jų sėkmė nesuvokiama, vaisiai saldūs ir kartūs. Kas kita teatro festivaliai. Jų pasisekimą galima apskaičiuoti ar bent nusakyti įprasta laikraštine terminologija: dramos sambūriai, veikalų kokybė, žiūrovų skaičius, recenzijų gausa, pelnas ar nuostolis, visuomenės atsiliepimai etc. Nesigailiu pašventęs savo gyvenimą kūrybai ir nesigailiu pusę laiko atidavęs kultūrinei išeivijos veiklai.

— Jei taip, ką labiausiai vertinate, t.y. kuriuos laimėjimus?

— Visus tuos, kurie pažadino kultūrinį judėjimą, sukėlė kad ir nedidelį, tačiau pastebimą literatūrinį vėją. Liečiant pirma savo namus, nežiūrint pasisekimo laipsnio, niekada nesijaučiau nei patenkintas, nei laimingas. Kaip žinote, mano veikalai išeivijoje buvo labiausiai vaidinami visuose kraštuose ir beveik visų žinomų sambūrių. Juos režisavo patys geriausi išeivijos režisoriai, kaip St. Pilka, Alg. Dikinis, D. Mackialienė, V. Žukauskas, E. Kudabienė, D. Lapinskas, Z. Visockienė, J. Neverauskas, S. Skorulis, Vyt. Opulskis, A. Cieminis, A. Brinka, J. Dambrauskas, Ž. Numgaudaitė ir eilė kitų, iš viso 24 režisoriai. Pvz. 3 v. komedija "Diagnozė", pasirodžiusi 1956 m., buvo dar vaidinama 1979 m. Australijoje, t.y. išsilaikė scenoje daugiau kaip 20 metų, susilaukė net 6 pastatymų su 20 spektaklių. Ją matė per 7000 žiūrovų. Sulaukė 40 recenzijų bei aprašymų, iš kurių tik 2-3 buvo nepalankios. Išversta į latvių kalbą, atspausta jų kultūros žurnale, pastatyta "skrajojančio teatro" ir parodyta bene 8 latvių vietovėse. Kadangi aš vedu smulkią savo veikalų registraciją, galiu pasakyti, jog pradedant 1959 m., kasmet mano veikalai buvo statomi po 2, 3 ir 4, o pvz. 1974 m., mano 60 m. sukakties proga, buvo pastatyti net 7 mano veikalai su 15 spektaklių. Jeigu mano draminiai veikalai būtų tokie silpni, kaip kartoja vieno Čikagoje leidžiamo mėnraštuko "kritikas", niekas mano veikalų nebūtų lietęs, nei premijų skyręs.

Antroji klausimo pusė — festivaliai. Teatro festivalių idėja sumanyta ir įgyvendinta ne konkurencijai ir ne tautinei reprezentacijai. Mano tikslas buvo darbo paskata ir veiklos sąlygų pagerinimas, sambūrių kontaktas, bendradarbiavimas, pasimokymas iš kitų. Mūsų sceniniai sambūriai veikė kas sau. Režisoriai ir aktoriai buvo savotiški kankiniai, nedėkingų sąlygų aukos, neglobojami ir neįvertinami. Daug vargę, gerai surepetavę veikalą, išleidę daug savo pačių lėšų, suvaidina vieną ar du kartus — ir baigta! Kituose miestuose nepasirodysi, nes perbrangu, nėra organizacijos, o pasirodyti, palyginti savo darbą su kitais sceniniais vienetais nori visi sambūriai. Tuo tikslu ir buvo sumanytas teatrų festivalis — duoti progą pasirodyti didesniam žiūrovų skaičiui ir būti atitinkamai įvertintiems. Šia prasme teatrų festivaliai davė visai gerų rezultatų. Įvyko jau 5 iš eilės: 4 Čikagoje, vienas Toronte. Kokia teatro festivalių ateitis — nebepriklauso man. Ar jie bus kas treji metai pakaitomis Čikagoje ir Toronte, ar naujoji kultūros taryba padarys kitaip, tuo tarpu aš nežinau.

ANATOLIJUS KAIRYS, daugelio draminių ir beletristinių kūrinių autorius

— Prieš keletą metų vis dar buvo keliamas klausimas pastovaus lietuviško teatro išeivijoje, ypač Čikagoje, kur daugiausia teatrinių pajėgų. Iki šiol ta mintis nebuvo įgyvendinta. Ar tai reiškia, kad tokio pastovaus, skrajojančio lietuviško teatro mintis neįvykdoma?

— Taip, neįvykdoma. Kiekvienas darbas gimsta svajonėje, tačiau lietuviško pastovaus teatro svajonė neišėjo iš svajonių rato. Dabar jau svajoti pervėlu. Anksčiau, prieš 25-30 metų, tokia svajonė buvo arti realybės slenkstčio, deja, jo peržengti neįstengė. Idėja nerealizuojama dėl daugelio priežasčių, o svarbiausia dėlto, kad teatro menas yra labai pretenzingas, nemažiau pretenzingi ir režisoriai, kuriais remiasi betkokio teatro egzistencija. Gyvenu Čikagoje nuo pat atvykimo dienos — 1947 m. pradžios. Pažinau ir stebėjau mūsų teatro šulų veiklą: St. Pilkos, J. Blekaičio, V. Valiuko, A. Škėmos... Gerai žinojau sąlygas ir intrigas.

Režisorius yra visais atžvilgiais įdomus fenomenas. Ir gana retas. Labai gudrus, skaidraus proto intelektualas, apie save manąs nepaprastai gerai, idėjiškai dažniausiai kairus. Čia ir buvo Čikagos nelaimė: didieji mūsų teatro korifėjai suvažiavo į Čikagą ir pradėjo organizuoti ar bent kalbėti apie pastovų lietuvišką teatrą, aišku, kiekvienas savo...

Kai vienas kito nepalaikė, išsiskirstė, Čikagoje liko tik St. Pilka. Jei tuometinė Čikagos visuomenė būtų susipratusi, pasamdžiusi St. Pilką įsteigti pastovų mūsų teatrą ir pildžiusi visus jo, kartais gana keistus, pageidavimus, — nuolatinis, pastoviai veikiąs teatras Čikagoje būtų buvęs įsteigtas ir gal dar šiandien gyvuotų.

Dabar, kaip jau minėjau, pervėlu dėl trijų dalykų: nėra profesijonaliai pasiruošusio režisoriaus, kuris sutiktų dirbti už pilną atlyginimą; nėra tiek lėšų, kad būtų galima mokėti algas režisoriui, aktoriams ir pagalbiniam personalui; svarbiausia, nėra **lietuvių kalbos!** O be lietuvių kalbos negali būti lietuviško teatro, juo labiau pastovaus, reprezentacinio.

Spekuliatyviai kalbant, jei atsirastų pakankamai lėšų, geras režisorius, pakankama žiūrovų masė, — lietuviško pastovaus teatro vistiek nebus dėl minėtos priežasties — **nėra aktorių, mokančių gerai lietuviškai!** Tautiniam reprezentaciniam teatrui, į kurį mūsų visuomenė dėtų milžiniškas sumas ir viltis, su akcentu kalbąs, amerikiečių dramos studijas baigęs jaunuolis-ė, nebūtų priimtini. Dėlto ir sakau, kad teatras labai pretenzingas menas — gimtoji kalba, ir tai gera, yra aksiomas!

— Ar nemanote, kad mūsų visuomenės susidomėjimas savo teatru yra mažas ir dėlto nėra sąlygų platesnio masto teatrinei veiklai?

— Taip ir ne. Visuomenė domisi teatru nemažiau, kaip ir kitomis kultūrinėmis apraiškomis. Visų akys yra nukreiptos į Čikagą, bet be reikalo jai tokia garbė atiduodama. Tiesa, čia masė lietuvių, bet toji masė taip išsekusi ir išsisėmusi, kad teatro net ir nepasigenda. Kiekvieną savaitgalį čia būna du ar trys didesnio masto renginiai, o mažesnių — be skaičiaus. Kasmet — du ar trys "Dainavos" ansamblio spektakliai, Operos 3 ar 4 seansai, 3 ar 4 proginiai pastatymai vietinių sambūrių, 3 ar 4 gastrolės iš kitų miestų, 3 ar 4 koncertai plačios apimties.

Tai neabejotinai priklauso teatrui plačiąja žodžio prasme ir pilnai patenkina Čikagos lietuvių visuomenę. Be to, reikia neužmiršti, beveik kiekvieną savaitgalį vyksta du ar trys organizacijų baliai lėšoms telkti, madų parodos, fondų suvažiavimai ir t.t.

Visa tai išsemia žmonių jėgas, laiką ir kišenes. Daug būtų galima ką kaltinti dėl reprezentacinio teatro nebuvimo, bet mūsų visuomenės negalima. Ji ir duosni, ir kultūringa, ir visa širdimi ištikima lietuvybei.

— Vis buvo girdėti balsų, kad išeivijos teatrui suklestėti kliudo lėšų stoka. Bet kodėl lėšų atsiranda operoms, operetėms, muzikinėms dramoms?

— Lėšų stoka buvo, bet dabar jos nebėra. Lėšų atsirastų dar daugiau, jei būtų geras, reprezentacinis teatras, gera lietuvių kalba. Lietuvių Fondas, kiek man žinoma, neremia mėgėjiškų darbų. Jų reikalas — nekritikuoju. Tačiau LB kultūros taryba, nelaukdama kol atsiras geras reprezentacinis mūsų teatras, privalėtų remti visomis išgalėmis ir palaikyti dabar egzistuojančius ir kurti naujus sceninius vienetus mėgėjų sąlygose. Laikui bėgant gali susiformuoti ir pastovus reprezentacinis lietuvių teatras.

Visuomenė taipgi nepalanki mėgėjams ir didelių sumų tokiems neskirtų. Galbūt trūksta organizacijos ar gero organizatoriaus, kurio draugmei visi teatralai ir visuomenė pasiduotų. Deja, iki šiol niekas tokio stebuklo neįvykdė — teatralus suburti po viena ranka būtų stebuklas.

Opera ir "Dainava" turi lėšų, jas visuomenė gerai remia. O remia todėl, kad šios kultūrinės institucijos dar turi gerų solistų, gerų dirigentų ir gerą organizaciją. Jei trūksta savų solistų, savų režisorių, savų dailininkų ir t.t., jie pasikviečia svetimų, nes daina ir muzika yra tarptautinis menas. Jei lietuvių teatras pasikviestų nelietuviškai kalbančius aktorius, toks teatras jau nebebūtų lietuviškas.

Mano nuomone, Čikagoje galėtų egzistuoti pastovus lietuviškas teatras kukliomis aplinkybėmis tuo principu, kuriuo dažnai apibrėžiamas menas: menas menui, ergo — teatras teatrui. Vaidintų 2 ar 3 kartus į savaitę, nežiūrint lankytojų skaičiaus! Jo tikslas būtų specialiai teatro menas, eksperimentacija, kalbos ir kultūros ugdymas. Bet ar tie mūsų vadai, kurie valdo finansus ir formuoja visuomenės opiniją, patikės tokio teatro reikalingumu?

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

LŠST SIMO KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPAI 10 METŲ 1971-1981. Apžvalginis leidinys.

KRIVŪLĖ, 1981 m. gruodis, 3(34) nr. Leidžia Vakarų Europos Lietuvių Sielovada. Redaguoja kun. B. Liubinas (Carl Theodor Str. 11, 6710 Frankenthal, W. Germany).

VYTIS, 1980 m. 6 nr. Iš serijos "Lietuvos pogrindžio spauda" 3 nr. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės leidinys (5620 So. Claremont Ave., Chicago IL 60636, USA). Prenumerata — 6 leidiniai $20.00.

METMENYS, kūryba ir analizė, 42 nr. Redaguoja Vytautas Kavolis, administruoja Marija Paškevičienė (3308 W. 62nd Pl., Chicago IL 60629, USA). Keturių numerių prenumerata — $12.00.

LIETUVIŲ DIENOS, 1981 m. gruodis, 10 nr. Leidėjas — A. Skirius, redaguoja redakcinė kolegija. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029, USA. Metinė prenumerata — $20 JAV, $25 Kan.

BALFO XX SEIMAS 1981 m. spalio 24-25 d.d. Southfield, Mich. Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos kultūros centre. Viršelis — dail. Petro Aleksos. Redagavo Vladas Staškus.

SVEČIAS, lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis, 1980 m. 3-4 nr. ir 1981 m. 1-2 nr. Redaktorius — kun. A. Trakis, administratorė — dr. Adelė Trakis (6620 S. St. Louis Ave), Chicago IL 60629, USA). Leidėjas — Lietuvių Evangelikų Liuteronų Bažnyčios Vyriausioji Taryba. Išeina kas trys mėnesiai. Metinė prenumerata — $4 JAV.

Iš B. Pūkelevičiūtės 3 veiksmų išdaigos "ANTROJI SALOMĖJA PAINIAVOSE", vaidintos Anapilyje. "Aukuro" aktoriai: sėdi Salomėja Baltūsienė (Marija Kalvaitienė); stovi: Ignas Špokas (Kazys Bungarda), Zuzana Strazdienė (Elena Dauguvietytė-Kudabienė), Mantautas (Kęstutis Kalvaitis) Nuotr. S. Škėmos

Politinės svarstybos

Jaunimo pažiūros į visuomeninę bei politinę mūsų veiklą

AL. GIMANTAS

Bepigu mums, vidutinės ar vyresniosios kartos atstovams, politikuoti savo tarpe. Dažniausiai mums beveik viskas aišku, suprantama. Stebimės, kad kažkodėl viso politinio gyvenimo ratai nerieda taip, kaip reikėtų. Kaiką už tai kaltiname naivumu, politiniu nesubrendimu, kaikam prikišame politinį nesiorientavimą ar simpatizavimą komunistam. Ar gali būti kitaip?

Maždaug tuo pat metu, kai Los Angeles lietuviai (š. m. sausio pabaigoje) Fronto Bičiulių iniciatyva rinkosi tradicinėms dviejų dienų politinėms svarstyboms, detroitiečiai, Lietuvių Bendruomenės kviečiami, atvyko Kultūros Centro svetainėn pasiklausyti jaunesniosios kartos atstovų, išgirsti jų nuomonės įvairiomis politinėmis temomis.

Apylinkės pirm. J. Urbonui atidaromu žodžiu padarius įvadą, vadovavimo darbą perėmė Violeta Abariūtė, ilgokai dirbusi Mičigano senatoriaus Riggle įstaigoje. Svarstybų nariai buvo — Viktoras Nakas iš Vašingtono, Gintė Damušytė iš Niujorko, Saulius Anužis iš Mičigano valstijos sostinės Lansingo. Pastarasis yra vienas iš vicepirmininkų valstijos respublikininkų partijoje, neblogai pažįsta viceprezidentą G. Bush, dirbo jo išrinkimo talkoje. Gintės vardą vis dažniau girdime lietuviškoje veikloje — dirba Religinės LK Šalpos įstaigoje ir Lietuvių Informacijos Centre. Viktoras Nakas šiuo metu ruošia doktoratą iš politinių mokslų (disertacijos tema — apie ilgalaikį Lietuvos komunistų partijos pirmąjį sekretorių A. Sniečkų). Kartu yra ir Lietuvių Bendruomenės ryšininku Vašingtone.

Visi trys puikiai orientuojasi lietuviškoje veikloje, jaučia ir amerikinio politinio gyvenimo pulsą, žino įvairius užkulisius ir veiklos normas, be kurių vargiai ar ką pasieksi politiniame žaidime. Pvz. imkime kad ir Kalifornijos baltiečių užmojį tam tikrų uždavinių vykdymui pasamdyti amerikinę "public relations" firmą. Minėti mūsų jaunosios kartos atstovai visu 100% pritaria tokiam užsiangažavimui. Pasak jų, reikalui esant galima ar net ir būtina samdyti ir kitus profesijonalus.

Kai pasiklausai tokių jaunimo atstovų kalbų, girdi jų nuomones, motyvus, jauti jų turimą nusistatymą, matai jų pažiūrų platumą, — kažkaip drąsiau darosi tvirtinti, kad turime jaunų veidų ir vardų, kurie yra ir bus pajėgūs perimti mūsų bendrosios veiklos vairą. Žinoma, jei kaikurie mūsų vyresniųjų supras ir pajėgs "užleisti" turimas pozicijas ir pakeisti sargybas, tikintis, kad ir jaunieji gebės ir toliau vykdys dar toli gražu nesibaigiančius uždavinius. Atrodo, užteks to mūsų jaunimo ir kėdžių šalėse sustatymui, ir vėliavų palydai, ir rimtam politiniam darbui mūsų veiksnių viršūnėse.

Vasario mėnuo teikia gerą progą rimtesniam susimąstymui ir vertybių peržiūrėjimui. O tame peržiūrėjime nepasku-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

$100: Stasė Vasiliauskienė, Bronius Misius; **$50:** KLB Windsoro apylinkė; **$40:** dr. Marija Ramūnienė; **$23:** Vanda Balutis; **$25:** R. Jatulis (Mrs), DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone, Mykolas Januška, Laima Kriaučiūnienė; **$20:** A. Šmigelskis, N. N, N. N; **$15:** Izidorius Vasyliūnas, Valentinas Povylius, Stasys Prakapas, St. Petersburgo Romo Kalantos šaulių kuopa, Elena Pažėra; **$10:** Juozas Kukanauza, K. Graudienė, M. Trumpickas, I. Jurgutis; **$8:** Antanas Petrauskas, Leonas Bajorūnas, P. Nevulis; **$6:** A. Smolskis; **$5:** kun. V. Katarskis, Karolis Jasevičius, J. Briedis, B. Genčius, kun. dr. P. Ragažinskas, A. Bungardienė, J. Maskelis; **$4:** V. G. Kudžmienė.

$3: Br. Milašius, Č. Malakauskas, A. Poškus, J. Radziukynas, Tėvai marijonai, London (England), Antanas Makaras, dr. F. Ignaitienė, Valerija Čuplinskienė, Liudas Dovydėnas, Eug. Abromaitis, Vanda Balynas, J. Litvinas, Petras Gruodis, J. Pargauskas, J. Leveris, O. Plenienė, J. Kukutis, O. Radzevičienė, Iz. Norbutas, J. Petronis, D. Vizbaras, Elena Valiukonienė, St. Juškevičius, Gema Baliūnienė, Antanas Sprainaitis, Paulius Kuras, G. Ilgauds, Viktoras Jokūbaitis, Pranas Budvidis, Jonas Dekeris, O. Kavaliauskienė, Al. Mažeika, J. Kregždė, Medardas Liormanas, Ig. Pakarna, Jonas Urbonas, P. Guobys, Vladas Žemaitis, G. Pamataitis, J. Kęsgailienė, Ed. Karmazinas, J. Stankus, S. Seniūnas, A. Strakauskas, A. Endrikaitis, J. Juozaitis, Jurgis Gylys, Vladas Vaišvila, Tadas Tarvydas, A. Sakavičius, Kostė Roman, P. Bagdonas, Stasys Juknevičius, Elena Račkauskienė, Liudas Borusas, V. Buragas, A. Krasauskas, kun. R. Krasauskas, Juozas Laugalis, Jonas Mališauskas, G. Adomaitis, P. Šostakas, kun. V. Pikturna, K. Stirbys, Adomas Viliušis, Viktoras Juodis, Pr. Stončius.

$2: B. Čirūnienė, L. Narkevičius, J. K. Kudukis, J. Tamošiūnas; **$1:** E. Jurgutis, Jonas Gudelis.

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė — **$50:** Petras P. Spetyla; **$47.64:** F. Sodaitis (Australia); **$40:** J. Astrauskas, M. Kizis; **$35:** Juozas Jakubauskas; **$30:** P. Žaliauskas, S. Kozlowski, J. Viltrakis, J. Bliskis; **$26:** L. Pevcevičius.

$25: P. Judzentis, W. S. Mastis, K. Daunys, S. Ignotas, V. Beresnevičius, A. Drazdauskas, V. Naruševičius, A. G. Senkus, V. Turčinskas, Zen. Jakubonis, J. Sendžikas, Juozas Olšauskas, Justas Stropus, Ada Harstock, S. Bilevičienė, kun. L. Musteikis, G. Breichmanienė, J. S. Bubulis, A. Patamsis, kun. dr. P. Ragažinskas, dr. J. Sungaila, Stasė Vasiliauskienė, M. Vitartaitė, Ona Juodišienė, Petras Kitra, B. Misevičius, Jonas Kuprionis, Natalija Liačienė, J. Mockaitis, Mykolas Januška, E. Stungurys, V. Baliūnas, Juozas Staškevičius, O. Šarūnienė, Valentinas Povylius, Julius Oscila, P. Bružienė, Stefa Rydelis, P. Žilinskas, P. Žemaitis, Petras Skablauskas, V. Veselka, P. Grunskis, J. Dransutavičius, B. Pranskus, Elena Jaškus, H. Stepaitis, Kazys Majauskas, Br. Misius, Leonas Klevas, Alida Kasper, Jonas Adomaitis, Aleksas Kelmelis, Stasys Latviūnas, Anatolijus Lakas, P. Augaitis, Juozas Žadeikis, A. Vakauzienė, Z. Rimša, Jonas Skladaitis, Jonas Radas, M. K. Marčiukaitis, Juozas Nevulis, Antanas Banaitis; **$22:** M. Žemaitienė, J. Mockevičius, A. Bungardienė.

$20: S. Valiukas, Jonas Vaitkus, Izidorius Vasyliūnas, J. Zaranka, P. Vaitekūnas, V. Bublys, Juozas Kukanauza, P. Jurėnas, Jonas Gustainis, N. Aukštikalnis, L. Razgaitis, P. Ožalas, J. Šumskis, Jonas Vizbaras, M. Jasaitis, T. Klova, E. Karosienė, Juozas Vileniškis, Linas Markelis, B. Gajauskas, V. Platakis, S. Veiverys, B. Vaišnoras, J. Gataveckas, K. Činčikas, J. Plenys, H. Plenys, I. Jurgutis, Lituani Don Bosco, Vytenis, Antanas Matulionis.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

Dažnai matomi Kanados ir JAV lietuvių scenose menininkai. Iš kairės: **JONAS GOVĖDAS**, pianistas, akompaniatorius, kompozitorius, dirigentas, dirbantis ir su viena kanadiečių teatrine grupe; **SLAVA ŽIEMELYTĖ**, solistė, neseniai išleidusi muzikinę savo plokštelę "Su jumis"; **VACYS VERIKAITIS**, solistas, dirigentas, muzikos mokytojas ir vargoninkas, vadovaujas vyrų chorui "Aras"

Nuotr. B. Tarvydo

Gerai, kad mes ne žmonės

Scenos vaizdelis apie nelaimingą žmogų ir laimingus manekenus

PR. PUSDEŠRIS

VEIKIA: Studentas, I Manekenas, Manekenė, II Manekenas.

Gatvės kampas. Kairėje stipriai apšviesta krautuvės vitrina. Joje trys drabužius demonstruoja manekenai. Dešinėje vieniša gatvės lempa. Į ją atsirėmęs rūko studentas.

Studentas. Egzaminas išlaikytas... Turėčiau džiaugtis, bet sieloje tuščia. Jokio džiaugsmo nėra... Namo nesinori eiti — po atviru nakties dangum, tai ne tarp keturių kambario sienų.

Gal pas Tony nueiti? Ne, jis tikriausiai su draugais girtuokliauja. Pinigų jo pilnos kišenės. Ir Gražinai jis patinka... Ak, Gražina, tu nežinai ir nejauti, kaip man tu patinki. Už tavo šypsnį aš tau visą savo gyvenimą atiduočiau. Visą save — su mylinčią širdimi ir tavęs išsiilgusiomis rankomis... Bet tu... bet tu, Gražina, ar tu myli mane? Ne, Gražina, aš to niekad tave nepaklausiu... Tu su Toniu... Geriau nežinoti... Geriau nežinoti...

Nuleidęs galvą eina kairėn, ją pakelia tik prieš vitriną. Valandėlę žiūri į manekenus. Po to jiems kalba:

Laimingi jūs. Evoliucijos teorijoje jūs esate paskutinioji mutacija. Iš amebos, per beždžionę atkeliavęs žmogus virsta manekenu — be širdies, be meilės, be jausmų. Laimingi jūs... Evoliucijos tėkmėje aš dar nesu taip toli, kaip jūs, nužengęs. Tai mano nelaimė... Laimingi jūs...Jūs nežinote, kas yra mylėti ir būti nemylimam... Jūs neturite širdies ir kraujo gyslose, kunkuliuojančio karšta lava... Nei jums egzaminų, nei jums Darvino teorijų... Namuose jums niekas nesako: "Kalbėk lietuviškai, kalbėk lietuviškai"... Jūs neturite namų... Jūs esate visi tik lėlės... Negyvos gipsinės lėlės skudurų reklamai. Tik lėlės... (Nueina į tamsą).

Valandėlė tylos. Manekenė sujuda. II manekenas prideda pirštą prie lūpų.

I Manekenas. Jis nuėjo.

Manekenė (virpėdama). Ką jis pasakė? Ką jis pasakė?

II Manekenas. Pasakė, kad tu neturi širdies.

Manekenė. O kas yra ta širdis?

I Manekenas. Kažkas labai neaiškaus...

II Manekenas. Tai vienas iš daugelio žmonių vardų. Kartą girdėjau, kaip moteris prašė vyrą: "Širdele, nupirk man šitą suknelę".

Manekenė. Ne, tai ne vardas... Aš girdėjau kartą sakant: "Tu neturi širdies, jeigu drįsti man taip kalbėti".

I Manekenas. O aš girdėjau sakant: "Neimk į širdį".

II Manekenas. Gal tai rankinukas, kurį moterys ant peties nešioja?

I Manekenas. Ne, turėtų būti daug didesnis daiktas, į kurį sutelpa žmonės ir daiktai.

Manekenė. Tai kas pagaliau yra ta širdis, kurios, kaip studentas sakė, mes neturime?

II Manekenas. Matyt, tai toks drabužis, kuriuo dar nė karto mūsų neaprengė.

Manekenė. O kas yra būti mylimam? Kas yra būti nemylimam?

I Manekenas. Girdėjau kartą vieną vyrą mergaitei sakant: "Aš myliu tave ir esu girtas tavo akimis..." Ir kaip po to vienas į kitą žiūrėjo... Žiūrėjo ilgai... Suvirpėjo kažkas ir manyje.

Manekenė. Aš dabar virpu visa.

II Manekenas. Aš noriu būti girtas. (Paima manekenę už galvos, atsuka veidą į save). Žiūrėk man į akis... Žiūrėk ilgai...

I Manekenas. Turi sakyti dar: "Aš myliu tave".

II Manekenas. Aš myliu tave.

(Valandėlė tylos)

I Manekenas. Ar jau tu jauti... tą meilę?

II Manekenas. Dar ne.

Manekenė. Man kaklą skauda... Taip nepatogiai laikai.

I Manekenas. Gal nepatogumas ir yra meilė?

II Manekenas. Gal? Supaisysi tu žmones.

I Manekenas. Ak, pamiršau... Sakydami "myliu" jie laikėsi už rankų.

Manekenė. Mačiau ir aš... Jiems, atrodė, kažkas darėsi... Kažkas malonaus... (II-am Manekenui) Paimk mano ranką... Stipriai suspausk... Žiūrėk man į akis...

I Manekenas. (po pauzės). Ar jau kažkas darosi?

II Manekenas. Man — nieko.

Manekenė. Keista — ir man nieko.

I Manekenas. Studentas sakė, kad mes neturime kraujo... Gal dėlto mums tas "kažkas" nesidaro?

II Manekenas. O kas tai yra kraujas?

Manekenė. Aš žinau. Tai yra raudonas rašalas, kurio pripilti žmonės. Kartą mus aprengdamas vienas su maža špilkute įsidūrė ranką ir jam raudonas rašalas pradėjo lašėti.

I Manekenas. Gerai, kad mes to kraujo neturime — tik drabužius suteptume. Juk tie aprengėjai taip neatsargiai su mumis elgiasi...

II Manekenas. Gerai, kad ir širdžių neturime... Aišku, kad tai yra kažkas nerimto. Be to, girdėjau, kad tai labai greitai gendantis mechanizmas.

Manekenė. Aš norėčiau tą jausmą... tą meilę pajusti... Bet... gal ir lengviau be jos gyventi...

(Visi grįžta į vitriną)

I Manekenas (atsistodamas veiksmo pradžios pozoje). Mes esame pastovūs.

II Manekenas. Mes ir po šimto metų būsime tie patys. Tik drabužiai keisis, bet ne mes.

Manekenė. Šypsena mūsų veiduose yra amžina.

(Visi sustoja lange pradžios pozose. Valandėlė tylos).

I Manekenas. Kaip gera...

(Valandėlė tylos)

Visi (iš lėto). Kaip gera, kad mes ne žmonės...

Uždanga

Adelaidėje,
1981. XI. 13

ZENTA TENISONAITĖ

Mėlynas paveikslas

Mano praėjusių dienų
mėlyno paveikslo sniegas
yra be garso ir be sielos.
Naktis plaukia sidabrinėje šviesoje.
Valanda sustojo. Alkana saulė
slenka už oro jūros.

Aš nebelaukiu saulės dovanų.
Pažadėto krašto alsavimas akmeninis.
Tik už jūros amžina šviesa
ir gyvybės ritmas.
Mano mėlyno paveikslo
sapno veidrodis man rodo
įplyšusi praeities aidą.

Šį rudenį

Šį rudenį nežydi chrizantemos..
Šį rudenį šiurena vėjas po lapus . . .
Kurie, sudžiūvę ir pageltę žemėj,
sapnuoja mirtį ir gyvenimą kartu.

Šį rudenį laiškų tau nerašysiu,
nes žodžiai iškeliavo į dausas . . .
Bet vis kiekvieną šaltą ir ankstyvą rytą
atminsiu kaip bučiavo saulė blakstienas tavas.

Minėsiu tavo balsą paslaptingai švelnų. .
Tavo rankas taip nuostabiai dailias . . .
Kai ant kiekvieno tavo balto delno
žiedai žydėjo, kaip seni rožių kerai.
Šį rudenį laiškų tau nerašysiu.
Šį rudenį tik vėjas bėga per laukus . . .

Optometristas
Dr. R. J. Lapienis
SHERWAY GARDENS MALL
25 THE WEST MALL
Toronto, Ontario
Tel. 621-5050
Talkininkas (Associate)
J. S. POLLOCK, O.D.

Penktoji Liūnės Sutemos knyga

PR. NAUJOKAITIS

Zinaida Nagytė-Katiliškienė (gim. 1927), rašanti Liūnės Sutemos slapyvardžiu, 1981 m. išleido penktą savo lyrikos rinkinį — "Vendeta". Tas itališkas žodis "vendeta" reiškia genties kerštą teisę ir pareigą. Korsikoje ši giminės kerštą pareiga virto nerašytu socialinio gyvenimo įstatymu ir buvo praktikuota net kelis šimtmečius. Ir Liūnė Sutema kerštą motyvą ryškina pirmame knygos skyriuje, skirtame jau mirusiam rašytojui Mariui Katiliškiui ir pavadintame "Vendeta". Ji skundžiasi, kad gimusi Lietuvoj — po beržais svyruonėliais, ilgesingai liūdnais, o turėjusi gimti Korsikoje, su giminės kerštu skoniu burnoj. Tą kerštą — dantis už dantį ji skelbia tiems, kurie negali laukti Viešpaties atleidimo, nes žinojo ką daro, kai jų darbai kapų duobėm, ugniavietėm ir pelenais reiškėsi. Jų nusikaltimai įrašyti titnagu beržo tošyje. Iš tų įrėžtų raidžių susidaro žodžiai:

kraujo kerštas svaigus
kaip aguonų pienas
saldus kaip baltų
dobilėlių medus. **(9 psl.)**

Skaudūs sunaikintos tėviškės patyrimai verčia poetę pareikšti, kad ji turėjusi visai negimti. Bet ji negalėjusi pasirinkti — būti ar nebūti — ir gimusi šimtmečius iškentusioje Žemaitijoje; ji niekur iš ten neišeisianti, liksianti šimtmečius būsiančioje Žemaitijoje:

lieku čia —
ir ateisiu nakčia
sulos atsigerti,
kartu su beržu verkti
dar negimusio sūnaus — (20 psl.)

Susitelkęs skausmas atslūgsta sąnariuose, saldi gėla atsileis, kai išsiliesiu, susigersiu žemėn, kai mirusi motina užklos pilkai rusvu dvinyčiu, išaustu Vėlinių naktį . . .

Lyrikos herojė tol blaškosi su akimis, pilnomis debesėlių, kol saulė neranda vietos nusileisti. O kai saulė suranda vietą nusileisti, tada ir lyrikos veikėja rezignuoja:

Mano akys pilnos saulėlydžio,
Mano saujos pilnos saulėlydžio,
iščiulpto korio vaškas burnoje —
susigeriu žemėn pilkai rusvų
saulėlydžių,
kurio niekada nemačiau. **(25 psl.)**

Antras knygos eilėraščių ciklas "Mirtis neateina, ji čia", skirtas mirusiai aktorei Daliai Juknevičiūtei, ryškina mirties motyvą. Čia saulėlydžio angelai lydi mus Džiaugsmo alėja — į Niekur, į niekada nebuvusius namus. Dėlto dar išgirstame raginimą: pauogaukim — žemuogės kvepia, paragaukime šermukšnių. Su mirtimi mes žaidžiame, kaip su lopšelyje paguldyta lėle. Bet ir be paaiškinimų aišku, kad mirtis neateina, bet ji yra čia. Mirtis širdį paverčia sudegusia žvaigžde, o mes "išlydim seserį už ledynų, mėnulių, marių, miestų ir nešaukim jos vardu — neatsilieps — tokia jau mūsų dalia" (36 psl.). Tai tiek apie mirtį.

Trečiame knygos cikle "Bijau" lyrikos veikėja šaukia:

Bijau — baimė liūtis žalia,
ji semia, užlieja mane,
kvepėdama žuvim ir dumblu —
skęstu —
neišgelbėsi manęs slidžiom,
pažaliavusiom rankom —
skęstu Vandenio glėbyje —
(37 psl.)

Toliau ji paaiškina, kad bijo praeities, bijo grįžimo, nors ir norėtų pabūti savo kaime. Bijo būti viena, bijo netekti žmonių, bijo užmigti, bijo nubusti. Ją visur persekioja žalia baimė. Kodėl žalia? Juk žalia spalva reiškia viltį. Ir klausimas lieka neatsakytas, lieka paslaptyje baimės priežastis.

Gerokai abstraktus yra paskutinis knygos ciklas "Šimtametės žiemos užrašai". Buvo žiaurus šimtametis karas, po jo atėjo šimtametė žiema, kurioje viskas suledėjo, augalai ir paukščiai neteko savo vardų, o neužaugę vaikai paseno. Gal šitais šiurkščiais vaizdais poetė norėjo parodyti epochos sunaikinimų ir praradimų dydį? Bet tame beribije ledynų pasaulyje pavasario pranašai jau šaukia žolelę žaliuoti, bevardžius paukščius sukti lizdelius. O žalia spalva jau šviečia prisikėlimo viltimi.

Liūnė Sutema priklauso vadinamajai bežemių poetų grupelei, kurioje savos žemės praradimo tragizmą stipriausiai yra išreiškęs jau miręs Algimantas Mackus. Šiek tiek jo įtakos randame ir L. Sutemos lyrikoje. Tačiau toji įtaka neaptemdo jos kūrybos savitumo.

Dviejuose pirmuosiuose savo rinkiniuose — "Tebūnie tartum pasakoj" (1955) ir "Nebėra nieko svetimo" (1962) poetė mėgo svajingas mėnesienos nušviestas naktis, viliojančius tolius ir kitus romantinio atspalvio aplinkos bei švelnius gamtos reiškinių išgyvenimus. Kituose dviejuose rinkiniuose — "Bevardė šalis" (1966) ir ypač "Badmetis" (1972) poetė pajuto, kad nėra namų ir negalima į juos sugrįžti, kad visi brangūs vaikystės prisiminimai, išsinešti iš tėviškės, tėra lyg sudužusio veidrodžio šukės. Ji pasijuto atsidūrusi Niekieno žemėje, kur skaudžiai jaučiamas savosios žemės praradimas ir nepritapimas svetimojoje. Todėl poetė vaikystės atsiminimus leidžia vėjams išnešioti. Jai kyla noras daiktus, atsineštus iš praeities, bet jau nustojusius savo vardo, deginti, kad jų vietoje būtų galima statyti naujus daiktus, naują gyvenimą, sodinti naujus sodus, statyti naujus miestus.

"Vendetos" rinkinyje poetė prabyla jau nauju balsu. Ji nieko nenaikina, susitaiko su mirties artumu, dar bijo, kad nesugrįžtu praeitis, skelbia kraujo kerštą tiems, kurie išvijo iš tėviškės, žinodami ką daro, ir skelbia po šimtametės žiemos žalio pavasario budimą.

"Vendeta" lyg apvainikuoja ankstesnius rinkinius savo žodžio skambumu, lengvu ritmu, žodžio ir vaizdo branginimu. Visi keturi ciklai sutelpa į 64 knygelės puslapius. Ir tai daugelis puslapių teturi tik po kelias eilutes. Bet taip nugludintuose taupiuose eilėraščiuose randame svaraus turinio, emocinio išgyvenimo ir mokėjimo kalbėti vaizdų kalba. Tai ir yra tikroji poezija.

Liūnė Sutema, VENDETA. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas. Aplanką nupiešė ir knygą apipavidalino Rita Kavolienė. Spaudė Mykolo Morkūno spaustuvė. Kietais viršeliais, tiražas 600 egz. Čikaga 1981 m., 64 psl.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS. ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Sol. **GINA ČAPKAUSKIENĖ** su akompaniatoriumi **ALVYDU VASAIČIU** Čikagoje po sėkmingo koncerto, kurio pajamos buvo skirtos jos naujai plokštelei išleisti

Nuotr. A. Plenio

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA šiemetiniam savo sezonui pasirinko vokiečių kompoz. C. M. von Weberio 1821 m. parašytą operą "Der Freischuetz" ("Taiklusis šaulys"). Jis yra laikomas romantinės vokiečių operos pradidinku. Operos spektakliai numatyti Marijos gimnazijos salėje kovo 6, šeštadienį, 8 v.v., kovo 7, sekmadienį, 3 v.p.p., ir kovo 13, šeštadienį, 8 v.v. Pirmą ir trečią spektaklį diriguos Alvydas Vasaitis, antrą — Arūnas Kaminskas. Spektaklius režisuoja Nicholas Di Virgilio, scenos reikalus tvarko Kazys Oželis, baleto — choreografė Violeta Karosaitė. Spektakliuose dalyvaus solistai: Dana Stankaitytė, Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, Stefan Wicik, Jonas Vaznelis, Algirdas Brazis, Bernardas Prapuolenis, Julius Savrimas, Bronius Maciukevičius. Pirmą kartą svarbų vaidmenį atliks ir aktorius Jonas Kelečius.

JAV LB KULTŪROS TARYBA savo 1981 m. dailės premiją paskyrė dail. Adolfui Valeškai, 1980 m. kovo 15 d. susilaukusiam deimantinės savo amžiaus sukakties. Laureatas Kauno meno mokyklą yra baigęs 1928 m., anksti nuo tapybos pasukęs į šventovių dekoravimą, 1951 m. įsteigęs dekoratyvinio meno studiją Čikagoje. Jo vitražai ir mozaikos dabar puošia daugelį šventovių. Tūkstančio dolerių premijos mecenatas yra JAV Lietuvių Fondas. Ją paskyrė vertintojų komisija, kurią sudarė Čikagoje gyvenantys dailininkai: prim. Vanda Balukienė, nariai — Jonas Kelečius, Bronius Murinas ir Romas Mozoliauskas. Premija jam bei kitiem JAV LB kultūros tarybos premijų laimėtojam bus įteikta specialioje šventėje Detroite balandžio 18 d.

M. K. ČIURLIONIO GALERIJOJE Čikagos Jaunimo Centre pernai buvo surengta trylikos dailininkių labai įdomi paroda "Mitologinės būtybės lietuvių tautosakoje", susieta su IV-ju mokslo ir kūrybos simpoziumu. Jos atidaryme lapkričio 20 d. kalbėjo iš Vašingtono atvykusi tautotyrininkė Elena Bradūnaitė, linkėjusi, kad su šiais kūriniais būtų supažindinta ir amerikiečių visuomenė. Tai atliko lietuviškoji "Galerija" Čikagos centre, šią parodą surengusi sausio 5-24 d.d. Jos pavadinimas — "Mitai, Lithuanian Mythological Beings". Plakatą sukūrė dail. Zita Sodeikienė.

LIETUVIŲ KALBAI SKIRTĄ VAKARONĘ Jaunimo Centro kavinėje sausio 29 d. surengė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos židinys ir vietinis sendraugių ateitininkų skyrius. Paskaitą "Šiuolaikinė lietuvių kalbos reikšmė kalbotyroje" skaitė dr. Janina Rėklaitienė, plačiai pliesdama tris kalbotyros laikotarpius — diachroninį, sinchorinį ir transformacinį. Pirmajame laikotarpyje pagrindinis dėmesys teko sanskritui, lotynų ir graikų kalboms, turinčioms seniausius indoeuropiečių kalbų raštus. Lietuvių kalba tada domėtasi atstatant indoeuropiečių prokalbę. Buvo manoma, kad lietuvių kalba dėl savotiško užšaldymo yra geriausiai išlaikiusi prokalbės ypatybes. Antrajame laikotarpyje kalbininkus domino paini lietuvių kalbos daiktavardžių sistema ir palyginti paprasta veiksmažodžių sistema. Išversti hititų ir mikėnų rašto paminklai sugriovė teoriją, kad tokias sistemas turi ir šios senosios kalbos. Pastaruoju metu dėmesys nukrypo istorinėn sintaksėn, kur kalbininkus ypač žavi laisva lietuvių kalbos sakinio struktūra.

DAIL. ELENOS URBAITYTĖS skulptūrų paroda sausio pabaigoje ir vasario pradžioje, trukusi dvi savaites, buvo surengta Niujorko Manhattane, Bergdorfo Goodmano galerijoje.

EUGENIJAUS KRIAUČELIŪNO vardo 1981 m. $1,000 premiją gavo Britanijos Londone gyvenantis Vidas Puodžiūnas, 24 metų amžiaus, redaguojantis Britanijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos anglų kalba leidžiamą laikraštėlį "LYNES". Ją paskyrė Čikagoje vasario 6 d. posėdžiavusi vertintojų komisija: PLB atstovas kun. A. Saulaitis, SJ, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Gintaras Aukštuolis, JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Virgus Volertas, Kriaučeliūnų šeimos atstovės Vida Jonušienė ir Jolita Kriaučeliūnaitė. Laureatas V. Puodžiūnas yra gimęs Britanijoje, ten baigęs augštąjį mokslą.

NBC TELEVIZIJOS PROGRAMOJE "Odisėja", kuri iš Los Angeles matoma pietinėje Kalifornijos dalyje, 1981 m. gruodžio 6 d. dalyvavo kompoz. Bruno Markaitis, SJ, gyvenantis Santa Monikoje. Apie muzikinę savo veiklą bei pažiūras į muzikinę kūrybą jis kalbėjo su programos vadove Janine Tartaglia. B. Markaitis, SJ, pasakojo apie savo talento atsiskleidimą vaikystėje, kūrybinio kelio pradžia. Pasak jo, muzika intymiau nei kuris kitas menas paliečia žmogaus jausmus, palikdamas neišdylančius išgyvenimus. Joje prasimuša paties kompozitoriaus pasaulėjauta, iš esmės paliečianti muzikos stilių bei turinį. Pokalbio užbaigai buvo pasirinkta ištrauka iš B. Markaičio, SJ, "Žvakių šokio", palydėta skaidrėmis iš ankstesnio šio kūrinio atlikimo. Pokalbio metu paaiškėjo, kad B. Markaitis, SJ, šiuo metu rašo operą "Kalanta", atspindinčią lietuvio jaunuolio mirtimi pareikštą protestą prieš sovietinę Lietuvos okupaciją.

LIETUVOS KINO STUDIJOS FILMAS "Vasara baigiasi rudenį", vaizduojantis dabartines kaimo žmonių gyvenimo problemas, bus rodomas visoje Sovietų Sąjungoje. Scenarijų parašė R. Granauskas. Filmo kūrėjų gretoms priklauso — rež. G. Lukšas, operatorius R. Juodvalkis, dail. G. Kličius, kompoz. B. Kutavičius. Pagrindinius vaidmenis atliko: Vilniaus dramos teatro aktorė V. Mainelytė, Kauno dramos teatro aktoriai A. Masiulis ir V. Masalskis. Scenarijų sudaro neįprasta meilės istorija, kai tą pačią moterį myli tėvas ir sūnus. Veikėjų pokalbiams buvo panaudotas improvizacijos metodas — pokalbiuose aktoriai patys kūrė tekstą, pasinaudodami tik bendrais scenarijaus metmenimis. Filmavimas buvo atliktas Lazdijų rajono Leipalingio apylinkėse.

MUZIKINIAME KAUNO TEATRE veikia elektroninės muzikos grupė "Argo", vadovaujama kompoz. G. Kuprevičiaus. Kauniečius ji pakvietė į naują koncertinę programą "220 v", kurią paruošė kompoz. G. Kuprevičius, rež. G. Žilys ir dail. A. Karinauskas. Atlikėjų eilėse buvo teatro sol. T. Čiumičova, dramos aktorius R. Sabulis, Vilniaus konservatorijos Klaipėdos fakultetų absolventas G. Kizevičius, šiaulietis muzikantas V. Stakėnas. "Argo" grupė taip pat lankėsi Vilniuje, Klaipėdoje, Kapsuke (Marijampolėje), kur su Kauno choru atliko G. Kuprevičiaus "Lietuviškas dainas". Grupė yra įrašiusi antrą savo plokštelę, ruošia naują koncertinę programą, kurios premjera numatyta kovo mėnesį.

RESPUBLIKINIUOSE PROFSĄJUNGŲ RŪMUOSE Vilniuje savo nuotraukų parodą "Darbas — kūryba — poilsis" surengė Lietuvos kino studijos operatorius Algirdas Tarvydas. Ji buvo skirta meno saviveiklininkams — nuotraukos atspindėjo jų penkiolikos metų veiklą tuose profsąjungų rūmuose.

DRAMOS AKTORIUS PETRAS ZULONAS, sulaukęs 71 metų amžiaus, mirė Vilniuje sausio 26 d. Velionis buvo kilęs iš Kupiškio srities, 1933 m. baigęs Kauno dramos teatro vaidybos studiją. 1933-34 m. dirbo Kauno jaunimo teatre, 1934-36 m. — S. Ušinskio lėlių teatre, 1936-40 m. — Kauno dramos teatre. Didžiąją savo gyvenimo dalį paskyrė Vilniaus dramos teatrui, jin įsijungęs 1940 m. Jam netgi teko būti šio teatro direktorium 1948-55 m. Stalino premiją yra laimėjęs 1952 m. už Ribaltovskio vaidmenį V. Višnevskio pjesėje "Neužmirštamieji 1919-ji". Kompartijon įsijungė 1948 m., dažnai buvo renkamas teatro partinės organizacijos sekretoriumi. Iš vaidmenų sąrašo matyti, kad jam teko vaidinti tokiuose kompartijos propagandai skirtuose veikaluose, kaip N. Pogodino "Kremliaus kurantai", "Trečioji patetinė", V. Ivanovo "Šarvuotis 14-69", atlikti net ir Lenino vaidmenį jau minėtoje V. Višnevskio pjesėje, 1952 m. jam atnešusioje Stalino premiją.

NAUJŲJŲ METŲ IŠVAKARĖSE J. Balčikonio vardą turinti vidurinė Panevėžio mokykla buvo papuošta panevėžiečio dail. V. Tallat-Kelpšos ir architektės L. Andriuškevičienės sukurta memorialine lenta skulptoriui Juozui Zikarui. Jis buvo prisiminęs šimtojo gimtadienio proga kaip panevėžiečiams artimas žmogus, gimęs Paliukų kaime, mokęsis Panevėžyje, mokytojavęs toje mokykloje. Paminklinės lentos atidengime dalyvavo buvęs velionies bendradarbis M. Karka, dukra E. Zikaraitė. Priešais mokyklą jau anksčiau yra pastatytas skulptoriaus Bernardo Bučo sukurtas joje dirbusios rašytojos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės biustas. Šią mokyklą lankė nemaža grupė dabar jau plataus pripažinimo susilaukusių dailininkų. Specialiame susitikime su moksleiviais jaunystės dienų prisiminimais dalijosi: Vilniaus dailės instituto profesoriai — V. Dilka ir A. Petrulis, G. Jokūbonis, S. Jusionis, vitražistas A. Garbauskas, grafikė V. Gaidamavičiūtė, svečiai iš Vilniaus. Apsilankymo proga mokykloje buvo surengta vilniečių ir panevėžiečių dailininkų, jos mokytojų ir auklėtinių darbų paroda.

VERTINGŲ MŪSŲ KALBOS PAMINKLU yra laikoma jau 1737 m. Vilniuje atspausdinta nežinomo autoriaus gramatika lotynų kalba "Universitas Lingvarum Litvanie", skirta senojo Vilniaus universiteto studentams. Jos antroji laida, kiek pataisyta ir papildyta S. Stanevičiaus, buvo išleista Vilniuje 1829 m. Trečiąją gramatikos laidą Krokuvoje 1896 m. paruošė lenkų kalbininkas J. Rozdvadovskis. Ketvirtąja laida, artėjant šios gramatikos 250 metų sukakčiai, pasirūpino "Mokslo" leidykla. Ją paruošė kalbininkas Kazimieras Eigminas, panaudodamas fotografuotą originalą, pridėdamas vertimą į lietuvių kalbą ir savo paaiškinimus. K. Eigminas paliečia gramatikos "Universitas Lingvarum Litvaniae" atsiradimo sąlygas, ligšiolines jos autorystės prielaidas. Remdamasis mūsų tarmių tyrinėjimais, K. Eigminas daro išvadą, kad gramatikos pagrindu buvo paimta augštaičių viduriečių ploto tarmė, kur pradeda maišytis vakarų augštaičių šiauliškių ir rytų augštaičių panevėžiškių tarmės. Naujasis leidinys yra mokslinio pobūdžio, naudingas filologams, lietuvių kultūros bei švietimo tyrinėtojams.

V. Kst.

CHOLKAN
R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

DĖMESIO, LIETUVIAI!!!

- Parduodantiems per mus nuolaida
- Nemokamas nejudomo turto įkainojimas
- Sąžiningas patarnavimas visuose nejudomo turto reikaluose
- Daugiau kaip dvidešimt penkerių metų patirtis

2336 Bloor Street West – Tel. 763-5555
PRANAS KERBERIS namų 767-7932
ANTANAS GINIOTIS namų 769-9356

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:
Pirmadieniais 10 - 3
Antradieniais 10 - 3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10 - 8
Penktadieniais 10 - 8
Šeštadieniais 9 - 1
Sekmadieniais 9.30 - 1

MOKA UŽ:
90 dienų termin. indėlius 14 %
180-185 d. term. ind. 14 %
term. indėlius 1 metų 14½ %
term. indėlius 3 metų 13 %
pensijų s-tą 15 %
spec. taup. s-tą 14 %
taupomąją s-tą 11 %
depozitų-čekių s-tą 6 %

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 18½ %
mortgičius nuo 17¾ %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West. •
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ta pati audra paskandino ir 4.262 tonų talpos sovietų transportlaivį "Mechanik Tarasov", plaukusį iš Kvebeko Trois-Rivieres į Leningradą. Tas laivas buvo 110 km toliau į rytus nuo "Ocean Ranger" platformos. Malūnsparniai jo negalėjo pasiekti dėl perdidelio nuotolio. Pagalbą teko organizuoti arčiausiai esančiais laivais. Pirmasis atplaukė danų žvejybos laivas "Sigurfarid", tačiau sovietinio laivo kapitonas radijo bangomis pranešė, kad jis su įgula lauks atplaukiančio sovietų žvejybos laivo "Ivan Dvorskij". Šis keistas kapitono sprendimas baigėsi tragedija. Laivas nuskendo su 33 jūrininkais dėl jų pavėluotai pradėto gelbėjimosi. Tik penkis jūrininkus iš bangų gyvus ištraukė toje vietoje jau kelias valandas laukęs danų laivas "Sigurfarid". Sovietinis "Ivan Dvorskij" nelaimės vietą pasiekė pervėlai. Kapitono atsisakymu priimti pagalbą iš danų laivo susidomėjo net ir Kanados parlamento nariai. Jiems kilo įtarimas, kad kapitonas norėjo kažką nuslėpti nuo užsieniečių. Oficialiai betgi teigiama, kad tuo sovietų laivu Leningradan tebuvo gabenamas spaudai skirtas popierius. Išgelbėti jūrininkai dabar yra Newfoundlandijoj, kur bus pravestas šios nelaimės tyrimas.

Naftos radiniai Atlante prie Newfoundlandijos sukėlė įtampą tarp jos premjero B. Peckfordo ir Kanados energijos išteklių ministerio M. Lalonde. Kanados vyriausybė teigia, kad tie vandenys priklauso visai Kanadai, norėdama perimti savo kontrolėn surastus naftos šaltinius. Premjeras B. Peckfordas juos laiko provincijos nuosavybe. Ligšiolinės derybos buvo nesėkmingos. Dabar, dar prieš pat platformos "Ocean Ranger" nelaimę, B. Peckfordas staiga kreipėsi į teismą, kad būtų padarytas teisinis sprendimas šiuo klausimu. Atrodo, kanadiečių vėl laukia kova dėl naftos dolerių tarp dviejų vyriausybių — federacinės ir provincinės.

Kvebeko partija specialiu narių referendumu pasisakė už premjero R. Levesque nepriklausomybės siekių politiką, kurią buvo gerokai sugriežtinęs partijos atstovų suvažiavimas gruodžio mėnesį. Tada šios separatistinės partijos steigėjas R. Levesque netgi pagrasino pasitraukimu iš vado pareigų. Referendume dalyvavo maždaug pusė narių, kurių yra 300.000. Už R. Levesque politiką pasisakė 95%. Paaiškėjus rezultatams, buvo sušauktas dar vienas partijos atstovų suvažiavimas, šį kartą patvirtinęs premjero R. Levesque liniją, kuri visdėlto buvo šiek tiek pakeista. Pagal dabartinį nutarimą pagrindine tema sekančiuose parlamento rinkimuose turės būti Kvebeko nepriklausomybė, nors ten dabar gerokai aktualesni yra ekonominiai reikalai. Atstovų daugumos parlamente neužteks paskelbti nepriklausomybei, jeigu jie nebus gavę daugiau kaip 50% balsų. Tokiu atveju nepriklausomybės reikalu vėl turės būti pravestas visų kvebekiečių referendumas. Premjerui R. Levesque buvo palikta teisė siekti nepriklausomo Kvebeko ekonominės sandraugos su Kanada. Jos betgi leidžiama atsisakyti, reikalui esant. Šie nutarimai gali atnešti problemą visai Kanadai. Parlamento rinkimus Kvebekas turi paskelbti iki 1986 m. pavasario. Kadangi šiuo metu yra suskilusi liberalų partija, kuriai greičiausiai reikės naujo vado, parlamentan ne tik su atstovų, bet ir su didele balsuotojų dauguma gali grįžti Kvebeko partija. Tokiu atveju ji be referendumo gali paskelbti šios provinčijos nepriklausomybę.

Ontario premjeras W. Davis pertvarkė savo ministerių kabinetą. Ministerijos buvo pakeistos devyniems ministeriams. Sveikatos ministeriją gavo L. Grossmanas, lig šiol tvarkęs pramonės ir turizmo reikalus. Jo laukia nelengva gydytojų problema, susieta su labai dideliu atlyginimų padidinimu. Dėl to reikalavimo gydytojai jau yra pradėję rotacinius vienos dienos streikus įvairiose Ontario vietovėse. Žemės ūkio ministeriją gavo buvęs sveikatos ministeris D. Timbrell, nors iš tikrųjų jis yra miestietis, neturėjęs reikalų su ūkininkais. Pastarieji taip pat nerimsta dėl nepakeliamų palūkanų paskoloms, pajamas sumenkinančių peržemų kainų žemės ūkio gaminiams. Kiti ministerijų pakeitimai neturi didesnės reikšmės. Aštuoniolika ministerių buvo palikta ligšiolinėse pareigose. Kabinetan įvesti du nauji ministeriai — policijos bei kalėjimų reikalams G. Tayloras, ministeriu be portfelio – R. Eatonas. Į akis krinta įdomus faktas, kad Ontario provincija, be paties premjero W. Davis, jau turi net 28 ministerius, kelis kartus daugiau, negu JAV vyriausybė, savo ministerius vadinanti sekretoriais. Matyt, įtakos turi Kanados parlamentarams, tapusiems ministeriais, pridedamas geras priedas prie parlamentinės algos.

Kanados konstitucijos klausimą svarstė Britanijos parlamentas, stebint mūsų teisingumo ministeriui J.Chretienui. Be jokių sunkumų buvo pravesti du balsavimai. Antrajame už konstitucijos patvirtinimą bei jos perdavimą Kanadai buvo pasisakyta 334:44 balsų santykiu. Dabar ji perduota parlamento komitetui, iš kurio vėl turės grįžti parlamentan trečiam balsavimui. Po to konstitucijos lauks Britanijos lordų rūmų sprendimas. Susirūpinimą pareiškė tik kaikurie parlamentarai, nerandantys pakankamos apsaugos Kvebekui ir indėnams. Kvebeko premjeras R. Levesque parlamentui atsiuntė savo laišką, siūlantį įjungti specialų paragrafą, kuris konstituciją paskelbtų negaliojančia, kol jos nepatvirtins Kvebekas.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Vyčio jauniai A Toronto Metro krepšinio pirmenybėse žaidžia be pralaimėjimų. Paskutinėse šios lygos žaidimuose vytiečiai įveikė latvius 90-54 ir Scadding Court 60-57. Vyčio komandoje žaidžia: G. Sendžikas, J. Ažubalis, J. Karpis, T. Karpis, A. Saplys, A. Slapšys, A. Balsys, P. Tutlys, R. Budrys, S. Namikas.

Jauniams B tos pačios lygos pirmenybėse sekasi blogiau. Vytiečiai pralaimėjo Aušrai 42-66 ir Scadding Court 48-59. Komandoje žaidžia: L. Ažubalis, T. Karpis, P. Karpis, J. Namikas, Marcinkevičius, Simonis, Dunderas, E. Stanulis, R. Stanulis.

Vyrai draugiškose rungtynėse pralaimėjo Aušrai 75-91. Vytiečiai laimėjo pirmą puslaikį 41-39, bet antrame puslaikyje Aušra užvaldė lentas, perėmė dominavimą aikštėje ir laimėjo rungtynes.

Vytis-Kovas 75-52. Vyčio jauniai Hamiltone žaidė draugiškas rungtynes su to paties ūgio Kovo krepšininkais ir laimėjo 75-52 pasekme. J. Karpis šiose rungtynėse buvo nesulaikomas. Nuo jo netoli atsiliko brolis Tadas, įmetęs 22 krepšius. Iš viso broliai Karpiai įmetė 47 krepšius.

Krepšinio sekcijai energingai vadovauja Edvardas Stravinskas. Trys krepšinio komandos dalyvauja miesto primenybėse. Jos dalyvaus ir Ontario žaidynėse. Numatyta ilga eilė draugiškų rungtynių ir taip pat išvyka į Š. Amerikos lietuvių žaidynes Klevelande. E. Stravinskui sėkmingai talkina Ričardas Duliūnas ir Edvardas Nacevičius.

A.S.

AUŠROS ŽINIOS

Krepšinio rungtynės. Vasario 14 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko draugiškos vyrų krepšinio rungtynės tarp Aušros ir Jacney. Aušros vyrai nuo pradžios iki pabaigos dominavo aikštėje, neatleido iniciatyvos ir vis didino krepšių skaičių. Priešininkas ilgais metimais lipo ant kulnų. Prarastas sviedinys vienai ar kitai komandai būdavo atsakytas krepšiu. Abi komandos stengėsi kontroliuoti lentas ir pasavimus. Pirmą puslaikį Aušra laimėjo 48:37. Antrą puslaikį priešininkas išvystė greitą žaidimą. Aušra atsakė tuo pačiu ir rungtynės darėsi dar įdomesnės. Žiūrovai už gražiai įmestus krepšius nesigailėjo nei vienai, nei kitai komandai plojimų. Likus 3 minutėm iki rungtynių pabaigos Jacney komanda pradėjo spausti, bet Aušros vyrai neatleido ir rungtynes laimėjo 90:87.

Prie S. Žulio lentų kontroliavimo daug prisidėjo K. Bartusevičius, o visi geromis ir kombinuotomis pasuotėmis padėjo R. Kaknevičiui ir S. Žuliui didinti krepšių skaičių.

Aušros komandoje žaidė: S. Žulys 21, V. Dementavičius 3, K. Bartusevičius 12, S. Arlauskas 10, A. Valickas 2, R. Kaknevičius 32, V. Gataveckas 6, E. Norkus 4, A. Baziliauskas.

Metropolitan Basketball Association pirmenybėse vasario 21 d. Aušros jaunių B krepšinio komanda pralaimėjo Black Creek komandai 78:75 (38:35). K.Š.

* * *

Toronto lietuvių šachmatų klubas šaukia šachmatininkų susirinkimą kovo 7 d., 1 v.p.p., Lietuvių Namuose. Šachmatininkai prašomi gausiai dalyvauti.

SPORTAS LIETUVOJE

Lietuvos dailiojo čiuožimo pirmenybės įvyko Elektrėnuose, kur yra vienintelė visoje Lietuvoje uždara čiuožykla su dirbtinio ledo įrenginiais. Svečiais dalyvavo ir Gudijos atstovai, oficialiai neįjungti į pirmenybes. Lietuvai astovavo tik kaunietės trenerės L. Vanagienės auklėtiniai. Vaikinų eilėse tebuvo du varžovai: penktokas Povilas Vanagas, atlikęs kandidato į sporto meistrus programą, ir I. Čižikas, pasirinkęs sporto meistrų programą. Kadangi nuostatai reikalauja bent dviejų varžovų tuose pačiose grupėse, nė vienas jų negalėjo būti pripažintas čempijonu. P. Vanagui teko tik pirmenybių laimėtojo vardas, nes jis pralenkė į pirmenybes neįjungtus svečius iš Gudijos. Merginų grupėje pagrindinė kova vyko tarp aštuntokės Editos Vaitkutės iš Kauno ir septintokės Aušros Kveinytės iš Vilniaus, kuri treniruotis važinėja į Kauną pas buvusią daugkartinę Lietuvos čempijonę L. Vanagienę. Aukso medalį laimėjo kaunietė E. Vaitkutė, sidabro — vilnietė A. Kveinytė, bronzos — kaunietė J. Matelytė. Visos jos yra moksleivės iš vidurinių mokyklų.

Lietuvos uždarų patalpų lengvosios atletikos rekordus Gomelyje pagerino: moterų šešiakovėje — vilnietė V. Ruškytė (4.802 tšk.), vyrų septynkovėje — vilnietis J. Radžius (5.656 tšk.), moterų šuoliuose į augštį — vilnietė V. Jokubauskytė (1 m 86 cm). Lietuvoje ji neseniai buvo pasiekusi 1 m 84 cm rekordą, prie kurio dabar buvo pridėti 2 cm.

Sovietų Sąjungos jaunių lengvosios atletikos žiemos pirmenybės buvo surengtos respublikiniame Vilniaus atletikos manieže. Čempijonų vardus jose išsikovojo: V. Mitkus, rutulį nustūmęs 17 m 59 cm, ir R. Žymantaitė, laimėjusi 400 m ir 800 m bėgimo dvikovę per 57,1 sek. ir 2 min. 15,4 sek.

32-tosios Sovietų Sąjungos stalo teniso pirmenybės pasibaigė Leningrade. Jose antrą kartą vicečempijone tapo kaunietė Jolanta Danilevičiūtė, du kartus buvusi Europos mergaičių čempijone. Ji pralaimėjo Inai Kovalenkai, kuri 1978 m. buvo išsikovojusi Europos jaunių čempijonės vardą, bet nugalėjo penkton vieton nukritusią Europos moterų čempijonę V. Popovą. Kartu su sidabro medaliu J. Danilevičiūtė parsivežė ir bronzos medalį, išsikovotą moterų dvejete, kai jos partnere buvo jerevanietė A. Zacharian. Sidabro medalį vyrų dvejete laimėjo kaunietis E. Zakarianas, žaidęs kartu su minskiečiu I. Minkevičium.

• **Jaunimas yra mūsų gyvenimo šaknys. Jos nudžius — išnyks ir viršūnės: garsiosios dainų šventės, didingos šokių šventės ir nebebus kam žodžio tarti dėl Lietuvos laisvės.**

M. KRUPAVIČIUS

Ateitininkų žinios

Studentai ir moksleiviai bendrom jėgom pasiruošė Užgavėnių karnavalui, įrengdami savo paviljoną — pizzos restoraną "La Skandala". Padėka visiems ir visoms, kurie paviljoną statė, pizzas kepė ir jas pardavinėjo.

Paskutinė data studentams užsiregistruot dalyvaut rekolekcijose kovo 6-7 d. Skambint A. Rašymui 233-7757.

Moksleiviai planuoja susikaupimo šeštadienį kovo pradžioje. Tiksli data bus pranešta vėliau.

Sendraugiams rekolekcijas ves kun. A. Saulaitis ir sesuo Ignė kovo 13-14 d. d. Tema: "Santuoka — sakramentas".

Visi raginami atsilankyti į Prisikėlimo parapijoje rengiamą 4 paskaitų ir diskusijų ciklą, kuriam vadovaus sesuo Ignė ir kun. A. Simanavičius. Paskaitos bus kovo 2, 9, 16 ir 23 d.d., 7.30 v. v., Parodų salėje.

L. U.

Skautų žinios

• Vasario 16 proga LSS taryba apdovanojo Padėkos ordinu Kanados rajono katalikų dvasios vadą v. s. kun. St. Kulbį ir Ročesterio skautų-čių vietininką v. s. St. Ilgūną.

• Romuvos narių susirinkimas — vasario 28, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo par. Parodų salėje.

• Romuvos stovyklavietės vajus baigiamas kovo 14 d. koncertu L. Namuose. Turintieji aukų lapus prašomi grąžinti.

• Kaziuko mugė — kovo 7 d. Prisikėlimo par. patalpose.

• Vyr. sk. Birutės dr-vės sueiga įvyko vasario 16 d. s. D. Keršienės namuose, kur ps. G. Tarvydienė papasakojo apie Vasario 16 minėjimus Šiaulių mergaičių gimnazijoje. A. Škėmienė pateikė gražių minčių ta tema. Sueiga buvo tęsiama pasiruošimu Kaziuko mugei.

• Gegužės 28-31 d. Dainavoj numatomas skaučių ir prityrusių skaučių, jūrų skaučių ir jūrų jaunių suvažiavimas. Kviečiami ir broliai.

• Antrasis lituanistinis seminaras tuntų vadovėms-ams įvyks birželio 19-26 d. d. Gintaro vasarvietėje, Union Pier, Ill. Lektoriai — kun. J. Vaišnys, SJ, J. Masilionis, T. Remeikis, B. Nagienė. P.S.

A. E. LePAGE Daiva T. Dalinda, B. A.
Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!
• Nemokamas namo įkainojimas •
(Įstaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)
1576 Bloor Street West Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 537-3431
Namų 494-0605

AL GARBENS REALTOR
Telefonas 489 - 1543
22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
ALFONSAS GARBENIS jums sąžiningai patarnaus parduodant, perkant, tvarkant mortgičius, įkainojant namus ir t.t. LIETUVIAMS NUOLAIDA
Pirmoji lietuviška nekilnojamo turto agentūra Toronte, veikianti daugiau kaip 30 metų

Taupyk ir skolinkis
Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE
PARAMA

MOKA:
14 % už 90 dienų term. indėl.
14 % už 6 mėn. term. indėlius
14½ % už 1 m. term. indėlius
13 % už 3 m. term. indėlius
15 % už pensijų planą
14 % už namų planą
14 % už specialią taup. sąsk.
11 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asm. paskolas nuo 18½ %
už mortgičius nuo 17¾ %

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių
Asmenines paskolas duodame iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

FLORIDA REAL ESTATE
Rezidencinės ir komercinės nuosavybės
Apartamentai • Kondominiumai • Nuomojimas
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813)360-2448 • Vakare (813)367-2413

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai.
Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

European Catering
Europietiškas patarnavimas įvairiems parengimams Toronte ir už Toronto ribų.
* Parūpinam salę, muziką, gėles, gėrimus.
* Namuose kepti pyragai ir t. t.
Skambinti: A. Gataveckienė arba Al. Baris
tel. 535-0164 arba 535-1258 Toronte.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PARAPIJOS

Straipsnį "Evangelikų rūpesčiai" "TŽ" 6 nr. skaičiau kelis sykius ir jaučiu, kad parašytas rūpestingai, su meile lietuviškai parapijai. Mūsų pareiga užtikrinti visų mūsų parapijų stiprią ateitį, nes tai yra ir bus lietuvybės tvirtovės.

L. Gvildienė

STAYNER, ONT.

STAYNER-WASAGOS ir apylinkės lietuviai Vasario 16 minėjo vasario 14 d. "Golden Apple" restorane Stayneryje.

Programai vadovavo A. Sekonis. Atsistojimu pagerbti žuvusieji už tautos laisvę. Paskaitą skaitė M. Garbačiauskienė. Ji ragino visus išlaikyti tautinę sąmonę savyje ir įdiegti jaunajai kartai. Nostalgišką eilėraštį padeklamavo T. Sekonienė. Du broliukai B. ir F. Clark padeklamavo net 3 eilėraštukus. Garbė vaikų motinai Aldonai, o didžiausia pagarba jų močiutei p. Jonaitienei, kurios dėka vaikučiai kalba lietuviškai. Minėjimą baigėm Tautos himnu.

Vakarienės metu surinkta aukų Tautos Fondui ir Bendruomenei. Dalyvavo 30 žmonių. **Dalyvė**

St. Catharines, Ont.

PLAČIU MASTU PAMINĖTA VASARIO 16. Šventė pradėta tautinės vėliavos pakėlimu prie miesto rotušės vasario 13, šeštadienį. Burmistras Roy Adams perskaitė skelbimą miestui, kad ši diena yra LIETUVIŲ DIENA. Po to jis pasakė kalbą, išreikšdamas viltį, kad Lietuva neilgai trukus taps laisva.

Po jo kalbėjo konservatorių partijos atstovas ir Pavergtų Tautų S-gos atstovai. Iškilmėse, dalyvaujant 7 vėliavom, sugiedoti Kanados ir Lietuvos himnai. Diena pasitaikė šalta, bet saulėta, tad prie rotušės susirinko nemažas būrys lietuvių ir kitų tautybių žmonių.

Tos pačios dienos vakarą "Multicultural Centre" salėje įvyko Vasario 16 iškilmingas aktas, dalyvaujant organizacijų vėliavom. Sukalbėta invokacija, tylos minute pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Paskaitą skaitė KLB krašto valdybos pirmininkė adv. J. Kuraitė. Turtingą meninę programą atliko Toronto "Gintaras", susilaukdamas ypatingai džiugaus publikos priėmimo. Gėlių žiedais buvo pagerbti šio meninio vieneto vadovai, atlikę programą pasigėrėtinu tikslumu, įvairumu, žvalumu.

Gausiems šventės dalyviams pristatyta šių metų "Miss Lithuanian Community" Rasa Zubrickaitė. Jai gražią bei puošnią karūną uždėjo Barbora Skrebutėnaitė, užbaigusi tokias pat pareigas labai sėkmingai. Abi pasakė po trumpą žodį gera lietuvių kalba, dalyvavo pasipuošusios tautiniais drabužiais čia ir prie rotušės pakeliant vėliavą.

Programai pasibaigus, įvyko bendri šventės dalyvių pietūs prie baltai apdengtų gausių stalų, dalyvaujant miesto burmistro žmonai, "Folk Arts" direktoriui bei kitiems garbės svečiams. Po vakarienės prasidėjo pasilinksminimas, grojant "Gintaro" orkestrui.

Sekmadienį, vasario 14, šventė buvo tęsiama iškilmingomis pamaldomis, klebonui pasakant labai reikšmingą pamokslą, dalyvaujant organizacijų vėliavoms, padedant gėles ant Laisvės paminklo.

Šventę reikia laikyti labai pasisekusia. Vien tik Tautos Fondui surinta beveik 1000 dolerių. Tai pasekmė labai darnaus apylinkės valdybos bei jai padėjusių darbo. **Kor.**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI"

Jūsų leidžiamas laikraštis yra mano labiausiai mėgstamas iš visų mano prenumeruojamų (įskaitant žurnalus, prenumeruoju 21 lietuvišką spaudinį). Vedama linija, yra gana objektyvi ir nevengiama pasakyti tiesos, kai kiti yra labai nukrypę arba dešinėn, arba kairėn, bijodami užgauti ir užsitraukti nemalonę iš tam tikrų partijų.

Kazys Majauskas,
Čikaga

VISUOMET LAUKIU

Dėkoju už "TŽ" siuntinėjimą. Nors ir nevisuomet ateina laiku, bet gavusi labai džiaugiuosi. Jau seniai skaitau "TŽ" ir, kai paštas užtrunka, nusimenu, kad negalėsiu pasiskaityti tų taip labai gerų straipsnių ir aplamai apie viską, o ypatingai mūsų brangiąją Tėvynę. Niekas tiek neparašo, kiek "TŽ".

Iki šiol vis gaudavau visus numerius, deja, praėjusių metų kalėdinio numerio negavau. Nepriimkite to už skundimąsi, nes žinau, kad greičiausiai buvo pašto kaltė.

O. Dailidienė

NESPAUSDINKITE!

"TŽ" 6 nr. išspausdintą Dov Levino straipsnį "Opųjį klausimą gvildenant" laikau ne tik neteisingu, bet ir niekinančiu lietuvių tautą. Tokių straipsnių lietuviški laikraščiai neturėtų spausdinti. Nepriklausomoje Lietuvoje nė vienas nekaltas žydas nebuvo sušaudytas. Įvykiai II D. karo metu — nacinės Vokietijos darbas. Juk žydai tuomet buvo naikinami visur — Baltijos valstybėse, Lenkijoje, Rusijoje ir kituose vokiečių užimtuose kraštuose. Pirmoje sovietinėje Lietuvos okupacijoje 5% žydų buvo aktyvūs rusų okupacijos aparate. Prie žydų naikinimo prisidėjo labai mažai lietuvių — jaunų pusbernių, priviliotų ir vokiečių nugirdytų. Jie buvo perjauni suprasti atsakomybės jausmą ir tai darė vokiečių verčiami bei jų priežiūroje. 99% lietuvių prie žydų naikinimo tikrai neprisidėjo.

Jonas Prunskis,
Čikaga

Šypsenos

Dingo motoras

Moteris, pirmą kartą važiuojanti Volkswagenu, sustojo pakelėj ir, atsidariusi priekinį dangtį, nustebusi žiūri į vidų. Sustoja ir kita moteris, važiavusi taipgi Volkswagenu.

— Kas atsitiko? — klausia pastaroji.

— Automobilio motoras kažkur dingo.

— No problem, — atsako kita. — Aš ką tik žiūrėjau ir mačiau, kad mano bagažinėje yra ekstra motoras. . .

Kapelionas ir mokinukė

Tikybos pamokoj kapelionas aiškino mokinukams apie nuodėmę, maldą ir prašymą atleidimo. Pagaliau jis paklausė mažytę mergaitę:

— Ką mes privalome daryti, prašydami Dievo atleidimo?

Pastaroji atsakė:

— Pirmiausia privalom padaryti nuodėmę . . .

• Autoriaus ir kritiko nuomonės sutapo: kritikui nepatiko romanas, autoriui — recenzija. Parinko **Pr. Alšėnas**

Gausūs dalyviai simfoninio koncerto, kurį surengė Dievo Motinos parapija savo salėje Klevelande Nuotr. V. Bacevičiaus

Lietuvių kapinės Mississaugoje

Kapinių komisijai atlikti įvairius darbus padeda lietuvių visuomenė duosniomis savo aukomis. Todėl kartas nuo karto ir reikia ją informuoti kapinių reikalais.

Neperseniai įvyko metinis visuotinis Anapilio sodybos korporacijos narių susirinkimas, kuriame buvo išklausyti ir kapinių veiklos pranešimai. Trumpa žinutė buvo įdėta ir "Tėviškės Žiburiuose". Reiktų ją praplėsti.

Jau dabar visiems žinoma, kad kapinės yra Anapilio sodybos korporacijos nuosavybė. Kaip tik minėtame korporacijos narių metiniame susirinkime buvo išrinkta kapinėms administruoti bei tvarkyti kapinių komisija, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. J. Andrulis, vicepirm. kun. klebonas J. Staškevičius, susirašinėjimo sekrektorė D. Keršienė, protokolų sekr. L. Rudaitis, ižd. Br. Norkus, priežiūros vadovas A. Aulinskas, lietuvių evangelikų atstovas J. Dambaras, kapinių administratoriai — J. Jasinevičius ir Pr. Ališauskas, kuriems tenka didžiausia darbo našta. Komisija įregistruota ir Ontario valdžios įstaigose. Šių metų susirinkime išrinkta ir revizijos komisija, kuri pasiskirstė pareigomis: pirm. Pr. Augaitis, narės — F. Urbonienė ir A. Šimonėlienė.

Kapinių komisija buvo paskelbusi kapinėms aptverti vaju, kuris puikiai pavyko. Praėjusią vasarą ne tik buvo užtverta tvora, bet ir nukastas pylimas šalia pagrindinnio kapinių paminklo (lankytojai tuo labai patenkinti), išlygintas visas kapinių paviršius, kad būtų galima ruošti naujas laidojimo sekcijas. Viena jau tokių sekcijų (apie 900 vietų) yra beveik paruošta. Pavasarį ji bus galutinai užbaigta ir norintieji galės užsipirkti kapavietes. Sekcijų matavimo darbams vadovauja V. Montvilas.

Taip pat buvo išlyginti ir specialiu žvyru išpilti kapinių keliai. Reguliariai buvo pjaunama žolė ir prižiūrima tvarka bei švara. Ateityje žadama šioje srityje dar daugiau pasistengti.

Bet laukia dar keletas stambių darbų, kurie pareikalaus nemažai pinigų. **Todėl kepinių vajus tęsiamas toliau.** Aukos ateina ne tik iš Toronto ir apylinkių lietuvių, bet ir iš tolimesnių Kanados ir JAV lietuvių kolonijų. Visiems aukotojams komisija nuoširdžiai dėkoja ir laukia naujų aukų, kad galėtų savo užsimojimus įvykdyti.

Šiuo metu yra projektuojami nuolatiniai kapinių vartai. Pagrindinis kapinių paminklas praeityje buvo žiauriai sužalotas. Jis dabar gadina bendrą kapinių vaizdą. Tad nusistatyta paminklą remontuoti, kad ir visuomenės daugumai galėtų patikti.

Naujoji ir kaikurios senos kapinių sekcijos neturi vandens. Tai būtinybė. Žvyruoti keliai vasarą dulka, reikia juos asfaltuoti. Visa tai, kaip minėta, pareikalaus didelių sumų.

Ir vėl reikia grįžti prie nemalonios situacijos. Iš tolimesnės praeities yra likę skolininkų, kurie nėra atsilyginę už kapavietę. Gal jie pamiršo. Betkokiu atveju yra maloniau, kai tokie dalykai sutvarkomi be didesnio spaudimo iš šalies. Kapinių komisija pageidauja ir laukia. Nesulaukusi palankių rezultatų, ji bus priversta imtis kitokių priemonių.

Kapinių komisija dažnai posėdžiauja, planuoja ir dirba, kad Šv. Jono lietuvių kapinės būtų tvarkingos, gražios ir patrauklios, kad kiekvienas į jas atsilankęs pajustų tą būdingą kapinių ramumą.

J. Andrulis

Politinės svarstybos

(Atkelta iš 6-to psl.)

tinėje vietoje turėtų būti ir pajėgiančio, g e r a i užsirekomendavusio jaunimo atstovų priėmimas ir pilnas pripažinimas ne tik bendroje veikloje, bet ir vadovaujančiųjų eilėse. Juk gyvenamųjų kraštų aplinkoje gimę, augę ir brendę tikrai turės didesnę įtaką, svorį ir balsą už daugelį mūsų "natūralizuotų" piliečių.

Prieš baigiant šį rašinį, reikėtų skubėti su pastaba, kad daug kam toks lyg ir vienašališkas jaunimo įvertinimas gali atrodyti nenuoseklus ar gal net ir žalingas. Todėl būtina tuoj pat sutikti; kad ir jaunieji veikėjai stebuklų nepadarys. Ir jų veikloje bus klaidų, nuslydimų, bet nuo to n ė r a apsaugota (niekad nebuvo) ir mūsų vyresniųjų veikla. Tačiau įsisenėjusių, nusistovėjusių ir nebūtinai paveikių metodų keitimas, kaip praktika rodo, beveik kaip ir neįmanomas, vyresniųjų daugumai dar vis kietai stovint "drausmės sargyboje", neramiai pasitinkant net ir nepagrindinės reikšmės reformų siūlymus.

Aiškumo dėlei būtina pabrėžti, kad č i a kalbama ne apie jaunimą, ką tik gavusį brandos atestatus, bet apie asmenis, baigusius universitetus ar kolegijas, turinčius mokslinius laipsnius iš politinių ar jiems artimų mokslų. Tai jau ne mėgėjai, bet mažiau ar daugiau profesijonalai. Ar ir tokiais negalime pasitikėti?

TORONTO

Dr. K. Eringis, neseniai pasitraukęs iš okupuotos Lietuvos į laisvąjį pasaulį, Vasario 16 proga lankėsi Toronte ir Otavoje. Toronte, Anapilio salėje, vasario 21 d. skaitė paskaitą, kuri bus išspausdinta "T. Žiburiuose". Be to, jis, lydimas A. Rinkūno, lankėsi "TŽ" redakcijoje, kur buvo atliktas įrekorduotas pasikalbėjimas. Jis taip pat bus išspausdintas "T. Žiburiuose".

Dail. A. Tamošaitis yra parašęs veikalą apie lietuvių margučius. Jo išleidimu rūpinasi Lietuvių Tautodailės Institutas. Rankraštis jau paruoštas ir atiduotas spaustuvei.

"Volungės" choro koncertą Montrealyje sausio 30 d. aprašė B. Nagienė "N. Lietuvos" vasario 10 d. laidoje. Ji gerai įvertino choro dainavimą, pasižyminti įvairumu, judesių įvedimu, dainų parinkimu, ir išreiškė apgailestavimą, kad "Volungė" nebedainuoja senoviškų sutartinių.

"Latvija - Amerika", latvių savaitraštis, Vasario 16 proga išspausdino A. Vilkso straipsnį pirmame puslapyje ir įdėjo Z. Vidbergos iliustraciją, vaizduojančią dvi draugiškai žengiančias moteris — latvę ir lietuvę.

Oakvillės lietuviai turi atskirą Kanados Lietuvių Bendruomenės apylinkę. Ji kasmet rengia Vasario 16-sios minėjimą mažojoje Anapilio salėje. Toks minėjimas įvyko ir š.m. vasario 20 d. Susirinkus gražiam būriui tautiečių bei jų draugų ir susėdus prie stalų, popūvį pradėjo apylinkės valdybos pirm. J. Žiūraitis, pasakydamas kalbą lietuvių ir anglų kalbomis. Paskaitai buvo pakviestas Vyt. Aušrotas. Jis trumpai išdėstė Vasario 16-sios reikšmę lietuviškai ir angliškai. Klebonui kun. J. Staškui sukalbėjus maldą, visi vaišinosi puikiai paruošta vakariene, o po jos — galėjo ir pasišokti, grojant plokštelių muzikai. Šios iškilmės proga dalyviai Lietuvos laisvinimo reikalams suaukojo apie $900. Vieni aukojo T. Fondui, kiti KL Bendruomenei, treti — abiem.

Raidžių reikšmė

Monsinjoras po savo pavardės visuomet pridėdavo raides: LL. B., B. A. Tai reiškia teisių bakalauro ir humanitarinių mokslų bakalauro pažymėjimus. Kartą kažkieno buvo paklaustas ką tos raidės reiškia. Monsinjoras atsakė:

— LL. B. reiškia: "Looks Like Bishop, B. A. — But Ain't".

A.a. Jonui Petrauskui mirus, vietoje gėlių M. ir S. Šetkai paaukojo "T. Žiburiams" $20.

Staiga mirus a.a. Jonui Petrauskui, draugai savo aukas skyrė Kanados Lietuvių Fondui: $40 V. ir A. Karauskai; po $20: K. Jurkštas, J. Kozeris, A. ir J. Lajukai, B. Misiulevičius, J. Žiurinskas; $10: J. Maniuška, J. Mockevičius, J. ir I. Žiurinskai, Pr. Žiurinskas. **KLF**

Atitaisymas. "TŽ" 8 nr. išspausdintame pokalbyje su Tautos Fondo pirmininku turėjo būti pažymėta, kad jis yra Juozas Giedraitis (ne Jonas). — "Jaunimo Žiburių" puslapyje išspausdintas straipsnis "Taip būtų rašiusi Amerikos žurnalistė" yra bandymas fantastiniu būdu iškelti Vasario 16 šventę. Todėl jame atsirado istorinių netikslumų.

Naujausi statistikos duomenys rodo, kad Kanadoje yra 24,105,163 gyventojai. Toks skaičius buvo 1981 m. birželio 3 d., kai buvo vykdomas visuotinis gyventojų surašymas. Mintėtasis skaičius laikomas negalutiniu. Galimas dalykas, kad galutinis skaičius, žinovų nuomone, bus kiek didesnis, bet nedaugiau kaip 1%. Ontario provincijoje gyvena 8,551,733, Kveveko — 6,377,518, Br. Kolumbijos — 2,716,301, Albertos — 2,207,856, Manitobos — 1,017,323, Saskačevano — 957,025, N. Skotijoje — 837,789, N. Brunsviko — 688,926, Niufoundlandijos — 561,996, Princo Edvardo salos — 121,328, Šiaurės vakarų teritorijose — 44,684, Jukone — 22,684.

Kanados statistikos duomenimis, oficialus bedarbių skaičius sausio mėnesį pasiekė 1.096.000. Gruodyje jų buvo 987.000. Pagal sezoninį mastelį nedarbas betgi sumažėjo nuo 8,6% iki 8,3%. Su tokia išvada, atrodo, nenori sutikti net ir statistikos darbuotojai. Pasak jų, negalima užmiršti ir jau darbo nieškančių 104.000. kanadiečių, o f i c i a l i a i neįtrauktų į bedarbių eiles. Su jais sausio mėnesį Kanada turėjo 1.200.000 bedarbių. Esą pirmą kartą Kanados istorijoje nuo 1945 m. oficialus dirbančiųjų skaičius per metus sumažėjo 49.000, kai tuo tarpu anksčiau visada buvo jaučiamas jų padidėjimas, atneštas naujai parūpintų darbų. Finansų ministeris A. MacEachenas, kovojantis už suveržto diržo biudžetą, taip pat prisipažino, kad ekonominiai Kanados reikalai yra blogesnėje būklėje negu jis buvo numatęs.

Iš sportinio archyvo

Lietuviai krepšininkai prie Vidužemio jūros. Mūsiškiai laimėjo tarptautines žaidynes Monaco. Taip rašė "Tėviškės Garsas" 1947.VI.6 Vokietijoje

Nesulaukdami nieko pozityvaus iš Liet. sporto ir fizinio auklėjimo organizacinio komiteto, mūsų žaidikai pradėjo veikti grynai savo iniciatyva. O toji individualinė iniciatyva pasirodė esanti sėkminga ir štai jau dabar galime pasveikinti mūsų krepšininkus, kurie prieš savaitę grįžo iš Vidužemio jūros pakrančių, laimėję tarptautines žaidynes ir puikiai pasitarnavę lietuvių krepšinio propagandai . . .

. . .O viso to istorija nėra sudėtinga. Vienam prancūzų kariuomenės daliny užkliuvo keletas lietuvių, kurie išmanė apie krepšinį ir žaidė to dalinio komandoje. Dalinys pradėjo sėkmingai rungtyniauti, ir tie lietuviai pasikvietė į talką porą iškilesnių žaidikų. Sustiprinta dalinio komanda įstengė nugalėti stipriausią prancūzų k a r i ų komandą l'Ecole des Cadres ir taip tapo stipriausiu kariuomenės krepšinio vienetu. Lietuviai tuoj pat užmezgė santykius su Ruzgiu, ir Ruzgys, išgirdęs apie per Sekmines Monaco ruošiamas tarptautines žaidynes, padarė žygių, kad tose žaidynėse galėtų dalyvauti ir minėtas dalinys. Norėdamimi žaidynėse tinkamai pademonstruoti lietuviško krepšinio lygį, daliny esantieji lietuviai sugalvojo pakviesti į talką dar keletą iškilesnių žaidikų . . . Tuo būdu dalinio komandoj atsidūrė Bagdonas, Duliūnas, anksčiau jau buvo atvykę broliai Andruliai, Varkala ir taip buvo sukomplektuotas aukšto lygio penketukas. Anksčiau tam daliny jau žaidė Katilius, Johansonas, o viso to pradininkas buvo Lapienis.

Šeštadienį prieš Sekmines šie visi vyrai jau vaikštinėjo prie Vidužemio jūros ir stebėjo, kaip gyvena turtingieji piliečiai. Tą pat dieną ir prasidėjo pačios žaidynės. Iš viso dalyvavo keturios komandos. Paryžiui atstovavo Stade Francais, viena iš pajėgiausių Prancūzijos komandų. Stade Francais sudėty pirmuoju smuiku grojo mūsiškis Ruzgys. Iš Šveicarijos buvo atvykusi AS Lugano, be to, dalyvavo AS Monaco ir minėtas prancūzų kariuomenės dalinys, kur iš dešimties žaidikų aštuoni buvo lietuviai . . .

. . .Priežaismyje susitiko dvi universitetinės moterų komandos — Monaco ir Nica . . . Po to žaidė AS Lugano prieš AS Monaco. Iš pradžių geriau pasirodė šveicarai ir pirmą kėlinį baigė savo naudai 19-11. Po pertraukos daugiau pasireiškė šeimininkai ir rungtynes laimėjo 27-24. Antrose žaidynių rungtynėse į aikštę išėjo Stade Francais ir lietuviai... Ruzgys galvojo, kad jaunieji mūsiškiai, jam asmeniškai nepažįstami, vargu ar sugebės įtikinančiai pasipriešinti išprususiai Stade Francais komandai. Tik pradėjus rungtynes Ruzgys buvo maloniai nustebintas, nes nepatikimi jaunikliai užpleškino tokį žaidimą, kurio Monaco teritorijoj dar niekas nebuvo matęs. Pirmam kėliny lietuviai sukalė didelį taškų kapitalą ir pasekmė iššoko iki 29-8. Antram kėliny dėl didelių karščių lietuviai kiek atleido ir prancūzai pajėgė skirtumą gerokai apmažinti. Daugiausia čia žibėjo Ruzgys, kuriam vykusiai talkininkavo internacionalas Fabrikant. Galutinė pasekmė 38-29 . . .

Antrą dieną . . . buvo pakviesti pas Monaco burmistrą. Ten visi gavo prisiminimui ženkliukus, ir kiekvieną komanda pasireikšdavo ar tai originaliais šūkiais ar pan . . . Beviešint pas burmistrą, Ruzgys pravedė lietuviškas dainas. Pasigirdo "Siuntė mane motinėlė", "Buvo gera gaspadinė" ir t.t . . .

. . .Vakare buvo tęsiamos žaidynės . . . Baigmėje susikibo mūsiškiai su AS Monaco. Monakiečiai prieš lietuvius sukovojo labai ambicingai, juos lydėjo sėkmė ir jie padarė nuostabių metimų . . . Vis dėlto mūsiškiai atlaikė spaudimą ir rungtynes baigė 41-39.

Laimėję žaidynes mūsiškiai gavo puikią sidabrinę taurę su Monaco kunigaikščio herbu, kuris įbrėžiamas tik retais atsitikimais . . . Gavę dovaną lietuviai krepšininkai šūktelėjo "Sveiks, valio", toks šūkis bene pirmą kartą nuaidėjo šiam prabangines Europos kampely.

. . .Vietos ir kiti laikraščiai apibrėžė juos sultingais komplimentais ir nepagailėjo pagyrų, visur iškeldami, kad tai buv. Europos krepšinio meisterio atstovai, dar ir dabar Europoje nenugalimi . . . Žaidynių plakatuose taip pat buvo pažymėta, kad už tą prancūzų kariuomenės dalinį žaidžia buv. Europos meisteriai. Mūsiškių žaidikų pavardės buvo linksniuojamos daug kartų, patys žaidikai susirado daug prietelių ir gerbėjų. Lietuviško krepšinio atstovai dar kartą Vakarų Europai pareiškė savo teises, ir lietuvių vardas plačiai nuskambėjo visoje Prancūzijoje . . . Kęstutis Čerkeliūnas."

A. S.

ED. KONDRATAS, siuvėjas
1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

TIM'S AUTO BODY LTD.
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
• NAMAI • ŪKIAI • ŽEMĖ
TONY GENYS 231-2839
PAUL KOLYČIUS 789-1545
VACYS ŽIŽYS 232-1990
Įstaigos (416) 233-3323

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• *ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ* •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.
perkelia įstaigą nuo 1982 m. kovo 1 d. Naujas adresas:
2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3
Telefonai:
įstaigos (416) **762-7393**
namų **233-0303**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) **231-4138**
namų **249-2637**

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR
DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD.
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Vasario 21, sekmadienį, įspūdingai atšvęsta Lietuvos nepriklausomybės šventė. 11 v. pamaldose dalyvavo organizacijos su savo vėliavomis. Ypač įspūdingos buvo aukojimo apeigos, paruoštos G. Paulionienės ir atliktos mokinių. Giedojo parapijos choras muz. St. Gailevičiaus komponuotas Mišių giesmes, diriguojant pačiam autoriui. Taip pat atliko keletą muzikos kūrinių sol. V. Žiemelytė.

— Jaunimo sekcijos rengiama slidinėjimo išvyka — vasario 27, šeštadienį. Vykstama autobusu 7.30 v.r., grįžtama 5.30 v.p.p.

— Parapijos choras pradeda ruošti naują repertuarą ir kviečia įsijungti naujus narius.

— Gavėnios rekolekcijos — balandžio 1, 3 ir 4 d.d. Jas ves kun. dr. F. Jucevičius.

— Kultūrinė sekcija rengia filmų popietę vasario 28, sekmadienį, po 11 v. pamaldų Anapilio salėje. Bus rodomi filmai: "Laisvoje Tėvynėje" (1938-39 m.) ir "Senovės gintaro dvasia".

— Gavėnios metu kiekvieną trečiadienį, 7 v.v., parapijos salėje, rengiamas religinių paskaitų ciklas. Prasidės kovo 3 d. Vadovaus sesuo Ignė Marijošiūtė.

— Mišios vasario 28, sekmadienį, 10 v.r. — už Vėgelių šeimos mirusius, 11 v.r. — už a.a. Juozą Valešką.

Lietuvių Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Vasario 28, sekmadienį, pamaldos įprastu laiku — 9.30 v. r. Po pamaldų parapijos jaunimas organizuotai vyks čiuožti į High Parką. Po čiuožimo grįš į šventovę užkandžiam. Jaunimo reikalais rūpinasi E. Pamataitis 889-6590.

— Parapijos choras repetuoja kiekvieną pirmadienį, 7.30 v. v., šventovėje.

— Kunigas Povilas Dilys sutiko laikinai persikelti į Torontą ir aptarnauti mūsų parapiją nuo balandžio mėnesio pradžios.

PADĖKA

LŠST jūrų šaulių kuopa "Baltija" Toronte š. m. sausio mėn. 23 d. Toronto Lietuvių Namuose surengusi Mažosios Lietuvos — Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimą, nuoširdžiai dėkoja visiems, prisidėjusiems prie parengimo darbu, aukomis loterijai ir scenos puošimu, kurį ypatingai gražiai atliko B. Laučys.

Ypatingą padėką reiškiame didžiai gerbiamajam generaliniam Lietuvos konsului Kanadoje dr. J. Žmuidzinui už tartą minėjime tinkamą žodį. Prisikėlimo parapijos kun. Eugenijui Jurgučiui už sukalbėtą invokaciją, inž. Leopoldui Balsiui už turiningą akademinio lygio paskaitą, Stepo Kairio muzikiniam vienetui: kanklininkėms Aldonai Sendžikaitei, Daliai Tunaitytei, R. Zavytei, Gailei Šaltmiraitei, jų vadovei Mirgai Šaltmiraitei ir Arūnui Kalinauskui, su muzikiniu instrumentu birbyne darniai papildžiusiam kanklių muziką. Taipogi nuoširdžiai dėkojame "Šatrijos" tunto skautėms už dalyvavimą minėjime su vėliava, H. Lasienei už pagaminimą Mažosios Lietuvos vėliavos, Vilniaus karalaitei Aldonai Biretaitei už minėjimo eigos ir programos gražiai atliktą pranešinėjimą.

Nuoširdžiai dėkojame didžiai gerbiamajai mažlietuvei p-lei Elzei Jankutei už gražias ir vertingas dovanas loterijai, jūrų šauliui Juozui Červinskui už 100 dolerių auką minėjimo rengimo išlaidoms ir gerbiamajam Toronto Lietuvių Namų vedėjui-administratoriui A. Vaičiūnui už auką su prierašu: "Pritardamas jūsų veiklai ir kilniam norui paminėti taip svarbią sukaktį Lietuvos istorijoje, pridedu auką minėjimo rengimo išlaidoms padengti".

Taipogi nuoširdus ačiū gerb. Anicetui Lukošiui už auką ir poniai A. Genčiuvienei už paruoštus gardžius valgius.

Kuopos valdyba

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GYDYMO įstaiga Toronte veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iškaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praeivių. Tel. 533-8008.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS
SAVININKAI J. S. BUBULIAI
Baliai, vestuvės, sužadėtuvės, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Vasario 16 atšvęsta iškilmingomis pamaldomis, per. kurias choras, vadovaujamas V. Verikaičio, giedojo pritaikytas giesmes. Pamokslus sakė kun. A. Simanavičius, OFM. Dalyvavo su vėliavomis skautų "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai, savanoriai-kūrėjai, KLK Moterų Prisikėlimo parapijos skyrius ir jūrų šauliai. Po Mišių prie paminklinės lentos šventovės prieangyje buvo padėtos gėlės ir sugiedotas Tautos himnas.

— Penktadieniais Gavėnios metu, 7.30 v. vakaro, bus Kryžiaus keliai ir Mišios, pradedant vasario 26 d.

— Metinė parapijos vakarienė — kovo 28 d. Meninę programą atliks "Gintaro" dainininkės su R. Paulioniu.

— Tikinčiosios Lietuvos Diena su iškilmingom Mišiom ir rinkliava religinei Lietuvos šalpai bus kovo 7 d. Tą dieną Toronto skautai rengia Kaziuko mugę par. salėje.

— Vasario 20 d. palaidoti a. a. Stasė Hnatiuk (Dumbrytė), 56 m., ir a. a. Nikolas Sinika, 59 m. amžiaus.

— Mišios mišriom šeimom anglų kalba vyksta kiekvieną sekmadienį 10 v. r. muzikos salėje.

— Parapijai paaukojo A. Štuopienė $100, J. O. Gustainiai $100, S. Vaitiekūnienė $50; a. a. Jono Petrausko atminimui jo vaikai paaukojo $100. Skoloms P. Šimkevičienė paaukojo $50.

— Mišios vasario 28, sekmadienį, 8 v. už Steponą Juodikaitį, užpr. J. Juodikaitienė; 9 v. už Karolį ir Steponą Paciūnus, užpr. St. Paciūnas; 10 v. už Oną ir Andrių Juknevičius, už Oną ir Juozą Kesiūnus, užpr. S. K. Juknevičiai; 11.30 v. už gyvus ir mirusius parapijiečius; 7 v. v. už Edvardą Sudiką, užpr. A. Sudikienė.

Tikinčiosios Lietuvos Diena bus pirmąjį kovo sekmadienį — kovo 7. Visose lietuvių katalikų šventovėse tą dieną bus laikomos specialios pamaldos bei renkamos aukos Lietuvos tikinčiųjų šalpai, kuriai vadovauja vysk. V. Brizgys.

Lietuvos Kankinių parapijos tarybos kultūrinės sekcijos komitetas š.m. kovo 21 d. rengia jaunųjų talentų pasirodymą-koncertą. Geriausiai pasirodžiusiems bus skiriamos premijos. Norintieji dalyvauti prašomi registruotis pas A. Vitkienę tel. 741-6264 Toronte.

Kanados Lietuvių Katalikų Centras, apimantis parapijas ir organizacijas, posėdžiavo vasario 15 d. Prisikėlimo par. patalpose. Vyt. Biretai pirmininkaujant, visų pirma buvo aptarta Tikinčiosios Lietuvos Diena, minima visose lietuvių kolonijose Kanadoje pirmąjį kovo sekmadienį. Ta proga Kanados katalikų vyskupams buvo išsiuntinėtas specialus laiškas, prašantis įsijungti į maldos dieną už Lietuvą drauge su savo ganomaisiais. Prie laiško buvo pridėtas informacinis raštas apie dabartinę tikinčiųjų būklę Lietuvoje. Iki šiol palankiai atsiliepė apie 20 vyskupų. Nutarta kviesti visus lietuvius klebonus tinkamai paminėti Tikinčiosios Lietuvos Dieną.

Antras klausimas, pareikalavęs didesnio dėmesio, buvo kazimieriniai metai. JAV-se vyskupo V. Brizgio ir katalikiškų organizacijų sudarytas centrinis kazimierinių metų komitetas, kuris svarsto būsimų iškilmių programą 1984 metais (šv. Kazimiero 500 m. sukaktis). Pagrindiniai renginiai numatyti Romoje ir Toronte. Pastarajame mieste planuojamas pasaulio lietuvių katalikų kongresas. Jį praktine prasme organizuoti pavesta KLK Centrui, kuris savo posėdyje pavedė dr. J. Sungailai sudaryti organizacinį komitetą.

Trečias klausimas buvo — Lietuviškos Parapijos Metai. Tuo reikalu nutarta rengti suvažiavimą-svarstybas Hamiltone š.m. gegužės 8 d. Jame bus gvildenama lietuviškos parapijos tema. Programai suplanuoti išrinkta komisija.

Prisimindami mirusius agronomus, paaukojo "Tėviškės Žiburiams": J. Paršeliūnas $10, V. Sonda $5, V. Vaitkus $5.

A.a. Juozo Albrechto atminimui Jadvyga Barzdaitienė paaukojo "T. Žiburiams" $20.

"Vaba Eestlane", estų laikraštis, vasario 16 laidoje įdėjo nuotrauką "Volungės" choro, dainuojančio Toronto universitete baltiečių surengtame koncerte 1981 m. rudenį.

FOTOGRAFAS.
Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIUS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronte.

Labai svarbu!
Dalyvauti, pirkti, valgyti!...

Vienintelė ir geriausia proga paremti SKAUTŲ veiklą.

KOVO 7, SEKMADIENĮ, visose PRISIKĖLIMO salėse.

Pradžia 9.30 valandą ryto.

TRADICINĖ

KAZIUKO MUGĖ

Kviečiame visus ir prašome tą priešpietį niekur kitur neiti.

VISI Į KAZIUKO MUGĘ!

Laukiame ir iš anksto dėkojame —

"Šatrijos" bei "Rambyno" tuntai ir jų tėvų komitetas

SVARSTYBOS
tema
"PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO VEIKLA"
rengiamos 1982 metų kovo 7, sekmadienį, 3 valandą po pietų,
Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje.

*Paskaitininkais pakviesti aktyvūs jaunimo veikėjai — **Laima Beržinytė, Dainora Juozapavičiūtė** ir **Paulius Kuras,** kurie supažindins visuomenę su pasaulio lietuvių jaunimo veikla ir jų problemomis. Bus rodomos skaidrės ir įdomus spalvotas filmas iš jaunimo veiklos.* Kviečiame jaunimą ir vyresniuosius gausiai dalyvauti. Įėjimas — laisva auka.

LN kultūrinės veiklos komisija

Vasario 16 iškilmės Toronte

Vasario 16-sios iškilmių grandinė pradėta vasario 19, penktadienį, 8 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje priėmimu kitataučiams svečiams. Pastarųjų susirinko apie 60 — federacinės, provincinės ir miesto valdžių atstovai, tautinių grupių organizacijų atstovai, etninės spaudos redaktoriai bei korespondentai. Iš diplomatinių atstovų šiais metais dalyvavo JAV konsulas Smith, jr., Panamos, Australijos atstovai, Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulai.

Pradžioje svečiai vaišinosi įvairiais gėrimais bei užkandžiais, o vėliau išklausė kelių sveikinimo kalbų. Visų pirma KLB krašto valdybos pirm. adv. J. Kuraitė tarė įvadinį žodį anglų kalba apie šventės prasmę, suminėjo kaikuriuos dalyvaujančius svečius. Sveikinimo kalbas pasakė federacinės vyriausybės vardu — parlamento narys Jesse Flis, Ontario provincinės vyriausybės vardu — Yuri Shymko. Pastarasis perskaitė premjero W. Daviso sveikinimą ir pasakė ugningą kalbą apie lietuvių tautos rezistenciją, kovojančią prieš pavergėjo pastangas sugyvulinti žmogų ir prievartiniu būdu valdyti. Miesto tarybos vardu kalbėjo lietuvių bičiulis, vedęs lietuvaitę — Tony O'Donohue.

Latvių atstovė Inta Purvs įteikė KL Bendruomenei keturias retas knygas apie Lietuvą. Jos buvo rastos latvių archyvuose bei bibliotekose Paryžiuje ir kitur. Ta proga ji pasakė atitinkamą kalbą. Štai tų knygų pavadinimai: J. Gabrys, Vytauto ir lietuvių veikmė didžiojoje karėje ir kovoje ties Grunvaldu, 1912 m.; Memoire sur la nation lituanienne, 1911 m.; Henry de Chambon, La Lituanie moderne, 1933; Antoine Viscont, La Lituanie religieuse, 1918 m.

Meninę dalį atliko "Gintaro" dainos grupė, vadovaujama G. Paulionienės. Jos įspūdingai padainavo keletą lietuviškų dainų su gitaros palyda.

Vasario 21, sekmadienį, visose trijose lietuvių šventovėse buvo atlaikytos pamaldos, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis. Prie įėjimų į šventoves buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir Bendruomenei.

Pagrindinė iškilmė buvo surengta didžiojoje Anapilio salėje 4 v.p.p. Susirinkus maždaug 1200 tautiečių, KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. adv. Algis Pacevičius pakvietė visus sustoti vėliavų įnešimui. Sugiedojus Kanados himną, pirmininkas pasakė įvadinę kalbą, o kun. J. Staškus perskaitė prasmingą invokaciją. Gener. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas trumpu žodžiu pasveikino iškilmės dalyvius ir pasakė kalbą, iškeldamas Vasario 16 prasmingumą bei viltingumą. Taip pat atitinkamą žodį tarė ir KLB krašto valdybos pirm. adv. J. Kuraitė

Paskaitą skaitė **dr. K. Eringis**, pernai vasarą pasitraukęs iš ekskursinės sovietų grupės ir apsigyvenęs JAV-se. Jis priminė, kad su Vasario 16 Lietuvos vardas atgijo tarptautiniame gyvenime, įžengė laisvų kraštų šeimon ir per trumpą laiką padarė didelę pažangą visose srityse. Sovietinė okupacija esą padarė nepaprastai daug žalos — Lietuva netekusi 880.000 piliečių. Nepriklausoma Lietuva būtų juos visus apsaugojusi. Sovietai savo įvestą okupaciją vadina "išlaisvinimu". Tarptautinė teisė tos okupacijos nepripažįsta, tačiau sovietai elgiasi kaip šeimininkai — ima jaunimą kariuomenėn, siunčia jį į kovos frontus Čekoslovakijoje, Afganistane, Kinijos pasienyje. Okupantas stengiasi nuvertinti tautiškumą, skelbia internacionalizmą, verčia lietuvius tapti mažuma savame krašte. Lietuvių kalba ujama iš akademijos, įmonių ir kitų institucijų.

Įvestas klastingas religijos persekiojimas — viduje vykdoma priespauda, o užsieniui kalbama apie religijos laisvę, remiantis neva konstitucija. Okupantas stengiasi didinti prarają tarp tautos kamieno ir išeivijos, pastarąją šmeižia, apiplėšia dideliais muitais, neleidžia laisvai lankyti tėviškių, atvykusius Lietuvon apstato šnipais. Politiniai veiksniai išeivijoje esąs gyvybinės reikšmės dalykas. Būtina išlaikyti užsieniuose Lietuvos okupacijos nepripažinimo politiką, skirti politinius siekimus nuo jausminių apraiškų.

Paskatinančią kalbą pasakė buvęs konservatorių vyriausybės ministeris **M. Wilson.** Jis pabrėžė lietuvių tautos ryžtą į laisvą gyvenimą. Esą lietuviai to ryžtingai siekia, nes ištisus šimtmečius gyveno laisvoje savo valstybėje. Politiniai įvykiai Lenkijoje esą gali turėti teigiamos įtakos ir Lietuvai.

Sveikinimo žodį tarė Mississaugos miesto burmistrė **H. McCallion**, nuspalvindama savo kalbą humoru.

A. Rinkūnui perskaičius rezoliucijas, lietuvius sveikino Estijos konsulas **Heinsoo** ir Latvijos konsulas **dr. E. Upenicks**, abu pabrėždami baltiečių vienybės reikalą. Dr. Upenicks ištarė porą sakinių lietuviškai.

Baigus oficialiąją dalį, buvo išneštos vėliavos. Pirmąja žygiavo kūrėjų-savanorių vėliava. Visai iškilmei tai teikė rimties atspalvį. Pažymėtina, kad iškilmėje dalyvavo būrelis kūrėjų-savanorių, dalyvavusių Lietuvos nepriklausomybės kovose. Jie yra tų didžiųjų dienų liudininkai. Kaip tokie jie buvo pagerbti gėlėmis, kurias prisegė tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaitės.

Meninę iškilmės dalį puikiai atliko "Gintaro" šokėjai, vadovaujami p.p. Karasiejų, ir dainos grupė, vadovaujama G. Paulionienės. Tautiniams šokiams grojo šešių asmenų gintariečių orkestras. Meninė programa buvo neilga, gerai parinkta ir labai sklandžiai atlikta.

Iškilmė baigta Lietuvos himnu. Pranešėjos pareigas gražiai atliko Aušra Karkienė. Prie įėjimo buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir Kanados Lietuvių Bendruomenei. Prie Anapilio salės, kur vyko Vasario 16 minėjimas, ant augštų stiebų plevėsavo Lietuvos ir Kanados vėliavos. Dalyviai buvo patenkinti tuo, kad minėjimo programa nebuvo ištęsta ir truko tik truputį daugiau kaip dvi valandas. **B.**

DLK VYTENIO ŠAULIŲ KUOPA Melburne, Australijoje, skelbia vajų: "KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS!" Piršlys Vytenis padės Jums surasti pageidaujamą lietuvių kilmės asmenį net ir kituose žemynuose. Todėl kas jieško gyvenimo draugės ar draugo, terašo Vyteniui, pridėdami trumpą savo biografiją, pageidavimus, slapyvardį ir adresą. Laiškus rašykite lietuviškai arba kita kalba. Išlaidoms padengti pridėkite pusę vienos dienos uždarbio auką vieneriems metams laiko. Adresas: Vytenis, P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Victoria, Australia.

GERI PIRKINIAI. BLOOR-HIGH PARK, testamentinis pardavimas. Naujos statybos, mūrinis šešių butų namas (sixplex), 4 garažai, privatus įvažiavimas. Prašo tik — $249,000 su maždaug $50,000 įmokėjimu. Tikrai vertingas pirkinys.
PRINCE EDWARD DR. — BARRY RD., nuošalioje gražioje gatvėje, mūrinis 3-jų miegamųjų vienaaugštis — (bungalow). Garažas su privačiu įvažiavimu. Arti prekyviečių ir susisiekimo. Prašo $124,000. Skambinti ST. JOKŪBAIČIUI — tel. 534-8855 arba į namus 537-2869. S. DWORAK R. E.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MONTREALQUE

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 64-ji sukaktis iškilmingai paminėta vasario 14 d. Mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus buvo atnašautos abiejose šventovėse. Organizacijos dalyvavo su vėliavomis tiek šventovėse, tiek ir salėje minėjimo metu.

Minėjimas pradėtas Kanados himnu, po himno kalbėjo KLB pirm. adv. Joana Kuraitė iš Toronto. Savo paskaitoje ji kvietė jaunimą daugiau įsijungti į Lietuvos laisvinimo veiklą, kartu davė pavyzdžių iš okupuotos tautos rezistencinės veiklos, kurią aprašo Vakarus pasiekianti pavergto krašto pogrindžio spauda.

Po paskaitos buvo pristatyti svečiai: imigracijos ministerijos atstovas, Kvebeko liberalų partijos atstovas, Montrealio miesto burmistro J. Drapeau atstovas, ukrainiečių, latvių ir estų organizacijų atstovai. Jie pasakė sveikinimo kalbas.

KLB Montrealio apylinkės valdybos paruoštą rezoliuciją perskaitė pranešėja Teresė Keršytė. Ji pasiųsta Kanados min. pirmininkui P. E. Trudeau, užsienio reikalų ministerijai ir Jungtinėms Tautoms.

Koncertinėje dalyje pasirodė AV parapijos vyrų choras, prie kurio vėliau prisijungė moterų choras su "Pavasario" mergaitėms. Jiems akompanavo seselė Teresė, dirigavo muz. A. Stankevičius. "Gintaro" nariai pašoko keletą tautinių šokių.

Minėjimą baigė valdybos pirm. Vincas Piečaitis, padėkodamas adv. J. Kuraitei už paskaitą ir dalyvavimą mūsų tautinės šventės minėjime. Jis taip pat priminė, kad Lietuva bus tol gyva, kol mes atminsime ir švęsime brangiausią mūsų tautos šventę — Vasario 16-ąją. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu. Buvo renkamos aukos Lietuvių Bendruomenei ir Tautos Fondui.

Šeštadieninė mokykla taip pat paminėjo Vasario 16-ąją mokyklos patalpose. Buvo prisimintas ir didysis mūsų tautos dainius Maironis, nes šiemet sukanka 50 metų nuo jo mirties. Ir šiemet šeštadieninės mokyklos mokiniai išleido metinį leidinį "Liepsna". Buvo platinamas per Vasario 16 minėjimą salėje. Šiais metais "Liepsnos" redaktore (kiekvienais metais būna kitas redaktorius) buvo Aida Lukoševičiūtė. Jai talkino L. Čičinskaitė, V. Jurkus, M. Niedvaras, M. Valinskas. Leidinyje gausu įvairių skyrių mokinių rašinėlių ir piešinių, pačių vaikučių parinktų mįslių ir patarlių.

Sol. Gina Čapkauskienė po sėkmingo koncerto Čikagoje, Montrealyje koncertuoja įvairiomis progomis su prancūzų dainininkais. Vasario 24 d. Otavoje, Parlamento Rūmuose, dalyvavo baltiečių vakare. Jai akompanavo Mme. M. Rock. Taip pat ji numato koncertuoti kovo 6 d. Bridgeporte, Conn., kur yra rengiamas koncertas Putnamo seselėms paremti. Ten jai akompanuos pianistas S. Cibas iš Bostono.

Montrealyje ir kitose kolonijose jau pradėtas lėšų telkimo vajus G. Čapkauskienės naujos plokštelės išleidimui. Vieni iš pirmųjų su finansine parama atskubėjo inž. Juozas Danys su ponia iš Otavos. Montrealyje sudarytas komitetas numato Aušros Vartų parapijos salėje gegužės 1 d. surengti G. Čapkauskienės koncertą.

Seselė Teresė savaitei laiko išvyko į Putnamo vienuolyną, kur dalyvauja metiniuose posėdžiuose.

Raimondas Šiaučiulis, buvęs veiklus "Gintaro" šokėjas, yra susižiedavęs su Vida Vaitiekūnaite iš Toronto. Sutuoktuvės — lapkričio 20 d.

KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus narių susirinkimas įvyks vasario 28 d. seselių namuose. Bus paskaita, aptarti įvairūs einamieji reikalai, po to — kavutė. Ši draugija yra numačiusi nemažai įdomių parengimų, į kuriuos mielai atsilanko daug montrealiečių. Vietoje anksčiau rengiamų velykinių stalų, šiemet Atvelykyje, t.y. balandžio 18 d., AV parapijos salėje bus surengti pietūs su maža programėle. Bus gausios vaišės, kurios neapvils atsilankiusių.

Rudenį ši draugija ruošiasi iškilmingam minėjimui savo 30 metų sukakties nuo įsisteigimo. Tikimės, kad ši data bus pašymėta taip pat turiningai, kaip ir šios d-jos trisdešimties metų veikla Montrealio gyvenime.

Eugenija Bakanavičienė mirė sulaukusi 78 m. amžiaus. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės Cowansville kapinėse. **N.B.**

Vasario 16 gimnazijos rėmėjams-aukotojams. Švenčių proga Vasario 16 gimnazijos vadovybė atsiuntė sveikinimą ir padėką Montrealio rėmėjams bei aukotojams.

Susidėjus nepalankioms aplinkybėms (vyrui susižeidus), negaliu asmeniškai rinkti aukas. Visus rėmėjus (už 1981 m.) ir aukotojus prašyčiau aukas įnešti į "Litą" Vasario 16 gimnazijos sąskaiton T-221. Aukotojams bus išduotas kvitas ir pavardės bus paskelbtos spaudoje.

Remkime šią vienintelę lietuvišką gimnaziją išeivijoje ir gerinkime jos padėtį savo aukomis.

Susidarius sunkumams rinkti aukas, prašyčiau, kad kas nors sutiktų perimti šias pareigas. Skambinti: 366-6740.

Jadvyga Baltuonienė
Vasario 16 gimnazijos
59-to rėmėjų būrelio atstovė

Solistė E. Kardelienė "Naujienų" dienraštyje vasario 9 d. plačiai aprašė torontiškio "Volungės" choro koncertą Montrealyje "Nidos" klubo surengtoje sukaktuvinėje šventėje. Ji labai gražiai įvertino choro dainavimą, jo dirigentę D. Viskontienę ir pažymėjo, kad programa galėjo būti trumpesnė. Esą reikėtų atsisakyti nusibodusių dalykų, kaip A. Raudonikio "Raudonos rožės", spaudos valso ir dainos "Vilnius".

Šv. Kazimiero par. žinios. Kovo 6 — tradicinė šv. Kazimiero šventė: 5 v.p.p. iškilmingos Mišios; svetainėje mergaičių choras "Pavasaris", vadovaujamas seselės Teresės, atliks programą. Po to — vakarienė su muzika ir baru. — **Rekolekcijos** — kovo 26-28 dienomis. Vedėjas kun. L. Andriekus, OFM. Pamokslas ir Mišios vakarais 7.30. Šeštadienio Mišios — 5 v.p.p. Po jų — pamokslas. Sekmadienį 11 v. Mišios, rekolekcijų užbaigimas ir bendri pusryčiai svetainėje. — **Mirė Eugenija Bakanavičienė,** 78 m. amžiaus, palaidota vasario 15 d iš Šv. Kazimiero šventovės Cote De Neiges kapinėse. — **Atnaujinti,** sutvarkyti šventovės vargonai. Aukas tam darbui sudėjo: $2.000 Leo Markauskas, Calgary (buvęs ko-to narys); $500 V. J. Kalinauskai; $175 Šv. Onos Dr-ja; $138 M. Šalčiūnas; $75 p.p. Kalpokai; po $50 — C. Ambrasas, Mekšriūnai, G. Juškevičienė, E. J. Asipavičiai, M. Dailyda; $40 St. J. Naruševičiai; $30 p. Juodienė; po $25 — J. J. Beniai, K. Mickus, S. J. Skučai; po $20 — p.p. Vaupšai, Intai, Pauparėlienė; $15 C. Juška; po $10 — K. Krisčiokaitienė, D. Mozūraitienė, M. Milienė. **S.**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Trumpalaikius indėlius	14.5%	Nekilnojamo turto
Terminuotus vienerių metų indėlius	14.5%	Asmenines ir prekybines
Uždarus terminuotus vienerių metų indėlius	15.0%	Paskolas mirties atveju apdraustos iki $10,000
Specialias taupomąsias sąskaitas	13.0%	
Taupomąsias sąskaitas su drauda iki $2,000	11.0%	
Čekių sąskaitas	6.0%	

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS
ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

KASOS VALANDOS

	1465 DeSeve	3907 A Rosemont
Pirm., Antr., Treč.	9 — 3	
Ketvirtadieniais	12 — 8	6 — 8
Penktadieniais	12 — 6	12 — 6
Sekmadieniais	10.30 — 12.30	